

(דף רט ע"א) דאיהו אתדבק ברע, בדין ההוא רע, בין דחמי דלאו עמיה נטירו, בדין שליט עליה, ואתי לשיצאה ליה, וכדין אתיהיב ליה רשו, ונטיל נשמתייה.

משה אמר למה הרעתה, דאתיהיב ליה רשו לסטרא דרע, למשלט עליהו דישראל, למהו בשעבודא דיליה. דבר אחר למה הרעתה, דחמא במה מנהון דהו מתין, ואתמסרו בסטרא דרע.

תא חזי, בשעתא דטוב אתער, דאיהו ימינא, כל חידו, וכל טיבו, וכל ברכאן משתפחון, וכלא בחשאי איהו, במה דאוקמוה, דאמרי ברוד שם פבוד מלכותו לעולם ועד בחשאי, ורזא דא בגין (ס"א דהאי איהו יחודא) דאיהו בדין יחודא כדקא חזי.

אמר רבי חניא, וכי אליהו, בין דאיהו גזר, וקודשא פריד הוא מקנים. ואיהו גזיר על שמיא, דלא לאחתא מטרא וטלא, היד דחיל איהו מאיזבל, דשדרת ליה. דכתיב, (מלכים א יט) פי כעת מחר אשים את נפשי פנפש אחד מהם, ומיד דחיל וערק על נפשייה.

אמר ליה רבי יוסי, הא אוקמוה, דצדיקיא לא בעאן לאטרקא למאריהון, באתר דנזקא אשתפכת (ליה) לעינא. פגוונא דשמואל, דכתיב, (שמואל א טו) איד אלה ושמע שאול וחרגני, אמר ליה, עגלת בקר תקח בידך. בגין דצדיקיא לא בעאן לאטרקא למאריהון באתר דנזקא אשתפכת. אוף הכי אליהו, בין דחמא דנזקא אשתפכת, לא בעי לאטרקא למארייה.

אמר ליה, אנא מלה שמענא, דהא באליהו לא כתיב ביה ויירא וילך אל נפשו, אלא (מלכים א יט) וירא. ראיה חמא, ומה חמא, אלא חמא דהא מפמה שנין אזל בתרייה מלאך המות, ולא אתמסר בידיה. והשתא וילך אל נפשו, מאי וילך אל נפשו, אזל לקיומא דנפשא, ומאן איהו אילנא דחיי לאתדבקא תמן.

תא חזי, בלהו כתיב את נפשו, והכא כתיב אל נפשו, ורזא דא שמענא, דאמר רבי שמעון, כל נשמתין דעלמא, בלהו נפקי מההוא נהר דנגיד ונפיק, ובלהו נקיט לון ההוא צרורא דחיי, וכד נוקבא אתעפרת מן דכנרא, בלהו בתיאובתא דתרין סטרין, בתיאובתא דנוקבא לנפי דכנרא, וכד תיאובתא דדכנרא נפקא ברעותא, בדין אינון נשמתין בקיומא יתיר, בגין דכלא בתיאובתא ורעו דאילנא דחייא. ואליהו, בגין דהו מההוא רעותא יתיר מבר נש אחרא, אתקנים.

ובגין כך אל נפשו כתיב, ולא כתיב את נפשו. דהא את נפשו דא היא נוקבא. ואי תימא ואל האשה אמר, כללא דדכר ונוקבא. כד היא בגו דכנרא, בדין ואל האשה אמר. את האשה, נוקבא בלחודתא, ולא כלילו דדכנרא. פגוונא דא אל נפשו, דכר בלחודו, את נפשו נוקבא בלחודתא ולא כלילו דדכנרא. ובגין דאיהו מסטרא דדכנרא יתיר מפל בני עלמא, אתקנים בקיומיה יתיר, ולא מית פשאר בני עלמא. בגין דכלא איהו מאילנא דחיי, ולא מגו עפרא. ובגין דא אסתלק לעילא, ולא מית פארח כל בני עלמא. דכתיב, (מלכים ב ב) ויעל אליהו בפערה השמים.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב וְהָיָה רֶכֶב אִשׁ וְסוּסֵי אִשׁ וְגו', דִּהָא כִּדִּין אֲתַפְּשִׁט גּוּפָא מִן רוּחָא, וְאִסְתַּלַּק
דְּלֵא כְּשָׂאָר אַרְח בְּנֵי עֲלָמָא. וְאִשְׁתָּאָר מְלֹאכָא קְדִישָׁא, כְּשָׂאָר קְדִישֵׁי עֲלִיּוֹנִין, וְעֵבִיד שְׁלִיחוּתָא
בְּעֲלָמָא. וְהָא אוּקְמוּהִי, דְּנִסְיִן דְּעֵבֵד קְדִישָׁא בְּרִידָּהּ הוּא בְּעֲלָמָא, עַל יְדֵיהּ אֲתַעֲבִידָן.

וְתָא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (מלכים א יט) וַיִּשְׁאֵל אֶת נַפְשׁוֹ. בְּקַדְמִיתָא, וַיִּלְךְ אֶל נַפְשׁוֹ, כְּמַה דְּאֲתַמַּר בְּקִיּוּמָא.
וְהָכָא אֶת נַפְשׁוֹ לְמוֹת, אֵילָנָא דְּבִיהּ שְׂרָיָא מוֹתָא. וְתַמְזָן אֲתַגְּלִי עֲלֵיהּ קְדִישָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, כְּמַה
דְּכְתִיב, (מלכים א יט) צָא וְעַמְדַת בְּהָר. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וְאַחַר הָרַעַשׁ אִשׁ לֹא בָאֵשׁ ה' וְאַחַר הָאֵשׁ
קוּל דְּמַמְהָ דְּקָה, דָּא הוּא אֲתַר פְּנִימָאָה דְּכֵלָּא, דְּמַנְיָה נְפַקִּין כָּל נְהוּרִין.

מַה כְּתִיב, (מלכים א יט) וַיְהִי כְּשָׁמַע אֱלֹהֵינוּ וַיִּלְט פְּנֵינוּ בְּאַדְרֵתֵנוּ וְגו' וְהָיָה אֵלָיו קוּל וַיֹּאמֶר מַה לָּךְ פַּה
אֱלֹהֵינוּ וַיֹּאמֶר קִנְאָה קִנְאָתִי, אָמַר לִיהּ קְדִישָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, עַד מְתֵי אַתְהָ מְקַנְאָ לִי, טְרַקְתָּ גִלְגָּא דְּלֵא
(דף רט ע"ב) יְכִיל לְשִׁלְטָאָה בְּךָ מוֹתָא לְעֲלָמָא, וְעֲלָמָא לֹא יְכִיל לְמַסְבְּלָךְ עִם בְּנֵי (נְשָׂא). אָמַר לִיהּ, פִּי
עֲזָבוּ בְּרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. אָמַר לִיהּ, חֲתִיבָהּ, דְּבִכָּל אֲתַר דְּבְנֵי (נְשָׂא) יְקִימוּ קִיָּים קְדִישָׁא, אֲנִתָּ
תְּהָא זְמִין תַּמְזָן. (ד"א וְהָא אֲתַמַּר בְּגִין בְּךָ מְתַקְנִין פּוּרְסִיָּא לְאֱלֹהֵינוּ דְּאִיהוּ זְמִין תַּמְזָן)

תָּא חֲזִי, מַה גָּרַם הָהִיא מְלָחָה דְּאֱלֹהֵינוּ, דְּכְתִיב, (מלכים א יט) וְהִשְׁאֲרֵתִי בְּיִשְׂרָאֵל שְׁבַעַת אֲלָפִים כָּל
הַבְּרַבִּים אֲשֶׁר לֹא כָרְעוּ לַבַּעַל וְכָל הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא נָשַׁק לוֹ. אָמַר לִיהּ קְדִישָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, מְכַאן
וְלַהֲלָאָה, דְּלֵא יְכִיל עֲלָמָא לְמַסְבְּלָךְ עִם בְּנֵי (נְשָׂא). וְאַתְּ אֱלִישַׁע בֶּן שַׁפְט מְאָבֵל מְחוּלָה תַּמְשַׁח
לְנַבִּיא תַּחְתִּיבָהּ. יְהִיא נְבִיאָה אַחְרָא לְגַבֵּי בְּנֵי (נְשָׂא), וְאַתְּ תַּסְתַּלַּק לְאַתְרָךְ.

וְתָא חֲזִי, כָּל הַהוּא בְּרַ נֶשׁ דְּמַקְנֵי לִיהּ לְקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, לֹא יְכִיל מְלֹאכָא דְּמוֹתָא לְשִׁלְטָאָה
בִּיהּ, כְּשָׂאָר בְּנֵי נְשָׂא. וַיִּתְקַיֵּים בֵּיהּ נְשָׁלָם, וְהָא אוּקְמוּהִי. כְּמַה דְּאֲתַמַּר בְּפַנְחָס, (במדבר כה) לָכֵן
אָמַר ה'נְנִי נוֹתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם: וַיִּפֹּל עַל צַוְאָרֵי בְּנֵימָן אָחִיו וַיִּבְדֵּךְ וּבְנֵימָן בָּכָה עַל צַוְאָרָיו.
רַבִּי יְצַחְקָא אָמַר, הָא אוּקְמוּהִי, דְּבִכָּה עַל מַקְדֵּשׁ רַאשׁוֹן וְעַל מַקְדֵּשׁ שְׁנִי.

פְּתַח וְאָמַר, (שיר השירים ד) כְּמַגְדֵּל דְּוִיד צַוְאָרָךְ בְּנֵנוּי לְתַלְפִּיּוֹת אֶלְפָּה הַמְּגִן תְּלִוֵי עֲלִיו כָּל שְׁלֵטֵי
הַגְּבוּרִים. כְּמַגְדֵּל דְּוִיד, מָאן מַגְדֵּל דְּוִיד. דָּא מַגְדֵּל דְּוִיד וְדָאִי, דְּבִנְיָה לִיהּ דְּוִיד, וְסָלִיק לִיהּ גּוֹ יְרוּשָׁלַיִם.
אֶלָּא כְּמַגְדֵּל דְּוִיד, דָּא יְרוּשָׁלַם דְּלַעֲיָלָא, דְּכְתִיב בִּיהּ, (משלי יח) מַגְדֵּל עֵז שֵׁם ה' בּוֹ יְרוּץ צַדִּיק
וְנִשְׁגָּב. מָאן נִשְׁגָּב, אֶלָּא הַהוּא מַגְדֵּל נִשְׁגָּב, בְּגִין דְּבִיהּ יְרוּץ צַדִּיק.

צַוְאָרָה, דָּא בֵּית מַקְדֵּשָׁא דְּלַתְתָּא, דְּאִיהוּ קָאִים בְּתַקְוָנָא דְּשִׁפּוּרוֹ, כְּקַדְלָא לְגוּפָא. מַה צַוְאָרָה, אִיהוּ
שִׁפּוּרוֹ דְּכָל גּוּפָא, הָכִי נָמִי בִּי מַקְדֵּשָׁא, אִיהוּ שִׁפּוּרוֹ דְּכָל עֲלָמָא.

בְּנֵנוּי לְתַלְפִּיּוֹת, תְּלָא דְּכָל בְּנֵי עֲלָמָא הוּוּ מְסַתְּפֵלָן בִּיהּ, וְהָכִי אוּקְמוּהִי, תַּלְפִּיּוֹת, תַּל דְּכָל פִּיּוֹת
דְּעֲלָמָא מְשַׁבְּחָן וּמְצַלָּן לְגַבֵּיהּ.

אֶלְפָּה הַמְּגִן תְּלִוֵי עֲלִיו, אֵלָיו אֶלְפָּה תַּקְוָנִין, דְּמַתְקַנִּין בִּיהּ כְּדָקָא יְאוּת. כָּל שְׁלֵטֵי הַגְּבוּרִים, דְּכִלְהוּ
קָא אֲתִיָּין מְסַטְרָא דְּדִינָא קְשִׁיָּא.

מה צואר, כל תקונין דאתתא ביה תליון. כן במקדשא, כל תקונין דעלמא ביה תליון ושריון. והא אוקמוהו, דכתיב, (איכה ה) על צוארינו נרדפנו, על פי מקדשא, דאיהו צואר ושריו דכל עלמא. נרדפנו, יגענו למבני ליה תרין זמנין, ולא הניח לנו. דהא לא שבקוה לן, ואתחרב ולא אתבני לבתר.

מה צואר, פיון דאשתמי, כל גופא אשתמי עמיה. הכי נמי בי מקדשא, פיון דאיהו אשתמי ואתחשה, כל עלמא הכי נמי אתחשה, ולא נהיר שמשא, ולא שמיא וארעא וככביא.

בגין כן בכה יוסף על דא. ולבתר דבכה על דא, בכה על שבטין דאתגלו. פד אתחריב פי מקדשא, בלהו שבטין אתגלו מיה, ואתבדרו ביני עממא. דדא הוא דכתיב וינשק לכל אחיו ויבך עליהם, עליהם ודאי.

על כלם בכה, על פי מקדשא דאתחריב תרין זמנין, ועל אחוי עשרת השבטים, דאתגלו בגלותא ואתבדרו ביני עממא. ואחרי כן דברו אחיו אתו, ולא פתיב ויבכו, דהא איהו בכה, דנצנצה ביה ריחא קדישא, ואינון לא בנו, דלא שרא עלייהו ריח קדשא:

והקל נשמע בית פרעה. רבי (אלעזר) אבא פתח ואמר, (תהלים פד) נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה' לפי ובשרי ירגנו אל אל חי. תא חזי, כל בר נש דעלי עלותיה (קם) קמי מאריה, אצטריד ליה לאקדמא ליה ברכאן בכל יומא ויומא, ולעלי עלותיה קמי מאריה בזמנא דאצטריד.

בצפרא, לאחדא בימינא דקדשא בריד הוא. במנחה, לאחדא בשמאלא. וצלותא ובעותא, אצטריד ליה לבר נש בכל יומא ויומא בגין לאתאחדא ביה. ואוקימנא, מאן דעלי עלותיה, (קם) קמי מאריה, אצטריד ליה דלא למשמע קליה בצלותיה. ומאן דאשמע קליה בצלותיה, עלותיה לא אשתמע.

מאי טעמא. בגין (דף רי ע"א) דצלותא, לאו איהי תהיא קלא דאשתמע. דההוא קול דאשתמע לאו היא עלותא. ומאן איהי עלותא. דא קלא אחרא, דתליא בקלא דאשתמע, ומאן הוא קלא דאשתמע. דא ההוא קול דהוא בוא"ו, קלא דתליא ביה, דא ההוא קל בלא וא"ו.

ובגין כן, לא אצטריד ליה לבר נש למשמע קליה בצלותיה, אלא לצלעה בלחש, פההוא קלא דלא אשתמע. ודא היא עלותא דאתקבלת תדיר. וסימניה, והקל נשמע, קל בלא וא"ו, נשמע. דא היא עלותא דהיא בחשאי. דכתיב בתנה, (שמואל א א) וקולה לא ישמע. דא היא עלותא דקדשא בריד הוא קביל, פד אתעביד גו רעותא ובונה ותקונא כדקא יאות, וליתחדא יחודא דמריה כדקא יאות בכל יומא. (והקל נשמע בית פרעה). והקל נשמע חסר וא"ו, מאי טעמא, אמר רבי אלעזר, דא היא שכינתא דבכאת על חרוב פי מקדשא ועל גלותהון דישראל. פתיב הכא, והקל נשמע, וכתיב התם, (ירמיה לא) קול ברמה נשמע. מה להלן שכינתא, אף כאן נמי שכינתא.

רבי אלעזר אמר, קלא בחשאי, דא היא קלא עלאה, דכל קליון נפקין מתמן. אבל קל בלא ו, דא היא עלותא דלתתא, דאיהי אזלא לאסתלקא בוא"ו ולאתחברא ביה.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

תָּא חֲזִי, וְהַקֵּל נִשְׁמַע, דָּא הוּא קַל בְּלָא וּא"ו. דָּא הוּא קָלָא דְבִכְאָת עַל מְקַדָּשׁ רֵאשׁוֹן וְעַל מְקַדָּשׁ שְׁנִי. נִשְׁמַע, כְּמַה דְּאֵת אָמַר, קוּל בְּרַמָּה נִשְׁמַע. בְּרַמָּה, מְאִי בְרַמָּה. דָּא הוּא עַלְמָא עֲלָאָה, עַלְמָא דְּאֵתִי. וְסִימְנִיה, מִן הַרְמָה וְעַד בֵּית אֵל, (תהלים קו) מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם. הֲכָא בְרַמָּה, דָּא עַלְמָא עֲלָאָה. דְּהָא בְּהֵיא שְׁעָתָא דִּי בְרַמָּה נִשְׁמַע. כְּדִין מַה כְּתִיב, (ישעיה כב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים עֲבָאוֹת בְּיוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפָּד וְגו'.

וְהַקֵּל נִשְׁמַע, לְעִילָא לְעִילָא. מְאִי טַעְמָא. בְּגִין דּוּא"ו אֲתַרְחֵק וְאֲסַתְלַק מִנְיָה, וּכְדִין רַחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהּ מֵאַנְהּ לְהַנְחֵם עַל בְּנֵיהּ כִּי אֵינְנֵהּ. כִּי אֵינְנֵהּ, כִּי אֵינָם מִיבְעִי לֵיהּ. אֵלָא כִּי אֵינְנֵהּ, וְהָא אוּקְיָמְנָא, כִּי אֵינְנֵהּ דְּבַעֲלָה לָא אֲשַׁתְּפַח עִמָּה. דְּאֵלְמָלָא בַּעֲלָה יִשְׁתַּפַּח עִמָּה, תִּתְנַחֵם עֲלֵיהּ. דְּהָא כְּדִין בְּנָהָא, לָא יְהוֹן בְּגִלּוּתָא. וּבְגִין דְּאֵינְנֵהּ, לָא אִיהִי מִתְנַחֵמָא עַל בְּנָהָא, בְּגִין דְּכַנְהָא אֲתַרְחֵקוּ מִנְיָה, עַל דְּאֵינְנֵהּ עִמָּה.

תָּא חֲזִי, בֵּית פְּרַעְיָה, דָּא הוּא סִימְנֵיהּ לְעִילָא, בֵּיתָא דְּאֲתַפְרְעוּ וְאֲתַגְלִיזוּ מִנְיָה כֹּל נְהוּרִין וְכֹל בּוּצִינִין, כֹּל מַה דְּהָהוּ סְתִים, מִתְּמִן אֲתַגְלִי. וּבְגִין כּוּה, קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲפִיק כֹּל נְהוּרִין וְכֹל בּוּצִינִין, בְּגִין לְאַנְהָרָא לְהַהוּא קוּל, דְּאֲקַרִי קַל בְּלָא וּא"ו.

תָּא חֲזִי, כִּד יָקִים קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְהֵאִי קַל מַעְפָּרָא, וְיִתְחַבֵּר בּוּא"ו, כְּדִין כֹּל מַה דְּאֲתַאבִּיד מִנְיָהּ בּוּמְנָא דְּגִלּוּתָא, יִתְהַדֵּר וְיִתְעַדְנֵן בְּנְהוּרִין עֲלָאִין דְּאֲתוּסְפִין מִגּוּ עַלְמָא עֲלָאָה. כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (ישעיה כז) וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא יִתְקַע בְּשׁוֹפָר גְּדוֹל וּבְאִי הָאֲבָדִים בְּאַרְצָא אֲשׁוּר וְהַנְּגִדְחִים בְּאַרְצָא מִצְרַיִם וְהַשְׁתַּחֲוּוּ לַה' בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַם:

וְאֵתָה צְוִיתָה זֹאת עֲשׂוּ קַחוּ לָכֶם מֵאַרְצָא מִצְרַיִם וְגו'. רַבִּי חֲזִיָּא פְתַח, (ישעיה 10) שְׂמַחוּ אֶת יְרוּשָׁלַם וְגִילוּ בָהּ כֹּל אוֹהֲבֵיהּ שִׂישׁוּ אִתָּה מְשׁוּשׁ וְגו'. תָּא חֲזִי, כִּד אֲתַחֲרַב כִּי מְקַדָּשָׁא וְגִרְמוּ חוּבְדִין, וְאֲתַגְלוּ יִשְׂרָאֵל מֵאַרְעָא, אֲסַתְלַק קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא לְעִילָא, וְלָא אֲשַׁגַּח עַל חֲרוֹב כִּי מְקַדָּשָׁא, וְעַל עַמִּיה דְּאֲתַגְלוּ, וּכְדִין שְׂכִינְתָא אֲתַגְלַת עִמָּהוּן.

כִּד נַחַת, אֲשַׁגַּח עַל בֵּיתֵיה דְּאֲתוּקָה, אֲסַתְכַּל עַל עַמִּיה וְהָא אֲתַגְלִי. שְׂאֵל עַל מִטְרוּנֵיתָא וְאֲתַתְרַכַת. כְּדִין וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים עֲבָאוֹת בְּיוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפָּד וּלְקַרְרָה וּלְחִגְרָ שֶׁק. וְהִיא גַם הִיא מַה כְּתִיב בָּהּ, (יואל א) אֵלֵי כִבְתוּלָה חִגְרַת שֶׁק עַל בַּעַל נְעוּרֶיהָ. כְּמַה דְּאֵת אָמַר כִּי אֵינְנֵהּ, בְּגִין דְּאֲסַתְלַק מִנְיָה, וְאֲשַׁתְּפַח פִּירוּדָא.

וְאֲפִילוּ שְׂמִיָּא וְאַרְעָא, כְּלָחוּ אֲתַאבְלוּ, דְּכְתִיב, (ישעיה ג) אֲלַבִּישׁ שָׁמַיִם קַדְרוֹת וְשֶׁק אֲשִׁים כְּסוּתָם. מִלְּאֲכִי עֲלָאִי כְּלָחוּ אֲתַאבְלוּ עֲלֵיהּ, דְּכְתִיב, (ישעיה לג) הֲן אֲרַאֲלָם צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכִי שְׁלוֹם מִר יִבְכְּיוּן. שְׂמִשָׁא וְסִיחָרָא אֲתַאבְלוּ וְחֲשִׁכוּ נְהוּרֵיהוּן. דְּכְתִיב, (ישעיה יג) חֲשֶׁךְ הַשְּׁמַיִם בְּצִאתוֹ וְגו', וְכִלְאָ עֲלָאִי וְתַתְּאִי, כְּכּוּ עֲלָה (דף רי ע"ב) וְאֲתַאבְלוּ. מְאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּשִׁלְטָא עֲלָה סְטָרָא אַחֲרָא, דְּשִׁלְטָא עַל אַרְעָא קַדִּישָׁא.

פְּתַח וְאָמַר, (יחזקאל ז) וְאַתָּה בֶן אָדָם כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין בָּא תִקְוֶן עַל אֲרֻבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ. הָאִי קָרָא רְזָא עֲלָאָה אִיהוּ. לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין, מָאִי אִיהוּ. וְכִי אַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין הִיא. אֲלָא הָכִי הוּא וְדָאִי וְאַתְמָר, קִין אִיהוּ לִימִינָא, קִין אִיהוּ לְשִׁמְאֲלָא. קִין לִימִינָא, דְכַתִּיב, (דניאל יב) לְקִין תִּימִין. קִין לְשִׁמְאֲלָא, דְכַתִּיב, (איוב כח) קִין שָׁם לַחֲשׂוֹד וְלִכְלַל תַּכְלִית הוּא חוֹקֵר, וְדָא הוּא (בראשית ו) קִין כָּל בָּשָׂר, כְּמָה דְאַתְמָר.

קִין דִּימִינָא, הִינֵנו דְכַתִּיב לְאַדְמַת יִשְׂרָאֵל קִין. בָּא תִקְוֶן, דָּא קִין דְשִׁמְאֲלָא. קִין דִּימִינָא, דָּא קִין דִּינִצֵּר הַטּוֹב. קִין דְשִׁמְאֲלָא, דָּא קִין דִּינִצֵּר הַרַע, וְדָא אִיהוּ דְכַד חוֹבִין גָּרְמוּ וְאַתְגַּבְרוּ, אַתְגַּזְרוּ וְאַתְיִיחִיב שְׁלֹטְנָא לְמַלְכוּת הַרְשָׁעָה לְשִׁלְטָאָה, וְלַחֲרָבָא בֵיתִיהּ וּמְקַדְשִׁיהּ. וְדָא הוּא דְכַתִּיב, (יחזקאל ז) כֹּה אָמַר ה' אֱלֹהִים רְעָה אַחֵר רְעָה הִנֵּה בָאָה, וְכֹלָא חַד.

וּבְגִין כֹּה, אַתְאֲבִלוּ עֲלָאִי וְתַתָּאִי עַל דְאַתְיִיחִיב שְׁלֹטְנֵנוּ לְהָאִי קִין דְשִׁמְאֲלָא. וּבְגִין כֹּה, כִּינֵן דְמַלְכוּתוֹ קַדְיִשָׁא, מַלְכוּת שְׁמַיִם אַתְפַּפִּיא, וּמַלְכוּת חַיִּיבָא (אֲחָרָא) אַתְגַּבְרָא. (פְּדִין) אֵית לִיהּ לְכָל פֶּר נֶשֶׁה, לְאַתְאֲבִלָא עֲמָה, וְלֹאֲתַפַּפִּיא עֲמָה. וּבְגִין דְכַד אִיהִי יוֹדְקָא, וְעֲלָמָא יַתְחַדִּי, יַתְחַדִּי אִיהוּ בְתַדְהָ. דְכַתִּיב, (ישעיה יט) שִׁישׁוּ אֶתְהּ מְשׁוֹשׁ כָּל הַמְתָּאֲבָלִים עָלֶיהָ.

תָּא חוּזִי, כְּתִיב בְּהוּ בְּמַצְרַיִם, (ירמיה מו) עֲגָלָה יִפִּיפִיָּה מַצְרַיִם. וְרִזָּא דְעֲגָלָה דָּא, הוּוּ יִשְׂרָאֵל תַּחוּת שְׁלֹטְנִיהּ כְּמָה זְמַנִּין וְכְמָה שְׁנִין. וּבְגִין דְזְמַנִּין יִשְׂרָאֵל לְשִׁלְטָאָה לְבַתָּר עָלָה, אַתְרַמִּין לֹזֵן הַשְׁתָּא עֲגָלוֹת.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, רְמֵז רְמֵז לִיהּ יוֹסֵף לִיעֲקֹב עַל עֲגָלָה עֲרוּפָה. דְהָא בְּהוּוּא פְּרָקָא אַתְפַּרְשׁ מִנִּיהּ. וְאוּקְמוּהוּ, עֲגָלָה עֲרוּפָה, דְאִיהִי אַתְיָא עַל דְאַשְׁתַּפַּח קְטוֹלָא, וְלֹא אַתְיִידַע מָאֵן קְטִיל לִיהּ. וּבְגִין דְלֹא יִשְׁלֹטוֹן עַל אֲרֻבַּע רוּחִין בִּישׁוּן דְלֹא אַעֲטְרִיכוּ, וְהַבִּין הָאִי עֲגָלָה לְתַקּוּנָא, בְּגִין דְלֹא יִשְׁתַּמּוּדְעוֹן לְגַבִּיָּה, וְלֹא יִשְׁלֹטוּ עָלֶיהּ.

תָּא חוּזִי, כָּל בְּנֵי נֶשֶׁה כְּלָחוּ עֲבָרִין עַל יְדֵי דְמַלְאָךְ הַפְּוֹת, פֶּר מַהֲאִי דְאַקְדִּימוּ לִיהּ בְּנֵי נֶשֶׁה, עַד לֹא יִמְטִי זְמַנָּא לְשִׁלְטָאָה בֵּיהּ וְלִיטוֹל רְשׁוֹ. דְהָא לֹא שְׁלִיט כְּבֶר נֶשֶׁה, עַד דְנִטִּיל רְשׁוֹ.

וּבְגִין כֹּה, אֵית לִיהּ דִּינָא לְשִׁלְטָאָה עַל הַהוּא אַתְרָה. כְּמָה דְאַתְ אָמַר, (דברים כא) לֹא נִודַע מִי הַכֹּהֵן. הָכִי נָמִי אֵית לִיהּ דִּינָא דְלֹא אַתְיִידַע, בְּגִין לְקַטְרָגָא עַל הַהוּא אַתְרָה. וְעַל דָּא, (דברים כא) וְלִקְחוּ זְקַנֵי הָעִיר הַהִיא עֲגָלֹת בָּקָר וְגו'. בְּגִין לְאַעֲבָרָא דִינִיהּ דְהַהוּא אַתְרָה, וְלֹאֲתַתְקַנָּא דְלֹא יִשְׁלוּט בֵּיהּ מְקַטְרָגָא, וְלֹאֲשַׁתְּזָבָא מִנִּיהּ.

תָּא חוּזִי, יוֹסֵף כַּד אַתְפַּרְשׁ מֵאַבְוִי, בְּלֹא לְוִיָּהּ, וּבְלֹא אֲכִילָה אֲשַׁתְּדַר, וְהוּוּ מַה דְהוּוּ. וְכַד אָמַר יַעֲקֹב, (בראשית לז) טוֹרֵף טוֹרֵף יוֹסֵף, אָמַר, כִּי אֲרַד אֶל בְּנֵי אָבִל שְׂאוּלָה, דְאַנָּא גְרִימָנָא לִיהּ. וְתוּ, דְהוּוּנָא יַדַע דְאַחוּי סַנְיִין לִיהּ, וְשִׁדְרָנָא לִיהּ. וְרְמֵז קָא רְמִיז לִיהּ.

אָמַר לִיהּ רַבִּי יְהוּדָה, אִינּוֹן עֲגָלוֹת עַל פִּי פְּרַעָה שְׂדֵר לֹזֵן, דְכַתִּיב וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל פִּי פְּרַעָה. אָמַר לִיהּ, דִּיּוֹקָא דְמַלְכָה, דְכַתִּיב וְאַתָּה צְנִיתָה זֹאת עֲשׂוּ. וְאַתָּה צְנִיתָה דִּיּוֹקָא, וּבְגִין כֹּה

כְּתִיב בְּה"א, מִשְׁמַע דְּיוֹסֵף תָּבַע לוֹן, וּבְגִין כֹּה וַיִּתֵּן לָהֶם יוֹסֵף עֲגָלוֹת עַל פִּי פְרַעֲהוּ. וַיַּעֲקֹב לֹא אֶתְקַיֵּים בְּמַלְאָה, עַד דְּחָמָא לוֹן. וּדְכְתִיב, וַיֵּרָא אֶת הָעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשֵׂאת אוֹתוֹ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּקַדְמֵיתָא וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב, וּלְבַתֵּר וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חַי. אֲלֵא, בְּקַדְמֵיתָא קָרִי לִיה אֲוֵרֵיתָא יַעֲקֹב, בְּגִין שׁוֹתְפוּתָא, דְּאַשְׁתַּתְּפוּ שְׂכִינְתָא בְּהוּא חֶרֶם, כִּד אִזְדַּבְּן יוֹסֵף. וְהַשְׁתָּא דְשְׂכִינְתָא סְלָקָא, כְּדִין אִיהוּ, וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, וְדָא הוּא רִזָּא דְשְׂכִינְתָא. וּבַתֵּר דְּאִיהִי קָיִמָא בְּקִימָא, (בְּגִין) כְּדִין דְּרָגָא דְלַעֲיָלָא, אֶתְעַבֵּר לְנַפְתָּהּ, דְּרָגָא דְּאִיהוּ יִשְׂרָאֵל. (נ"א כְּדִין דְּרָגָא דְלַעֲיָלָא, אֶתְעַר לְנַפְתָּהּ, וְאִיהוּ דְּרָגָא דְיִשְׂרָאֵל) מְכַאן, דְּדְרָגָא דְלַעֲיָלָא לֹא אֶתְעַר לַעֲיָלָא, עַד דְּאֶתְעַר בְּקַדְמֵיתָא לְתַתָּא, דְּהָא חָכָא וַתְּחִי רוּחַ (דף ריא ע"א) יַעֲקֹב בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבַתֵּר וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמֵרְאֵת הַלְּיָלָה, בְּמֵרְאֵת כְּתִיב. תָּא חֲזִי, וַיִּזְבַּח זִבְחִים לְאֱלֹהֵי אָבִיו יַעֲחָק, בְּקַדְמֵיתָא. בְּגִין לְאֶתְעַרָא שְׁמָא לֹא בְרִזָּא דְרַחֲמִינוּ. וּכְדִין וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמֵרְאֵת הַלְּיָלָה, בְּהָאֵי דְרָגָא דְקַאמְרֵן דְּאִיהִי מְרְאֵת הַלְּיָלָה.

וַיֹּאמֶר אֲנָכִי הָאֵל אֱלֹהֵי אָבִיךָ, מָאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּסִטְרָא דְקַדְוִשָׁה דְלַעֲיָלָא, חָכִי הוּא. דְּהָא סִטְרָא דְמִסְאָבָא, לֹא אֶדְפֵּר שְׁמָא דְקַדְוִשָׁה בְּרִיךְ הוּא, וְכֹל סִטְרָא דְקַדְוִשָׁה אֶדְפֵּר בְּשִׁמְיָהּ. אֲנָכִי אֶרְדַּ עִמָּךְ מִצְרִימָה וְגו', מְכַאן, דְשְׂכִינְתָא נְחַתַת עִמִּיהָ בְּגִלוּתָא, וּבְכֹל אֶתֶר דְיִשְׂרָאֵל אֶתְגַּלּוּ, שְׂכִינְתָא אֶתְגַּלַת עִמְהוֹן, וְהָא אוֹקְמוּתָהּ.

תָּא חֲזִי, כְּמָה עֲגָלוֹת הוּן. שִׁית. כְּמָה דְאֶתְ אָמַר, (כמדבר ו) שֵׁשׁ עֲגָלוֹת עָב. דְּכֵר אַחַר, שִׁיתִין הוּן, וְכֹלָא רִזָּא חֲדָא. בְּקַדְמֵיתָא כְּתִיב בְּעֲגָלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף, וּלְבִסּוּף אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרַעֲהוּ. אֲלֵא, כְּלָהוּ דְשִׁדְר יוֹסֵף, הוּן בְּחוּשְׁפְּנָא כְּדָקָא חֲזִי. וְאִינוּן דְשִׁדְר פְּרַעֲהוּ יִתִּיר מְנַיְהוּ, לֹא הוּן בְּרִזָּא דָא, וְלֹא הוּן בְּחוּשְׁפְּנָא.

וְאֵלָיו וְאֵלָיו קָאֲתוּ. בְּגִין כֹּה, אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף, אֲשֶׁר שָׁלַח פְּרַעֲהוּ. וְכִד יַפְקוּן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא מַה כְּתִיב, (ישעיה 10) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אֲחֵיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לְה' וְגו':

וַיֹּאסֹר יוֹסֵף מִרְפַּבְתּוֹ, רַבִּי יַעֲחָק פִּתַח וַאֲמַר, (יחזקאל א) וַדְמוֹת עַל רְאִשֵׁי חֲתִיָּה רְקִיעַ פְּעִין הַקִּרְחַ הַנּוֹרָא נְטוּי עַל רְאִשֵׁיהֶם מְלַמְעָלָה, הָאֵי קָרָא אוֹקְמוּתָהּ. אֲבָל תָּא חֲזִי, אִית חֲתִיָּה לַעֲיָלָא מִן חֲתִיָּה, וְאִית חֲתִיָּה קַדְיִשָׁא דְקִימָא עַל רִישׁ חֲיוּתָא.

וְאִית חֲתִיָּה עֲלָאָה, לַעֲיָלָא עַל כָּל שְׂאֵר חֲיוּתָא, וְהָאֵי (נ"א וְאִית) חֲתִיָּה שְׁלֵטָא עַל כָּלָהוּ. בְּגִין דְּכִד הָאֵי חֲיוּתָא יִתְבָּא וְנִהְרָא לְכָלָהוּ, כְּדִין כְּלָהוּ נְטֻלִין לְמַטְלָנוּי, וְיִהְיִבַת דָּא לְדָא, וְשְׁלֵטָא דָּא עַל דָּא.

וְאִית חֲיוּתָא לַעֲיָלָא עַל תַּתָּאֵי, עַל שְׂאֵר חֲיוּתָא לְתַתָּא, וְכָלָהוּ אֶתְנַזְנוּ מִינְהּ, וְאַרְבַּע סִטְרֵי דְעֵלְמָא רְשִׁימִין בָּהּ. אֲנַפִּין נְהִירִין יְדִיעוּן (דִּינִין) לְכָל סִטְרָא וְאִיהִי שְׁלֵטָא עַל אַרְבַּע סִטְרֵי. וְהָא אוֹקְמוּתָהּ, דְּאִינוּן תַּלְתַת לְסִטְרָא דָּא, וְתַלְתַת לְסִטְרָא דָּא, וְכֵן לְאַרְבַּע סִטְרֵי דְעֵלְמָא.

ואית רְקִיעַ לְעֵילָא מִן רְקִיעַ, וְהַאי רְקִיעַ דְּשִׁלְטָא עֲלֵיהּ, פְּלָהּוּ מִסְתַּפְּלִין לְגַבֵּיהּ. מַה כְּתִיב, (יחזקאל א) וְתַחַת הַרְקִיעַ פְּנֵפִיָּהֶם יִשְׁרוּת אִשָּׁה אֶל אַחֻוּתָהּ וְגו'. בְּגִין דְּכִלְהוּ שְׁלִטִין עַל מַה דְּאִתְפְּקְדוּ, וְשִׁלְיָחוּ דְקוֹסְטָא דְקוֹפְטָרָא בְהוּ.

ואיננו לְכָל סֵטֶר תַּשְׁעָה, לְד' סֵטְרִין דְּעֵלְמָא, וְאיננו ל"ו בְּחוּשְׁפָּנָא. וְכַד מִתְחַבְּרִין פְּלָהּוּ, אִתְעַבְדוּ רְשִׁימָא חָדָא בְּרִזָּא דְשִׁמָּא חָדָא, בְּיַחְוּדָא שְׁלִים בְּדַקְחֻזִּי.

וְכַד מִתְתַּקְנִי לְגַבֵּי כְּרִסְיָא, מַה כְּתִיב. וּמִמַּעַל לְרְקִיעַ אֲשֶׁר עַל רֹאשׁוֹ פִּמְרָאָה אֲבָן סַפִּיר דְּמוּת כְּפָא וְעַל דְּמוּת הַכְּפָא דְּמוּת כְּפָא אֲדָם עָלָיו מְלַמְעֵלָה, וְהָא אֹקִימָנָא (נ"א דְיוֹקְנָא) דְּהַאי אֲבָן טָבָא בְּכְרִסְיָא דְקוֹימָא עַל ד' קוֹימִין, וְעַל הַהוּא כְּרִסְיָא דְיוֹקְנָא דְאָדָם, לְאִתְחַפְּרָא בֵּיהּ כְּחָדָא, וְלִאִתְפַּרְכָּא כְּדָקָא יְאִוּת.

וְכַד אֵיחֵי מִתְתַּקְנָא לְגַבֵּיהּ דְאָדָם, לְמַהוּי כְּלָא רְתִיבָא (נ"א קְדִישָׁא, וְכַדִּין פְּלָא רְתִיבָא) חָדָא, לְהַאי אָדָם. כְּדִין כְּתִיב, וַיֵּאסֹר יוֹסֵף מִרְפַּבְתּוֹ דָּא צְדִיק. וַיַּעַל לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל אָבִיו גַּשְׁנָה. לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל, דָּא רִזָּא דְאָדָם. גַּשְׁנָה, תְּקוּרִיבְתָא חָדָא, לְאִתְקַרְבָּא כְּחָדָא, בְּקַרְפָּנָא חָדָא וַיַּחְוּדָא חָדָא.

וַיֵּרָא אֵלָיו, דְּכַד אִתְחַזִּי שְׁמִימָא בְּסִיחְרָא, כְּדִין נְהִיר סִיחְרָא וְאִנְהִיר לְכִלְהוּ דְלִתְתָא. וְכַן כְּגוֹנָא דָּא, כָּל זְמַנָּא דְקְדוּשָׁה דְלְעֵילָא שְׂרָא עַל מְקַדְשָׁא דְלִתְתָא, אִתְנַהִיר בֵּי מְקַדְשָׁא וְקוֹימָא בְּשִׁלְיֻמוּתֵיהּ. וְכַד אִסְתַּלַּק מִנֵּיהּ וְאִתְחַרִּיב בֵּי מְקַדְשָׁא, כְּדִין, וַיִּבְרַךְ עַל צוּאֲרֵיו עוֹד. דְּבַכּוֹן כְּלָא עַל מְקַדְשָׁא דְאִתְחַרִּיב. עוֹד, מָאִי עוֹד. דָּא גְלוּתָא בְּתַרְעָה.

כְּדִין כְּדִין פִּיזוֹן דְּחָמָא יַעֲקֹב וְאִסְתַּפֵּל דְּהָא תְּקוּנָא דְלִתְתָא אִשְׁתַּכְּלַל כְּגוֹנָא דְלְעֵילָא, כְּדִין אָמַר אָמוּתָהּ הַפַּעַם וְגו'. כִּי עוֹדָךְ חֵי, דְאִתְקוּיִמַת בְּרִזָּא דְכְרִית קְדִישָׁא, (דף ריא ע"ב) דְאִקְרִי חֵי הַעוֹלָמִים, וּבְגִין כֶּךָ כִּי עוֹדָךְ חֵי. וְעַל דָּא בְּקַדְמִיתָא אָמַר, רַב עוֹד יוֹסֵף בְּנֵי חֵי, דְאִצְטְרִיף לְמִיָּקָם בְּרִזָּא דְחֵי, וְהָא אִתְמַר.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וַיִּבְרַךְ יַעֲקֹב אֶת פְּרַעְהָ, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, פְּרַעְהָ אִתְּ עַל גַּב דְּאִוְקְמוּהָ בְּרִזָּא אוֹחְרָא, סְמֻדָּ דְקָא סְמִכִּינָן בְּעֵלְמָא.

אָבֵל תָּא חֲזִי, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) לְסוּסְתֵי בְּרַכְבֵּי פְרַעְהָ דְמִיתִיף רַעֲיָתִי, תָּא חֲזִי, אִית רְתִיבִין לְשִׁמְאָלָא בְּרִזָּא דְסֵטְרָא אִתְרָא, וְאִית רְתִיבִין לְיִמִּנָּא בְּרִזָּא דְלְעֵילָא דְקְדוּשָׁה, וְאִלִּין לְקַבֵּל אֵלָיו. אֵלִין דְרַחֲמֵי וְאֵלִין דְדִינָא.

וְכַד קְדִישָׁא בְרִיף הוּא עֶבֶד דִּינָא בְּמַצְרָאֵי, כָּל דִּינָא דְעַבְיָה, כְּהוּא גּוֹנָא דְאִינוּן רְתִיבִין מִמֶּשׁ, וּכְגוֹנָא דִילֵיהּ דְהוּא סֵטְרָא מִמֶּשׁ. מַה הוּא סֵטְרָא (מִמֶּשׁ) קְטִיל וְאִפִּיק נְשִׁמְתִּין, אוֹרף קְדִישָׁא בְרִיף הוּא עֶבֶד כְּהוּא גּוֹנָא מִמֶּשׁ. דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת יג) וַיַּהֲרֹג ה' כָּל בְּכוֹר, וְכַן כְּלָא בְּמַצְרָיִם, כְּהוּא גּוֹנָא מִמֶּשׁ. וּבְגִין כֶּךָ דְמִיתִיף רַעֲיָתִי, כְּגוֹנָא דִילֵיהּ מִמֶּשׁ לְקַטְלָא. דְכְּתִיב, כִּי אֲנִי ה' אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר. וְלִזְמַנָּא דְאִתִּי מַה כְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה סג) מִי זֶה בָּא מֵאֲדוּם חֲמוּץ בְּגָדִים מִבְּצֻרָה וְגו'.

תא חזי, מה כתיב, וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גושן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד. ויאחזו בה, אחסנת עלמין. ויאחזו בה, דהא להון אתחזי, כמה דאוקמוהו. (ד"א ל"ג אמר רבי יוסי) ויפרו וירבו מאד, ודאי, דהא צערא לא שראת בהו, וקיימי בתפנוקי עלמא, ובגין כך ויפרו וירבו מאד. פרוף:
י לעולם אמן ואמן:

פרשת ויחי

(אמרו המגיהים מתוך הלשון ניכר שאינו מספר הזוהר (עד ויחי יעקב. רבי חייא פתח וכו' בדף רט"ו ע"א) (והאור ניכר מתוך החושך. ולדעתינו כי הוא ממדרש הנעלם ובלשון הקודש היה. והמתחכמים להתהלל שנו שפת אמת והפסידו כונת והבנת המאמר כי לא ידעו ולא הבינו לעשות הלשון על מתכונתו והנה יהיה בעיני כל מעיין כדברי הספר החתום וכבר היינו משמיטין אותו כי בהעתקה שבא מצפת תוב"ב לא מצאנו אותו. אלא מפני הרואים שלא יתפארו עלינו לאמר כי מלאכתנו חסרה הדפסנו אותו כאשר הוא ואין כח בידנו לתקן את אשר עותו)

ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה וגו'. אמר רבי יוסי, לפא חמא בנבואה, במצרים, דיהון בנזיה בכמה גלון, עד הכא ועד ערנא דקץ משיחא. ולא מטא לנבואה דויחי אלא במצרים. והיא נבואתא מעלייתא, מדאתנביאו (ד"א לא אתנביאו) דכנותה, ולא מטא להו שום איניש מן בני נביאה, אלא הוא ומשה. במשה כתיב, (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי. ביעקב כתיב, ויחי יעקב. ויחי, נבואתה דנחתא מאספקלריאה (מאירתא) דנחרא.

באי למימר (תפץ ההוא הוה בעינזיה) נבואן דגלותא דערען לבנזיה בארעא דכנען ובכל ארעא דאתותב בה. מארעא דמצרים הוה תביר לפיה. דכתיב, (בראשית מב) פי יש שבר במצרים.

ועל דא מטא, ויחי יעקב במצרים, ולא הוה חדי. פי בארעא (דף ריב ע"א) תהיא ספיקון דעמין, ספרין דכורסי יקרא. ולא מטא להון שום איניש, לא מן עלאה ולא מן תתאה, אלא ח"י. ורזא דא, פי לא יראני האדם וחי. כמה הוא רזא עלאה בדא קרא, ואנן תברייא תמיהין עליהו, על ויחי דדכיר עמיה יעקב. הוה ליה למימר קמי ישראל. ישראל מנין, דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית וגו'. (שמות ד) בני בכורי ישראל. רבי אלעזר בריה דרבי שמעון אמר, וכי לא אמר קרא, (בראשית כה) וימפר את בכורתו ליעקב.

אמר רבי שמעון אבוה, בעידנא דהוה ישראל קשיטין וזפאין ועבדין זכו, ולא הוה רתיתין ישראל, אלא יעקב לחודיה. בדין טבאן דעבדין, הוה למעבד להו טבאן סגיאין דא בדא.

מדחבו, ואתגליאו על חוביהו, ועל עובדיהוון בישינו, לא הוה סבלין יתיה, דלא יהויין לעלמא, בקושטא על חוביהו. ועל דא אתי מכילתא דרחמי ודינא לחודה, ישראל, ויהבית יתהוון בארעא גלותהוון. יאות בעי ברי, אבל איניש מסתפל וינדע יתיה, יעקב דמתלף עם ויחי, קדש. ועל דנא רזא אמרין, יעקב בחר יתיה ספירא בכורסי יקרא.

רבי שמעון פתח ואמר, (ישעיה נז) ואת הפא ושפל רוח לתחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדפאים. לב נדפאים, דא יעקב. פמה דאת אמר, תחות מן הרגא נחיתת עלוהי נביאין ברכאן במצרים. תנא אמר רבי אבא, לפא חמא, דיעקב דהיה במצרים לית נבואתיה מעליותא. (ס"א דארעא סניאח) ארעא סניאה.

תא חזי, לא זכי לברך לחד מבנוהי, ולא הוה בידיה רוחא לברך אלא במצרים, כד פריד יתהון כל חד וחד ברזא. ורזא (בראשית מב) וירא יעקב כי יש שבר במצרים ויאמר יעקב לבניו למה תתראו. תא חזי, דלא איתייהבת נבואתא, אלא לתבירי לפא. פמה דאת אמר, (בראשית מב) רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות.

אמר רבי יוסי, תחות פרסי יקרא קדישא, יעקב ספיר, דאיהי מכילתא דדינא לסטריה, אתא אמר, (בראשית לב) לא יעקב יאמר עוד שמה כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל. את משפח דיעקב הוא לסטריה מכילתא דדינא, ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל וגו', ורזא דמלה (ירמיה ו) אוי לנו כי פנה היום כי נטנו צללי ערב.

רבי שמעון אמר, כד אתגליאו מן ירושלים, ואעדיואו תדירא, וסאיב מסנאה ית היכלא. בעדנא ההיא לא סובלת מלכותא לישראל על חוביהון, אלא ישראל. בגין דהיא מתרי גיסא, רחמי רחמי ודינא.

ומלה דלא יעקב יאמר עוד שמה כי אם ישראל, כד אתפריש בסביריה. ישראל יעקב עלאה דא מן דא, ובגניהון הוה חוטרא דמשה גליפא מתרין סטרוי משמיה קדישא, חד רחמי בדינא, וחד דינא בדינא.

ורזא (במדבר כג) לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל, מדאנן בגלותא, דחיקון בין שנאי, ואסתליקת מטרוניתא מן מלפא, ואתרחיקת מניה, הוא ישרי שכינתא בינא ויפרקיננא. ורזא (ישעיה מד) כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' עבאות. ויחי חי, (ישעיה ס) כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי.

בגין עלאה, שתי רגלי חי, לי רבתא, י לח' ועירתא, ח' לתיו, וי לו', וי לד', הדא הוא דנפיק מעלאה. תחות פרסיה יקרא, מאבן טבא בארץ מצרים. היינו דכתיב, (ישעיה יט) ונגה ה' את מצרים וגו', ב' פרישא. (ישעיה כו) כי טל אורות טלך א' בגין פרישא.

ובגין דא מתחלף כחדא, ב' פרישא גלותא, א' פרישא קדמיתא. תא חזי, מאי דכתיב, (ישעיה ב) בית יעקב לבו ונלכה באור ה', בגלותא, אתוון דאתגור עליהון, על חוביהון, בקושטא בדינא הוה, באורייתא תשנתא, ותפקון מן חמרא טינא, דהיא גלותא, ותהכו לנתרא די.

א' רצונו לומר בארץ, אתצפי אתא בתינא דסיפרא דאורייתא. ואנא אתפלג בארץ, בארץ את משפח בתינא דספרא דאורייתא, ר"ץ מתלפין פחדא גלותא. מאי גלותא דמצראי. ארבע (ד)

ריב ע"ב) מאה שנין הוה אמר לאברהם, דיהא גלותא לבנוהי במצראי, וכי הוית מניתא יתהון,
מאתן ותשעין שנין הו.

תא חזי, וימת יוסף בן מאה ועשר שנים. רבי שמעון פתח ואמר, (ישעיה ו) הנה העלמה הרה
ויולדת בן וקראת שמו עמנואל, עהוי ולידה, דאתמלי לגלוואן ועקתן סגיאין ועידן בישינ. ואף
על גב דיהו באלין, מטרוניתא אזדעזעת ואתרחקת מן בעלה, תהא עמנא בגלותא, בן מאה
ועשר הוה גלופא דאתוסר, יתרעי למימר והוה עבר מן גלותא מאה ועשר שנין, ומאתן ותשעין,
הוי ארבע מאה שנין, ולא אתמני גלותא דיעקב, אלא מדמית יוסף.

ויחי ימי יעקב שני חזיון שבע שנים וארבעים ומאת שנה, הכא רזא בגלותא במנינא, תקונתא
יהון בנייא דאתגליין במכילתא דדינא תלתא גלוון. קדמאה דמצראי, דאתמתל בשבע שנין. רבי
חזי פתח ואמר, (שיר השירים ב) השבעתי אתכם בנות ירושלים בעבאות או באילות וגו'.

רבי שמעון אמר מהכא, (ירמיה לא) מרחוק ה' נראה לי ואהבת עולם אהבתיו וגו'. הכא רזא
בגלותא תקונתא יהון בנוהי דישראל. משתרי גלייא ויתרעי למימר, יהון בנייא קדישא דאתגלוון
על חוביהון בדינא, שנין סגיאין יהא. (ויקרא כו) שבע פחטאתיכם, (בראשית ד) כי שבעתים יקם קוץ,
בגלותא קדמאה דמצראי, דהיא זעירא.

תנינא, גלותא דשופטים, דאתמתל לארבעים שנין, בשבע דאינהו סגיאין מניה. תליתאי, גלותא
דאנן ביה אריכא, דאתמתל למאה שנין, לארבעין והיינו דגלי עלאה דאמר (דניאל יב) ומעת הוסר
התמיד ולתת שקוץ שומם וגו'.

ויקרבו ימי ישראל למות. רבי חזקיה אמר, חמא דא עקתא דגלותא דהוה ערען לבנוהי, קרינא
אנפשיה ודחיקת לממת, לא אשתאר חי, כד הוה נחית מדרגין, בדיל חוביהון דישראל, לא
נחית עמהון בגלותא, זכאה חולקהון, דאי לא נחית עמהון בגלותא, אשתארן ביני עממא, ואת
אמרת (ישעיה ג) מהדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה. ואין עונה, דא ישראל, באתי ואין איש,
דא שכניה. תקצור קצרה ידי מפדות ואם אין בי כח להציל הן פגעתי אחריב ים אשים נהרות
מדבר. קדשא בריך הוא יתב חולקא לישראל דלא ישלוט רברבנא אחרא בהון. נחתו לגלותא,
שכינתא עמהון והוא רחיק ממטרוניתא.

ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך, חקר ית בנוהי בלהון, ואמר להון, עקתן
סגיאין, בישינ רברבין, חמית למיעל לדריכון אשכחן רחמי עלאי.

ואי אתון בעאן למיפק מפל עקתא, קיימו לי, והבו ביננא רבון עלמא ותעבדון קשוט ודינא,
ותהוי באבהתכון, ופקידי בכל דר ודר דייתי בתריכון, ואי אתון בעאן למעבר חכי, תפקון מפל
עקתא דייתי עליכון.

רבי שמעון אמר, (עמוס ה) והציגו בשער משפט אולי יחנן ה' אלהי עבאות שארית יוסף. ואי
תעבדון חכי, לא תקברון חד מן ברי, אלא אתי תתובון לארעכון בשלמא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, (בראשית כד) שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי, מֵהוּ יָדְךָ. פָּתַח וְאָמַר, (תהלים מה) חָגוּר חֲרָבָה
עַל יָרֵךְ גְּבוּר הוֹדָה וְחֲדָרָה, סִיפָא דְקָאִי בַּה חֶסֶד וְאַמֶּת, תְּרִין סְפִירוֹ, וְלֹא שְׁבָקִין דָּא לְדָא. וְעַל
דָּא אָמַר, (תהלים פט) חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פְּנֵיהָ, (איכה ד) פָּנֵי ה' חִלְקָם. וְאִי הוּוּ טְבָאן פְּנוּהִי, וְעֵבִידוּ
מֵה דְקִימוּ, לֹא מִית חַד מִבְּנֵיהוּ בְּמִצְרַאִי, דְּכָל טַב וְטַב דְּגִזִּיר שְׁמָא דֵאלֹהָא עַל אִינְשָׁא, לֹא הָוִי
אֶלְא עַל דִּיהוֹן טְבִין. וְאִי לֹא, לֹא. פְּמָה דְאָמַר דּוּד, (מלכים א ב) לְמַעַן יָקִים ה' אֶת דְּבָרֹו אֲשֶׁר דִּבֶּר
עָלֵי לְאֹמַר אִם יִשְׁמְרוּ בְנֵיהָ אֶת דְּרָכָם לְלֶכֶת לְפָנֵי בְּאַמֶּת. וְאִי לֹא, לֹא.

תָּא חֲזִי, פְּמָה הוּא עָדִיף רוּחָא דְאֶבְא מְרוּחָא דְבְרָא. דְרוּחָא דְאֶבְא הוּא רוּחָא דְבְרָא, רוּחָא
מְרוּחָא סְלָקָא. וְאִי סִייעַת אִוִּירָא אַחְרָא בְרוּחָא, לֹא נָפִיק שְׁלִים. (דף ריג ע"א) דְּהָא חֶסֶר הוּא בְּהָא
אִוִּירָא. וְהִינּוּ (ירמיה ב) פָּרַח לְמַד מִדְּבַר פְּאַנֶת נִפְשָׁה שְׁאַפָּה רוּחַ.

תָּנָא, רַב הַמְּנוּנָא סָבָא אֶזְל לְקַפּוּטְקֵיָא, עָאֵל לְקַמֵּיהוּ רַב יִיסָא סָבָא. אָמַר לִיה, בְּמַאי עֲסָקִיתוּ.
וּוִי לִיה, וּוִי לְנַפְשִׁיהָ. אִי אֲשַׁתְּלַף רוּחָא דְמִסְאָבָא דְאֲשַׁתְּפַח עֲמִיה וְאִוִּרִית לִיה לְבָרִיהָ. וְהָאִי אִיהוּ
דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לִית לִיה חוּלְקָא. שְׁבִיק לִיה חוּלְקָא שְׁבִיק לִיה לְשִׁיעָאָה לִיה לְעֶלְמָא דְאֶתִי.
אָמַר לִיה, מִנָּא לָךְ הָא. אָמַר לִיה, הָבָא אִוִּלְפִנָּא, דְּהָאִי יְרוּחָא בִישְׁתָּא, אַחְסִינִן פְּלָהוּ בְנוֹי אִי
לֹא יְתוּבוּן, דְּהָא לִית מְלָה קִימָא קָמִי תְּשׁוּבָה.

וְאֶנָּא הָכִי אִוִּלְפִנָּא, דְּהָא אֶסְוֹתָא דָּא יְהִבוּ לִי זְמָנָא חֲדָא, דְּהוּינָא רְשִׁים בְּאַנְפִי, וְיוּמָא חַד הוּינָא
אֶזְל בְּאַרְחָא וְעָרְעָנָא בְּחַד זְכָאָה, וְעַל יְדוֹי אֲתַעֲבַר מִנָּאִי הַהוּא רְשִׁימָא. אָמַר לִיה מַה שְׁמָה,
אָמַר לִיה אֶלְעָזָר, וְקַרְיָנָא לִיה אֶלְעָזָר אַחְרָא, אָמַר לִיה בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דְחַמֵּינָא לָךְ, זְכָאָה חוּלְקָךְ
בְּעֶלְמָא דִּין, וּבְעֶלְמָא דְאֶתִי:

וַיֹּאמֶר הַשְּׁבַעָה לִי וְגו'. רַבִּי חֲזַקְיָה פָתַח וְאָמַר, (ישעיה סב) נִשְׁבַּע ה' בִּימִינוֹ וּבְזִרְעֵ עֶזֶו, קָנִים
קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִּיפּוּק לְיִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא דְלַהוֹן, וְדָא קָנִים לַהוֹן, קָנִים, דְּלֹא יִשְׁבּוּק לֹוּן בְּאַרְע
שְׁנַאִיִּהוֹן. (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחֲנִי כִי עָלָה הַשְּׁחַר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָ כִּי אִם בִּרְכָתִנִּי מָאן
בִּרְכָתִנִּי. יְהִי לֹוּן גְּלוּתָא, וְקָנִים לֹוּן דִּיפּוּקוֹן מִנִּיהָ.

תָּנָא, זְמִין קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְבָרִיהוֹן דִּיִּשְׂרָאֵל, דִּיהוֹן כָּל חַד וְחַד תַּחֲוֹת פְּרֻסִיָּה, וְיַהוֹן מַעֲלִין
מִכָּל עֲלָאִי, בְּגִין דָּא תִשְׁפַּח וְא"ו אֲרִיכָא. קָנִים קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְשְׁלֵמוּתָא דּו' דְרָא וּבְגִין שְׁתָּא
וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמִּטָּה. סְגִיד יִשְׂרָאֵל דְּלִיתִי מְשִׁיחָא בְּסוּף מְנַיְנָא דָּא, וְתִשְׁרִי שְׁכִינְתָּא
עִמָּהוֹן.

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר לְיוֹסֵף הִנֵּה אָבִיךָ חוֹלָה וְגו': מִתְּנִיתִין, אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, לֹא
אֶתָּא קַרָּא לְאֲשִׁמוּעִין מַה דְעָבַד, אֶלְא אֶתָּא קַרָּא לְאֶתְיָא מַה דִּיהָוִי בְּסוּף גְּלוּתָא, כָּל אֶלִּין לְסוּף
מְנַיְנָא דְאֶתְמִנִּי. עָבִי לְמִימַר דִּיִּיתִי מְשִׁיחָא, וַיִּימָא לִיה אָבוּךְ דְּבִשְׁמִיָּא בְּהִיל לְסַבֵּר אַפְּךָ, סְפִין
לְקַצָּא דְמְשִׁיחָא. יְהִי רַעְוָא מִן אֶלְהָא דְשְׁמִיָּא, דִּיִּסַּב בְּרִיָּה דְאֶסְגִּיָּא בְּגְלוּתָא, וּמְדִאֲתַנְשִׁיָּא בְּהוּ,
דְנִשְׁי יְתַהוֹן קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּחוּבִיָּהוֹן בְּקוּשְׁטָא.

כִּד אֲתָא רַבִּי אַבָּא אָמַר, לֹאן לְדַרְשָׁא קָא אֲתִינָא, חֲשׁוּב רָזָא דְמַלְתָּא (בראשית ל) יוֹסֵף ה' לִי בֶן אַחֵר, כְּדַפְרֵישָׁנָא לְעִיל, הָאִי שְׁמִיָּה קַדִּישָׁא בְיוֹסֵף, יְהוֹ יֵאמֵר, הָא אַבּוּדָּא מְאָרִי עַלְמָא, דְאַתִּי לְמַעַבְד טַבָּא לְבָרִיָּה, דִּיפְקוֹן מִן גְּלוּתָא דְלַהוּן. וְאִי אֲתָּ לֹא רְעִי בְּקוּשְׁטָא, רַבּוּעָא יְהוּ"ה אֶחָד יַעֲבֹד יְתָךְ, וְיַדְעִי דְתִיתּוּב מִטְרוּנִיתָא לְאַתְרָא.

דְאַבְהַתְנָא אֵינּוּן רְתִיכִין דְלְעִילָא, (בראשית יז) וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם, אֲבָהֶן שׁוֹקֵי עַלְמָא, (מיכה ז) תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם, תֵּנָא דִייתִי מִשִּׁיחָא.

רַבִּי יוֹסֵי פִתַּח וְאָמַר, (זכריה ד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִנְדַע לַה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לַעֲת עֶרֶב יְהִיָּה אֹר. רוּעָה לְמִימְרָא, תְרִין מְעַרְעֵין בִּישִׁין דְאַתָּן לְבְנוּהִי לְמַהוּי בְּגִלוּתָא בְּאַרְע שְׁנַאיִהוּן, וְלֹא יִסְתְּבִי בְהוּן, כְּמָה שְׁנִין סְגִיִּין, עַל חוּבִיָּהוּן בְּקוּשְׁטָא, הָכִי יִזְנַח יְתַהוּן בְּאַרְע שְׁנַאיִהוּן. וְיִסַּב בְּנִיָּהוּ דְאַרְע לְהוּן בִּישִׁין אֵלִין, וְיַדְבֵּר לְהוּן לְאַרְע טַב כְּפִירוּשָׁא דְקָרָא.

וְהוּא תְרִי רַבְרָבִין סְגִיִּין מְעַלְיָאן הָוָה מִטְרָקִין תַּחֲוֹת כְּרִסֵּי יְקָרָא, דְאַפְטְרוּפָא דִישְׁרָאֵל מְכִילְתָּא חֲמִישָׁאָה, בְּדִיל דִּיהוּן בְּגִלוּתָא כָּל עַדְנָא חֲדִין, וְאַרְע דְנַשִּׁי יְתַהוּן בְּאַרְע שְׁנַאיִהוּן.

וְהוּא תְרִין מְכִילְתָּן, בְּתִרִין סְפִין, נְפִק חֲדָא וּמְלִיל לְקַבֵּל רַבּוּן עַלְמָא, וְיַהֲיִב לִיה רִשׁוֹ דִּמְלִיל כָּל מָאן דְבָעִי, וְחַזִּי בִישְׁרָאֵל מִן גִּיסָא חֲדָא לְמַגְזֵר בְּהוּן בִּישְׁרָאֵל, דִּיפְקוֹן מִן גְּלוּתָא, בְּדִין אַבְהַתְהוּן. וּמִן גִּיסָא אַחְרִינָא, רְעָא לְמַגְזֵר עֲלִיהוּן, בְּדִיל חוּבִיָּהוּן, דְאַמְרוּ עֲלִיהוּן בִּישָׁא סְגִיָּאָה. הָא אַרְבַּע מְכִילְתָּן, וְלֹא הָוָה בְּהוּן מְכִילְתָּא חֲמִישָׁאָה אַפְטְרוּפָא דִישְׁרָאֵל, וּמְלִילוֹ כָּל דְרַעוּ. (דף ריג ע"ב).

עַד דְמָטָא לְוֹתְהוּן מְכִילְתָּא חֲמִישָׁאָה, וְהוּא בְּכָרְסֵי יְקָרָא מִן שְׁמָא קַדִּישָׁא, וְאָמַר עַל בְּנוּהִי דִישְׁרָאֵל טַב, וְלֹא הוּוּ רְתִינִין תְרִין מְכִילְתָּן קַמִּיָּתָא לְמַלְלָא קַמִּיָּה, בְּדִיל מְכִילְתָּא חֲמִישָׁאָה דְאַתְמַתֵּל לְלִילָא, וְנִפְק לְנַהוּרָא דְלַהוּן. וְעַל דָּא פִתַּח, וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִנְדַע לַה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה וְהָיָה לַעֲת עֶרֶב יְהִיָּה אֹר.

תְּנִינָא (בראשית א) וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא לַיְלָה, וְהָתָם אָמַר וְחֲשֵׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם, וְקִשְׁיָא דִידִיָּה אֲדִידִיָּה. אֲתָא רַבִּי אֶלְעָזָר לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, וְאָמַר לִיה אַבָּא מְאָרִי, מָאִי דָא. אָמַר לִיה, מִבְּרַאשִׁית עַד שְׁשָׁה דוֹרוֹת בְּרָא יְהוּ"ה אֶחָד, צְבִי לְמִימְרָא, ו' דְשְׁמִיָּה, יְהִב בֵּיה רִיחַ חֲכָמָה, עַד הָכָא לֹא הָוָה מְנַדַּע מַהוּ חֲשֵׁךְ. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְנִשְׁק יְדוּי דְאַבּוּי.

קָם רַבִּי אַבָּא וְשָׂאֵל, מָאִי חֲשֵׁךְ. אֶסְתַּחֲרוּ חֲבָרִיא וְלֹא מָטוּ מָאִי דְשָׂאֵלוּ, עַבְדוּ עוֹבְדָא, וּמָטָא קָלָא מִן קָדָם רַבּוּן עַלְמָא, בְּהָאִי קָרָא, (איוב ז) אֶרֶץ עֵיפֹתָהּ וְגו' צִלְמוֹת וְלֹא סְדָרִים, וְתוֹפַע כְּמוֹ אוֹפֵל, גִּיהֲנֹם מִקָּמִי דְאַתְבָּרִי עַלְמָא, הָוָה גְּנִיז לְרִשְׁיַעֲיָא, וְוִי לְהוּן לְחִיבָּיָא, דִּיחֻוּן כִּד יַעֲבִיד אֱלֹהָא יְת אֵלִין, (ישעיה ס) כִּי הִנֵּה חֲשֵׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ וְעֶרְפֵּל לְאוֹמִים וְעֲלִיָּה יִזְרַח יְיָ וְכַבּוֹדוֹ עֲלִיָּה יִרְאֶה. זְכָאָה חוּלְקָהוּן דִישְׁרָאֵל, דְקַדְשָׁא בְרִיָּד הוּא לֹא בְרָא לְהוּן דָּא, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שִׁכְכָה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שְׁיִי אֱלֹהִיו:

וַיַּגִּד לְיַעֲקֹב וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְנֵךְ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר, מִלְּאֲבָא הוּא, דְּהִתְּנָה עֲתִיד לְמִימַר טַב
עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּד יְתִיבּוּן לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל עֲקֻתְהוֹן, כִּד יִיְתִי קַצָּא דְמִשְׁיחָא, בְּכָל עֲקֻתָא
דְּתִיתִי עֲלֵיהוֹן, וַיִּמְרוּן לְמַכְלֵתָא בְּרִיךְ אֶתִי לְוַתְךָ, וַיְתַפְּרְקוּן טַבְּאֵי. זַכָּאָה חוּלְקָהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל,
דְּאִתְקַרְיָאוּ בְּנוֹי דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאִינוּן כְּמִלְּאֲכֵינָא, (איוב לח) וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים, הוֹי"ה
מָאֵי.

תָּא חוֹי, מְנִין שְׁקֵרָא קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיַעֲקֹב א"ל, אֶתְּ בַּעֲלָאָה, וְאַנָּא אֵהָא בְּתַתְּאָה, (נ"א אֶתְּ תַהָא
בְּתַתְּאָה, וְאַנָּא אֵהָא אֱלֹהָא בַּעֲלָאָה), מָאֵי קָא מַיִרִי. (בראשית יז) וַיַּעַל אֱלֹהִים מֵעַל אַבְרָהָם, אֲבַתְתָּן אִינוּן
רְתִיבָאן דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. תְּנָא, (מִכָּה ז) תַּתְּן אֲמַת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם, הָא תְּרִין סְפִירָן,
בְּתִרִין רְתִיבָן, רַבְּרָבָן עֲלָאִין.

תְּלִיתָאָה יַצְחָק, מָאֵי (בראשית לא) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפֶּחַד אָבִיו יַצְחָק. וּבְגִין פֶּחַד יַצְחָק דְּהִתְּנָה סְפִירָה,
וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּהוּא כְּרִסִּי יְקָרָא רְתִיבָא עֲלָאָה, וְסְפִירָה דְּיַצְחָק הִיא מַעֲלָאָה, מְפָרְשָׁא יְתִיר
מִכָּל סְפִירָן דְּאַבְהָתָא, הָדָא הוּא דְּכַתִּיב וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפֶּחַד אָבִיו יַצְחָק.

רַבִּי אָבָא פֶּתַח וַאֲמַר, (בראשית לא) אֱלֹהֵי אַבְרָהָם וְאֱלֹהֵי נְחֹר יִשְׁפְּטוּ בִּינֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְיָהֶם, וַיִּשְׁבַּע
יַעֲקֹב בַּפֶּחַד אָבִיו יַצְחָק, מֵהָאֵי קָרָא אֶתְּ יָכִיל לְמַנְדַּע דָּא.

וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבַּע עַל הַמַּטֵּה, וַרְיָא דְקָרָא, (דניאל יב) בָּעַת הַהִיא יַעֲמֹד מִיְכָאֵל הַשָּׁר הַגָּדוֹל
הַעֹמֵד עַל בְּנֵי עַמּוּדָה וְהִיָּתָה עֵת צָרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, דָּא גְבוּרַת יָדָא דְּמִיְכָאֵל רַבְּרָבָא. כְּמָה
לִיָּה הָוָה מְקַדְּמַת דְּנָא סְגִיָּה. לְמָאן הָוָה סְגִיָּה, סְגִיד לְעַרְסָא, הָוָה עַרְסָא פְּתִיחָא פְּנִיָּה. לְמַהוּלְתָּא
הָוָה סְגִיָּה, דְּהָא הוֹת חֲבִיבָא מִיָּנִיָּה.

כִּי חָלַל יְהוּדָה קִדְשׁ ה' אֲשֶׁר אָהַב וּבָעַל בַּת אֵל נָכָר, (מלאכי ב) כִּד אֶסְתַּלַּק זַיְנוּיָה מְנִיָּה עַל חוּבִיָּהוֹן,
לָא הָוָה לִיָּה לְמִיָּקָם קַמִּיָּה, וְאַתְרַבַּת מְטֻרְנִיָּתָא מִן מְלָכָא, בְּדִיל דְּלָא יְכָלָא לְשַׁבְּקָא לָהּ לְבָרְהָא
בִּין עַמִּין לְמַקְטִלְהוֹן, וְהָוָה בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא הוּא, בְּהָא דִּיהוֹן עַמִּין נוֹכְרָאִין מִן עַמִּיָּה. סְכִי לְמִיָּמָה,
עָאֵל שְׁכִינְתָּא בִּינִיָּהוֹן בְּגִלּוּתָא, וְעַדְנָא דְלָא הָוָה בְּאַרְעָא, וְהִיא בְּאַרְעַ עַמִּין, בְּזַיְוָא דְּיִשְׂרָאֵל,
אֶסְתַּמְרוּ עַמִּמָּא דִּי בְּסַחְרֵיָּהוֹן.

תָּאנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, תְּרִין רַבְּרָבִין הוּוּ תַחֲוַת כְּרִסִּי יְקָרָא קַדִּישָׁא, וְהָא בְּשִׁמְיָה חַד מָאֵי בְּעַרְסָא,
דְּהָוָה שְׁדֵי אַגְוִיָּה דְּהִיבְכָלָא. וְהָא אַנְן בְּגִלּוּתָא, לָא אֲשַׁתָּאָר בִּינְנָא אֲלָא דָּא דְּבִינֵי דְּזַיְנִיָּה, וְהוּא
חַתוּף מִן שְׁמִיָּה דְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (שמות כג) הִנֵּה אֲנֹכִי שׁוֹלְחִי מִלְּאָהּ לְפָנֶיךָ לְשַׁמְרָהּ וְגו', לָא לְמַלְלָא חֲכִי, אֲלָא
בְּעֲלָמָא דְּאֶתִי, כִּד פְּרִישְׁנָא בְּסַטְרִין וְהוּא עוֹרִין בְּאַרְחָא, אָנָּא שְׁרִינָא שְׁכִינְתָּא בִּינִיבּוֹן לְמַאֲרִיָּהוֹן
בְּגִלּוּתָא וְהִיא נְטֻרַת יְתִיבּוֹן, עַד (דף ריד ע"א) דְּתִיתִי יְתִיבּוֹן לְאַרְעֵכוֹן, כְּמָה דְּהוֹיְתוּן מְקַדְּמַת דְּנָא.
אֲשֶׁר חֲכִינּוּתִי, מוֹתְבָן מְקַדְּמַת דְּנָא.

דא נשכינתא מן מטטרו"ן. ואתרבת מטרוניתא מן מלפא, עד דתיתוב לאתרהא, ורוא (דברים ג)
כי רק עוג מלך הפשן נשאר מיתר הרפאים הנה ערשו ערש פרזל הלא הוא ברפת בני עמון,
בדפרישנא באתריה. וארחה, דאתמתל לגלותא, נטר יתהון בגלותא, על עקתא דתתי עליכון,
עד דייתי וייעול יתכון לארעא, דקנים לאבנתכון דאתנטרת.

רבי שמעון פתח ואמר (רות ג) ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל, אמר רבי יוסי שליט
רחמי על דינא. (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב, טוב ואור שוין, דהוא מבויעי דנחלון,
דנפק מנהון ימא ונחלא דבעלמא.

תנא אמר רבי שמעון, זמנא חדא סליקנא ונחיתנא לאנהרא במבויעי דנחלון, וסליק בתראי
רבי אבא. אמר לי, במאי עסקיתו. אמרית ליה, בהאי קרא (קהלת א) דכל הנחלים הזלכים אל
הים והים איננו מלא. מזויה אתבריא כל רברביא דמן עלמא, ומן זויה אתנביעו כל נחליא,
נחליא הווי אינון להאי קרא, דמאיכי בהאי גלותא, דהא חשוכא כמופלגא, הפתא דאמא עביד
להו, ואי לאו, נחלא עביד ברמיה. רברבא תנחיתא הוא, הוא תחות קדישא, דגני אגנים דהיכלא.
דהא רברבא דישראל דאתמני עליהון, בכל עידן דהות מטרוניתא עם מלפא, הוה נפיק ועאל
קדמיהון מטטרו"ן. והוא קביל פולחנהון לקדשא בריך הוא פגורא. כד אתפטיל נורא ואתגליאו,
אסתלק זויה, ואסתלקא מטרוניתא מן מלפא. הא לא הוה שלים עד דייתי גיסא אחרא, דלא
הוה בגלותא מניתא.

ושמיהו דאתקריאת זה, היא מבויעא לכלא, ותנשפה יד הוי"ה, (ישעיה נט) הן לא קצרה יד זהוה,
דלא אדפר ידא אלא בשמא דחד.

אתא רבי אלעזר, ושאל לרבי שמעון אבוי, ובכה ואמר ליה, גלי לי האי רזא אבא מארי. אמר
ליה בהאי קרא אתגלי לה, (שמות יז) כי יד על פס זה מלחמה לני, פס בגין הוי"ה, שליט רחמי על
דינא. עבי למימר, יהא רעוא דיהא לעלמא באתר גבורת, יד יי רבתא קרבא דהות במצרים,
ואי לאו הווי בדיני.

וכד ייתי משיחא, ייתי בחדתו בידי רבתא, ויגח קרבא בעמלק, (שמות יג) בחזק יד הוציאה ה'
ממצרים, וכד ייתי שמא דיד בתוקפא ידא לחודיה, הוא בעידנא, דיגיה קרבא בעמלק, לייתי
משיחא. רבי אלעזר מסייע, (זכריה יד) ויצא יי ונלחם בגוים ההם פיום הלחמו פיום קרב. כ"ס בגין
יהו"ה.

תא חזי, כמה היא ידא רבתא דלא מטא להאי ידא עלאה, לאבנהו רברבא לא אגנים. וכדא ידא
נפקו ממצרים, בגין דמשוין שוין, מני י' ל' ד' לד', שוין דא לדא, שמא דידא רבתא, דיפוק מן
אינון שוין באתוהון דמניניהון פמניניהון, דקבלא תרין יד, תרין.

פיצד לא אתמנעו דא מן דא, ולא שוין. אתפרש תרין אלין בריך הוא דבאתוהון סייעאן יד
בעלה ה', תרין לאב מניניהון מתפרש. מאלין אתבריאוי שמא וארעא ודעמיה. ואינון ספירא

קְדָמָא, דְּהִיא כְּתָרָא עֲלָא. (משלי טו) בְּכָל מְקוֹם עֵינֵי ה' עוֹפוֹת רְעִים וְטוֹבִים. הֵם מְסִיעֵתָן לְשִׂמָּא חַד ו' דְּעַבְד בְּמַה אַתְּוֹן בְּאַרְעָא דְּמַצְרַיִם.

(דף ריד ע"ב) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף אֶל שְׂדֵי נְרָאָה אֵלַי בְּלוּ בְּאַרְצֵי כְּנָעַן. רַבִּי אַבְרָהָם אָמַר, לִזְוֵי דָא יְרוּשְׁלָם עֲלָא, דְּאַשְׁרָאָה שְׂכִינְתָא בִּינְהָא. אָמַר יַעֲקֹב עֲלָאָה לְתַתָּא, הֵב לִי בְּרַכְתָּא דְּהוּא בְּעֵי, לְאַנְפִּישׁ יִתְכוּן אֲנָא, וְלִמִּיתָן יִת אַרְעָא לְבִנְיָכוֹן. לִזְוֵי זֵו יְרוּשְׁלָם עֲלָאָה, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הֵב בְּרַבָּא דְּהוּוֹן פְּרָכָה דָּא עַל יְדֵיהּ, בְּאַרְעָא קְדִישָׁא, אֲבָל פְּרָא, לְאַרְעָא אַחְרָא, לָא יְהֵא בְּרַכְתָּא. רַבִּי אֶלְעָזָר פְּתַח וְאָמַר, (משלי כז) מְבָרַךְ רַעְיוֹ: בְּקוֹל גְּדוֹל בְּפִקְרֵי הַשָּׁפְּטִים קָלְלָה תַחֲשָׁב לוֹ, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְרָא לְיִשְׂרָאֵל אַחִים וְרַעִים. מָאִי בְּרַכְתָּא יְהֵב לוֹן, דִּיהוֹן הֵאִי עֲמָא דְּכָּא תַחוֹת יְדֵיהּ, וְלִמְהוּ עֲלִיהוֹן נְטִיר.

זְכָאָה חוֹלְקָהוֹן דְּהֵאִי עֲמָא דְּכָּא, דְּהוּא עֲלִיהוֹן, דְּאַקְרִי בְּעֲלָאָה בְּנִים חֲבִיבִים יִתִּיר מְעֲלָאָה, פְּתִיב, (דברים ד) בְּנִים אַתֶּם לַה', מָאִי כְּלָא בְּדִיל דָּא. מָאִי הוּא, בְּדִיל דְּאַשְׁתְּלִים שְׂמָא בְּחוֹתְמָא דְּלָהוֹן, דְּאִינֹן גְּזִירִין.

תָּא חֲזִי, בְּאַנְפּוֹי דְּאִינְשָׁא שְׂמָא דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְחֶסֶד יו"ד מְנִיָּה, וְלָא אַשְׁתְּלִים. אַתָּא אַבְרָהָם וְחַבְב לְקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר לִיהּ בְּה' אַשְׁתְּלִים שְׂמָא, וְאַתְגְּזֹר, וְאַשְׁתְּלִים שְׂמָא בִּיּו"ד דְּמִילָה. בְּאַנְפּוֹי דְּאִינְשָׁא שִׁי"ן דְּשֵׁד"י, וְד', חֶסֶד יו"ה, אַשְׁתְּלִים בִּיּו"ד דְּמִילָה, וְכַדִּין אַקְרוּן בְּנִים לַה', בְּנִין קְדִישִׁין.

וְכַד מְסַאבִּין לִיהּ לְהֵאִי אֶת קְדִישָׁא, וְעֵאִיל לִיהּ לְרִשׁוֹ אַחְרָא, סְלִיק מְנִיָּה הֵאִי קְדִישָׁא דְּחוֹתְמָא, וְהוּא כְּמָה דְּחָרִיב עֲלָמָא, וְסָאִיב חוֹתְמָא, דְּאַשְׁתְּלִים בִּיהּ שְׂמָא דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְהֵאִי הוּא חָרִיב עֲלָמָא.

רַבִּי אַבְרָהָם אָזִיל מִקְפּוֹטְקָא, וְהוּא עֲמִיָּה רַבִּי יוֹסֵי. עַד דְּהוּוֹ אֲזִיל, חֲמוֹ חַד בְּרַ נֶשׁ דְּהוּוֹ אֶתִּי, וְרִשִׁימָא חַד בְּאַנְפּוֹי, אֲבָל ווִי לוֹן לְחִיבָא, דִּימוֹתוֹן בְּלָא תְּשׁוּבָה, דְּלָא יַעֲדִי מִינֵיהּ רִשִׁימָא, לָא בְּעֲלָמָא דִּין, וְלָא בְּעֲלָמָא דְּאַתִּי:

וַיֹּאמֶר אֵלַי הַנְּנִי מִפְּרָךְ וְהִרְבִּיתִּיהּ. רַבִּי אַבְרָהָם פְּתַח וְאָמַר, הֵאִי קְרָא (ישעיה כט) לָא עָתִידָא יְבוּשׁ יַעֲקֹב וְלָא עָתִידָא פְּנִין יְחֹרוּ. וְכִי אִינְשׁ דְּאָמַר טַב לְפָר נֶשׁ פְּוֹתִיָּהּ. אִי לָא יִשְׁלִים מַה דְּאָמַר, אַפּוּהִי מִתְבַּיִשָּׁן, עַל אַחַת בְּמָה וְכְמָה מִן עֲלָאִי לְפָר נֶשׁ, דְּאִי לָא מִיִּיתִי כָּל טַב דְּאָמַר עַל בְּנוּהִי, אַנְפּוּהִי מִתְבַּיִשָּׁן.

אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לִיהּ, אֲנָא יִשְׂרָאֵל עֲלָאָה, דְּאֲנָא מִפְּשִׁינָה וְאַסְגִּינָה. הֵאִי בְּרַכְתָּא דְּיְהִיב לִי, וְאַתָּן יִת אַרְעָא תְּדָא לְבִרְיָכוֹן, לָא הוּוֹ בְּאַרְעָא, לָא הוּוֹ עֲמָהוֹן. פִּד יִיתִי קִיצָא דְּמִשְׁיָחָא וְיִשְׁתְּלִים, אָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא עָתִידָא יְבוּשׁ יַעֲקֹב, פְּעַן (לָא) אַנְפּוֹי דְּיַעֲקֹב דְּלַעֲיָלָא, לָא מִתְבַּיִשָּׁן מִדְּאָמַר לְהוֹן אַתָּן, אַרִי עַד פְּעַן לָא הוּוֹ בִּידֵיהּ, וְהוּוֹ אַנְפּוּהִי מִתְבַּיִשָּׁן, פְּעַן דִּילִיָּה מְסַתִּיעַ מִן קְדָם מְאִירִי שְׂמָא וְאַרְעָא.

כְּמָה דְאִמְרִינּוּ, אֲנַחְנָא דְעַמְלֵק, כּד יִשְׁתַּלֵּם קִינְיָא, לָא יְהִי אֶלְא בְתַקּוּף יְדָא, כְּמָה דְהוּיִת בְּיוֹם קָרְבִי, וְיִצְא ה' וְנִלְחַם בְּגוֹיִם הַהֵם, דִּינִדְיָה וְלֹא אֲחֵרָא:

וְעַתָּה שְׁנֵי בְנֵי הַנּוֹלָדִים לָהּ, דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, דְאֲתֵרִיחוּן בְּגִלְוֵתָא, בְּנוֹי דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְאֲתֵיִלְדוּ בְּנוֹי עַמְמֵיָא. תְּנָא אָמַר רַבִּי יוֹסֵי, יִשְׂרָאֵל כּד יְהוֹן בְּאַרְעָא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל, דִּר בְּאַרְעָא, כּד יֵיִתִי מְשִׁיחָא, יְהוֹן עִם אַחוּהוֹן דִּילְוֹן בְּתֵרִיחוּן. דִּלְא אֲתַקְרִי גְלוּת, אֶלְא לְמָאן דְאִיְהוּ דִּר בְּאַרְעָא נּוֹכְרָאָה, אֵינּוּן אֲתַקְרִיין גְּלִיין.

וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב, (ויקרא כו) וְא"ו יִתְרָה, תֵּיִתִי וְא"ו דְאֶסְתַּלְקַת כּד אֲתַחְרִיב בֵּיתָא, וְתִהְיֶה סִינְעָא לְיַעֲקֹב, כּד יְהִי דָא, וְיְהִי לְבָרָא קְדִישָׁא אֶרְעָא אַחְסַנַת עַלְמ, וְיְהוֹן בְּנוּחֵי בְּאַרְעֵהוֹן, דְדָאָרוּ מְקַדְמַת דְנָא בְּאַרְעֵהוֹן, זְכָאָה חוֹלְקֵהוֹן.

כְּעַן בְּרִיא, דְהָהוּ עֲרַעַן לְהוֹן, (תהוין אֶלְוִין בְּרַבִּי) דְאֲתַגְלִיאוּ מִן לְבַר לְאַרְעָא וְאֲתַנְשִׂאוּ, וְאֲנַפִּישׁוּ. וְיִימָא יַעֲקֹב עֲלָאָה לְתַתָּא, בְּרִי דִילָךְ דְאֵינּוּן לְבַר לְאַרְעָא דְאֲתֵיִלְדוּ בְּגִלְוֵתָא, בְּכָל אֶרְעָא וְאַרְעָא, עַד דְאֵנָּא אֵיִעוּל לְמַצְרָאִי, וְאֵעֲבִיד לְהוֹן דִּינָא (דף טו ע"א) עַל חוֹבֵיהוֹן, לָא אֵנָּא מְסַקִּית בְּרָךְ, דְאֲתַבְרִיאוּ בְּגִלְוֵתָא, לְבַר לְאַרְעָא בְּאַרְעָא רַחִיקָא. וְאַף עַל גַּב דְאֵינּוּן סְגִיאִין, וְאֲתַנְשִׂאוּ, דִּילִי אֵינּוּן. כּד חֲזִיתִי דָא גְלוּתָא דְלְהוֹן, וְאַסִּיתִי לְכִיבִיָּהוֹן, וְשְׁמַעִית קְלִיָּהוֹן. רַאויְבּוּן, (בראשית כט) כִּי רָאָה ה' אֶת עַנְיִי. שְׁמַעוֹן, כִּי שָׁמַע ה' כִּי שָׁנוּאָה אֲנֹכִי, וְחָשִׁיב בְּלִבְךָ, פְּאִילוּ יְהוּיִין קְדָמִי אֵינּוּן, וּמְדִנְתוֹב מְמַצְרָאִי, מְלַמְעַבְד דִּינָא, נְסִיק יִתְהוֹן מְאַרַע גְלוּתָא.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מִהֲכָא (ישעיה טו) וְהִבִּיאוּ אֶת כָּל אַחִיכֶם מִכָּל הַגּוֹיִם מִנְחָה לָהּ. עַבִּי לְמִימַר, כּד יְהִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּדִינָא בְּמַצְרָאִי, בְּעַדְנָא הִיא יִיתוּן כָּל עַמְמֵיָא מִנְחָה, כּד שְׁמַעוּ שְׁמוּעָה דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, תֵּיִנּוּ (ישעיה ב) וְנָחֲרוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם.

תְּנָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עֲתִיד קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמֵיעַבְד לְכָל זְכָאָה וְזָכָאָה, חוּפָּה בִירוּשָׁלַם, (ירמיה טז) קוֹל שִׁשׁוֹן וְקוֹל שְׁמִחָה קוֹל חֲתָן וְקוֹל פִּלָּה, כּד תֵּיִתוּב מְטוֹרֵיָתָא לְמִלְפָּא, וְעֲבִיד לָהּ אֲרוּסִין, הָדָא הוּא דְכִתִּיב, (שיר השירים ג) צָאנָה וּרְאִינָה וְגו' בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבוֹ. בְּיוֹם חֲתוּנָתוֹ זֶה מִתַּן תּוֹרָה, וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבוֹ זֶה בְּנִין בֵּית הַמְּקֻדָּשׁ, שְׂיַבְנָה בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ:

וּמוֹלְדֵתָךְ אֲשֶׁר הוֹלְדֵת אַחֲרֵיהֶם לָךְ יְהִיו, דָּא יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, לְאַבְהֵן דְאֵינּוּן רְתִיבִין, תִּהְיֶה שְׂמַהְתְּהוֹן בְּרִזָּא דְאֲתֵיִלְדוּ לְבָתֵּר דִּינּוּ, עַל שְׁמָא דְאַחִיָּהוֹן יְהוֹן מְקַרִּיבִין בְּאַחְסַנָּא דְלְהוֹן.

תְּנָא, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וּמוֹלְדֵתָךְ, דָּא יְרוּשָׁלַם דְלְתַתָּא, (ויקרא יח) מוֹלְדֵת בֵּית בְּפִרְשַׁת עֲרִיּוֹת, יְרוּשָׁלַם לְתַתָּא, גּוֹבְרִין דְאֲתֵיִלְדוּ דָּא יְרוּשָׁלַם, בְּתֵר דִּנָּא, דִּיתוּבוּן עַלְמָא לְמֵאֲרִי שְׁמֵיָא בִירוּשָׁלַם, כּד גִּיזְרִין לָא אֲתַקְרוּן אֶלְא עַל שְׁמֵהוֹן, דְהוּא בֵר יִשְׂרָאֵל, וְלֹא יִתְקְרוּן כּד אַבְהַתְּהוֹן, גִּיזְרָא מְקַפּוּטְקֵיָא, אֶלְא כְהָא יִשְׂרָאֵל.

לָךְ יְחִי, צְבִי לְמִימְרָה, עַל שְׁמִיּהוֹן דִּישְׂרָאֵל יִתְקַרְוֵן, עַל שֵׁם אַחִיּהוֹן יִקְרָאוּ בְּנֵחֻלְתָּם, וְכַד יִתּוּבֹן
לֹא יִתְחַסְּנוּן אֲלֵינוּ עִם יִשְׂרָאֵל בְּאַרְעָא, וְיִסַּב כָּל שְׂבָטָא וְשְׂבָטָא, דִּידִיּה וְגוּבְרִין מְנַהוֹן, כָּל חֲדָא
לְפֻּם מְנִינִיּה.

וְאַנִּי בְּבֹאֵי מִפְּדוּן מִתְּהָ עָלֵי רַחֵל בְּדִרְדָּה וְגו', רַבִּי אַבְבָּא פְּתַח, (ירמיה לא) כִּי אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
וְגו', מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, כִּי אָמַר ה' מִנְעֵי קוֹלֵךְ מִבְּכִי וְעֵינַיִךְ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲוֹלְתֵךְ וְגו'
וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם, לֹא אָמַר וְיִשׁוּבוּ, אֲלָא וְשָׁבוּ, כְּכָר שָׁבוּ.

תָּא חֲזִי, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, בְּשַׁעֲתָא דִּיהָא דִּינָא עַל טוֹרָא, תַּתְּעַטֵּר מְטְרוֹנִיתָא עַל טוֹרָא, וְהִיא
סְבַרְתָּ דְּבִנְיָהוֹן אֲבָדִין בְּדִינָא, וְרָאָה (ישעיה נד) רַבִּי עֲקָרָה לֹא יִלְדָּה פַּעֲחֵי רַנָּה וְצַחֲלֵי וְגו'. תָּנָא,
סְגִיין יְהוֹן בְּנֵי כְּרִסְיָא מִן דִּידָהּ. הַדָּא הוּא דְּכְתִיב, כִּי רַבִּים בְּנֵי שׁוֹמְמָה מִבְּנֵי בְּעוֹלָה, תִּיתּוּב
מְטְרוֹנִיתָא לְבַעֲלָהּ, (זכריה יד) בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

מִן קַדְמַת דִּינָא, תִּימָא מְטְרוֹנִיתָא לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּנִינֵי דִּילֵי אָן. יִימָא לָהּ, בְּדִינָא. הִיא תְּסַבֵּר
דְּאֲבָדִין בְּדִינָא, וּבְכָה עַל דִּינָא לְבִנְיָא דִּידָהּ, כִּי אַרְיֵי סְגִי אִית לָךְ לְמִיִּסַּב מְנֵי בְּדִלְהוֹן, דְּהָתוּ
עֲמַהוֹן, וְהָא תְּבוּ מְאַרְעָא דִּישְׁנָאָה.

וְכִי לֹא הָוָה יְדַע יוֹסֵף דְּמִתְּהָ אֲמִיָּה, תַּמָּן הָוָה עֲמָהּ כַּד מִתְּהָ. אֲלָא יֹאמַר יִשְׂרָאֵל עֲלָאָה, כַּד נִיתִי
מִפּוֹרְקַנְיָהוֹן דִּישְׂרָאֵל, תַּתְּעַר מְטְרוֹנִיתָא, וְתַתְּעַר בְּנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל, וְתַנַּח קַרְבָּא עִם עַמְמִין, וַיְמוֹתוּן
מְנַהוֹן, וַיִּתְקַרְבוּן בּוֹזְעִיר לְמִיתֵי אַרְעָא. יִימַר לָהּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כַּד הִיא בְּכָה. לֹא תִדְחֲלֵי,
אֲגָרָא לְהוֹן בְּנִינֵי דְּמִיתָן עַל שְׁמֵי, אַחֲרַנִּין הָא תְּבוּ, אִינּוּן יִתּוּבֹן לְחֵי מִיתֵינֵי.

מִתְּהָ עָלֵי רַחֵל, מִתְּהָ עַל יִיחוד שְׁמָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְעַל דָּא אֲתַמֵּר בְּעוֹד כְּבַרְתָּ אַרְיֵי לְבָא,
דְּמִיתוּ עַל יִיחוד שְׁמָא דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְכַר לְאַרְעָא, בְּאַרְעָא דָּא, לֹא יְמוֹת חַד מְנַהוֹן.

תָּנָא, אָמַר רַבִּי אַבְבָּא, עֲתִידִין יִשְׂרָאֵל לְאַנְחָא קַרְבָּא בְּאַרְחָא דְּאַפְרַת, וַיְמוֹתוּן עֲמָא סְגִיָּא מְנַהוֹן,
וּבְתַר כֵּן לְחֵי מִיתֵינֵי יְקוּמוּן. וַיִּתִּיר שְׁלֻטְנָא יְהָא לְהוֹן דְּמִיתִין בְּאַרְחָא הַדִּין, מִכָּל דִּיהָא קַדְמִיּהוֹן
בִּירוּשָׁלַם.

וְלָמָּה אֲתַקְרִי שְׁמָא דְּאַתְרָא קַדִּישָׁא, (ד' טו ע"ב) דְּאַתְרָא הַדִּין לְחָם. בְּדִיל דְּהוּא מִן שְׁמָא דְּקוֹדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בֵּיהּ, דִּימוֹתוּן תַּמָּן עַל שְׁמִיָּה, י"ד, דִּימוֹתוּן תַּמָּן עַל שְׁמִיָּה י"ה, לְחָם בְּגִלְוָתָא, בְּדִיל
דְּהוּא מִן שְׁמִיָּה דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא:

וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת בְּנֵי יוֹסֵף וַיֹּאמֶר מִי אֵלֶיךָ. רַבִּי אַבְבָּא פְּתַח, (ישעיה מט) וְאָמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ מִי יִלְד
לִי אֶת אֵלֶיךָ, מָאִי קָא מִיִּרֵי, יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, חֲזִי דִּיִּיתוּן בְּנוֹהֵי דִּישְׂרָאֵל קַדְמִיָּה, כַּד יִיתוּן (ישעיה
יא) מַעֲלָם וּמִשְׁנַעַר וּמַחֲמַת וּמֵאֵי הַיָּם וְאֲתַפְּנְשׁוּ כְּלָהוּ וַיְהוֹן סְגִיָּאִין. תִּימָא שְׂכִינְתָּא מֵאָן אִינּוּן
כְּלָהוֹן, וְלֹא כְּהוֹן פְּסוּל מִבְּנֵי נּוֹכְרָאָה. יִימְרוּן לִיהָ, אֲנַחְנָא כְּלָנָא מִבְּרָה, וְלִית בְּנָא נּוֹכְרָאָה בְּהַדִּין,
דִּיִּתְפָּרְשׁוּן דָּא מִן דָּא וְכַרְתָּ לְהוֹן כְּתָדָא, וַיִּתְגַּיְרוּן, יִתּוּבֹן גִּיּוֹרִין עִם יִשְׂרָאֵל, וַיְהוֹן כְּתָדָא.

תנא, קשים גרים לישראל כספחת בעור החי, לארעהון. פתיב (ישעיה יא) פי ירחם ה' את יעקב, ובחר עוד בישראל וגו' ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב, פד יתובון לארעהון ברנא, ויהוין רחימו בהון, (זכריה יד) יהיה ה' אחד ושמו אחד, יתלוון גיורין עם ישראל ויהוין להון פעומקא בבשריהון.

וכל כהן למה. תא שמע, אמר רבי שמעון, על תחומין דארעא, דכל חד יהא רעוא למידר בארעא דישראל, ותסתער דיורין. פתיב, (ישעיה נד) ויתדותיה חזקי, צבי למימה, סיכיא דהוין עמך מעקרא, אתקיף יתהון, וסייע יתהון יתיר משאר עממין. פביכול דאת סכי לאתתקפא יתהון בכל עממא אחרא, ויהון סגיאין:

ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה, רבי שמעון תאני מהכא, (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל, יאמר ישראל לתתא, פד ישראל עליהון לעילא, בני אינון, דיהב לי קדשא בריך הוא אורייתא, כמה דתהון ונימוסיהון קשיטין, בנימוסי אורייתא (דאתיהיבת להון).

תאחזי, פד יהון ישראל תחות גרפי שכנתא, אורייתא) דלהון אתקריאת זה, הדא הוא דכתיב, (שמות טו) זה אלי ואנוהו, ובכל עדן דלא הוה דוד ממלל תחות גרפי שכנתא דא מלתא, אלא אתנבי מה דליהו, אתקרנא זאת.

רב נחמן אמר מהכא, (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה לא ירא לבי וגו' בזאת אני בוטח, זאת דא אורייתא ותהא לייתי משיחא, ובגין דא, (שיר השירים ב) וקול התור נשמע בארצנו. על מה אתמתלת אורייתא, לגזלא. מה גזלא קליה ערב, אף פתגמי אורייתא קליה ערב, ודא קלא יהא לייתי משיחא, ליומא דדינא.

תנא, הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. הנצנים, דא אבהתן דמרפבה, דמן עלמא יקומון ויתחזו. עת הזמיר הגיע, תושפחמא דישפחון לינא, פד יתובון לפולחניהון בדפקדמיתא. וקול התור, אשר נתן לי אלהים בזה, פתגמי דאורייתא, דאינון ערבין פקלא דתורה דא, ז"ה וזאת תורה שוין.

מאי קא מיירי ורוא דמלתא, בעדנא דלא תהוין תחות גרפי שכנתא, א' דלזאת נחית, והוא מתחות לכלא, וסליקת ה', דזה אלי ואנוהו, מדתרב ביתא, דה"א, לא יכלא לדור ולמחוי בין עממין נוכראין, דה"א קדישא חתוכא מן שמא. ה"א אלה, ה"א עדיפת בקדושא, א' עדיפת לאתוון. פד יתובון ישראל לארעהון, ה"א קדישא דהיא חתוכא מן שמא דקדשא בריך הוא, תיתוב בזה ויפוק מנינא תקנתא.

רבי אבא פתח ואמר, (ישעיה מ) מי מדד בשעלו מים ושמים בזרת תבן, זה תורה שוין פביכול, ז' לר', ר' לת', ו' לה', זרתא דקדשא בריך הוא, בשית מאה ושבעין שנין, מהכא מן שמיא, ועד ארעא,

פִּינֵד תו"ר, זָרַת ו"ה ה"ו תר"ו, אַתְּקַדְמַת ה' ל'ו'. וְאַתְּקַדְמַת ו' לַת', ת' לַר', ר' ל'ז', (שמות כח) רְבוּעַ יְהִיָּה כְּפֹל זָרַת אַרְכּוּ וְזָרַת רְחִבּוּ כְּפֹל.

וַיֹּאמֶר קָחֶם נָא אֵלַי וְאַבְרָכֶם, יֹאמֶר מִדְּהוּן בְּפִתְגָמֵי אוֹרֵייתָא מִתְעַסְקִין, וְהוּא דָא מְכִילְתָא בֵּין חֲפִימֵיהוּ, אַבְרָכִינוּן, וְרָזָא (בראשית לב) וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַה שְּׁמוֹךְ וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב. וַיֹּאמֶר (דף רטז ע"א) לְמַה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמַי, וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב, מִנֵּינָא דָא, לְמִנֵּינָא קַדְמֵיתָא דְקַמֵּיהּ, כְּדַפְרֵי שְׁנָא בְּאַתְרֵיהּ.

וְרָזָא אַחְרָא, וַיִּשְׁאַל יַעֲקֹב וְגו', וַיֹּאמֶר לְמַה זֶה תִּשְׁאַל לְשָׁמַי וַיְבָרַךְ אוֹתוֹ שֵׁם, הָא לָא עֲתִיד, אֶלְא בְּזִכּוּתָא דְזֶה, לְבִרְכָהוּן. וְרָזָא סְגִיָּא תִּנְיָנָא, בְּאַתְרָה דְּהָא קְרָא, אַבְל לָא אֶתִּינָא לְקַמָּן דְּלָא לְאַשְׁמוּעִינָן הָא קְרָא דְאַמְרָנָא, מְקַמֵּיהּ דְאַמֵּינָא לְךָ דְאַתְּקַרִּיאת אוֹרֵייתָא זֶה. כְּתִיב, (שופטים ה) זֶה סִינֵי מִפְּנֵי ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, כִּד אֶתִּיְהִיבַת אוֹרֵייתָא עַל יְדָא דְמִשְׁחָה, (שמות לב) כִּי זֶה מִשְׁחָה הָאִישׁ (שמות טו) זֶה אֵלַי וְאַנְוָהוּ, אוֹרֵייתָא הָוָה נְחַתַּת מִן קַמֵּי אֱלֹהָא דִּישְׂרָאֵל.

וְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל כְּבָדוּ מִזְקָן וְגו', וּבְגִין דָּא, לָא אַתְּ מִשְׁבַּח דְּכְבוֹתִיהּ, וְכִד יְהוֹן בְּגִלּוּתָא כָּל זְמָנָא חֲרוּבָא הָדִין, סִיבּוּ. לָא יְכַלִּין לְמַחְזֵי אַפֵּי שְׂכִינְתָא, עַד דְּתִיתֵי רוּחָא אַחְרָא בְּהוּן.

מִקְדָּמַת דְּנָא אִסְתְּאִיבוּ בְּאַרְעַ עַמְמֵינָא, וְלָא הוּוּ בְּנִימוּסֵי אוֹרֵייתָא. כְּמָה דְּהוּוּן כְּהִיל לְמִיחָה, וְתָבוּ עֲדָנָא סְגִי בִינֵי נְכָרָאִין, דְּרָא בְּתַר דְּרָא, וְאוּלִּיפּוּ מִן אַרְחֵיהוּן, כִּד יְתוּבּוּן אַפֵּי שְׂכִינְתָא לְאַרְעֵהוּן, בְּקַדְמֵיתָא לָא יְכַלִּין לְמַחְמֵי אַפֵּי שְׂכִינְתָא, עַד דְּיִהִיב קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא רוּחָא דִּילִיָּה לְהוּן.

רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח, (יחזקאל לו) וְאַתְּ רוּחִי אֶתֶן בְּקַרְבְּכֶם, לְבַתֵּר וְעֲשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחוּקֵי תִלְכוּ וּמִשְׁפָּטֵי תִשְׁמְרוּ וְעֲשִׂיתֶם, מִן בְּתַר דְּיִהִיב רוּחִין בְּכוּן וְקַדוּשָׁה, בְּנִימוּסֵי תַּהֲכוּן וְתַתְּהֲכוּן.

לָא יוּכַל לְרָאוּת, רַבִּי אַבְא פְּתַח וְאָמַר, (משלי טז) בְּאוֹר פְּנֵי מַלְךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעַב מַלְקוּשׁ, כִּד יִסְבְּרוּן אַפֵּי שְׂכִינְתָא דְקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וְיִתְעַסְקוּן בְּאֵינוּן רְתִיבִין דְּמַנְהוּן חִיּוּן דְּעֵלְמָא.

תָּא חֲזִי, לָא תִּשְׁבַּח בְּהֵי קְרָאֵי בְּלַהוּן לִישְׁנָא, אֶלְא לְאַיְנִישׁ, (תהלים עא) גַּם לְשׁוֹנֵי כָּל הַיּוֹם תִּתְהַלֵּךְ צְדָקְתֶּךָ. וְלָא אַתְּ מִשְׁבַּח בְּהֵי קְרָאֵי בְּקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וּבְגִין כִּד יְתוּבּוּן לְאַרְעֵהוּן, וְיִהִיב קַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא רוּחַ חֲכָמָתָא בְּהוּן, לִישְׁנָא דְלַהוּן תַּהֲוִין תְּדִירָה. (עַד כְּאֵן אֵינוּן מִן הַזֶּה):

וַיְחִי יַעֲקֹב וְגו', רַבִּי חֲזִיָּא פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה ס) וְעַמּוֹךְ בְּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ וְגו', זְכָאִין אֵינוּן יִשְׂרָאֵל, יְתִיר מִכָּל עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת בּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, דְּקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא קְרָא לִוְן צְדִיקִים. לְאַחֲסִין לִוְן יְרוּתַת עַלְמִין בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, לְאַתְּעַנָּא בְּהוּא עֵלְמָא, כְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה נח) אִז תִּתְעַנֶּה עַל ה'. מָאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּמִתְדַבְּקִין בְּגוּפָא דְמַלְכָּא, דְכְּתִיב, (דברים ד) וְאַתֶּם תִּדְבַּקִים בְּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם.

רַבִּי יִצְחָק פְּתַח וְאָמַר, וְעַמּוֹךְ בְּלָם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, הָא קְרָא רָזָא עֲלָאָה אֵיהוּ בֵּין מַחְצְדֵי חֲקָלָא, דְּהָא בְּרָזָא דְאַגְדָּתָא תְּנִי רַבִּי שְׁמַעוֹן. דְּאַחֲסַנַּת יְרוּתָא עֲלָאָה דְּהֵיא אֶרֶץ, לִית

מֵאֵן דְּיָרִית לָהּ, בַּר הַהוּא דְּאֶקְרִי צְדִיק. (ס"א דהאי ארץ, ולית מאן דְּיָרִית לָהּ, בַּר הַהוּא דְּאֶקְרִי צְדִיק, דְּהָא צְדִיק יָרִית לְמַטְרוּנִיתָא וְדָא) דְּהָא מַטְרוּנִיתָא בִּיהּ אֲתַדְבַּקַת לְאַתְבְּסָמָא, וְצְדִיק יָרִית לְמַטְרוּנִיתָא וְדָא.

אוּף הָכָא, בַּחֲבִיבוּתָא דְקִדְשָׁא בְרִידָה הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אָמַר, וְעַמְדָּה פְּלִם צְדִיקִים, וּבְגִין כְּדָה לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ, אֲתַחֲזוּן לְיָרִית לְמַטְרוּנִיתָא. מָאִי טַעְמָא אֶקְרוּן צְדִיקִים, וּמָאִי טַעְמָא יָרִיתִין לְמַטְרוּנִיתָא. בְּגִין דְּאַתְגַּזְרוּ. כְּמָה דְתַנִּינָן, כֹּל מָאֵן דְּאַתְגַּזְרוּ, וְעִיִּיל בְּהָאִי (ס"א בְּרִית קֳדִישָׁא וְעִיִּיל בְּהָאִי) אֲחַסְנָא, וְנָטִיר לְהָאִי בְּרִית, עָאֵל וְאַתְדְּבַק בְּגוּפָא דְמַלְכָּא, וְעָאֵל בְּהָאִי צְדִיק. וּבְגִינֵי כְּדָה אֶקְרוּן צְדִיקִים, וְעַל דָּא לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֶרֶץ. מָאִי אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ חַחִים.

אַהֲדַר וְאָמַר, נִצְרַר מַטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְפָּאָה. נִצְרַר מַטְעֵי, עֲנַפָּא מְאִינוּן עֲנַפִּין, דְּנִטְעָה קִדְשָׁא בְרִידָה הוּא כַּד פְּרָא עֲלָמָא. דְּכַתִּיב, (בראשית ב) וַיִּטַּע ה' אֱלֹהִים פֶּן בַּעֲדָן מִקְדָּם, וְהָאִי אֶרֶץ חַד מְנִייהוּ. בְּגִינֵי כְּדָה, נִצְרַר מַטְעֵי מַעֲשֵׂה יָדֵי לְהַתְפָּאָה.

דְּבַר אַחַר, וְעַמְדָּה פְּלִם צְדִיקִים, דָּא יַעֲקֹב וּבְנָוֵי דְנַחְתוּ לְמַצְרַיִם בֵּין עִם קָשִׁי קְדָל, וְאַשְׁתַּכְּחוּ בְלַחוּ זַפְאִין. וּבְגִין כְּדָה כְּתִיב, לְעוֹלָם (דף טז ע"ב) יִרְשׁוּ אֶרֶץ דְּמַתְמָן סְלִיקוּ לִירִית אֶרְעָא קֳדִישָׁא.

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲמַאי פְּרַשְׁתָּא דָּא סְתִימָא. רַבִּי יַעֲקֹב אָמַר, בְּשַׁעֲתָא דְמִית יַעֲקֹב, אֲסַתִּימוּ עֵינֵיהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, דְּכִדִּין נַחְתוּ לְגַלּוּתָא, וְאַשְׁתַּעֲבִידוּ בְּהוֹן.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, מַה כְּתִיב לְעִילָא, וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גִּשְׁן וַיֵּאֲחִזּוּ בָהּ וַיַּרְבּוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד. וְכַתִּיב וַיְחִי יַעֲקֹב, דְּלָא אֲתַחֲזִי לְאַפְרָשָׁא בֵּין דָּא לְדָא. מַה אִינוּן קָיָמִי בְּתַפְנוּקִין דְּמַלְכִּין, וְקַבְּלִין עֲנוּגָא וְכַסּוּפִין לְגַרְמֵייהוּ. אוּף יַעֲקֹב נָמוּ, קָיָים בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִּין, בְּעֲנוּגָא וְכַסּוּפָא לְגַרְמֵייהוּ, לָא אֲתַפְרֵשׁ דָּא מִן דָּא.

וְהָכָא אֶקְרִי וַיְחִי. דְּהָא כֹּל יוֹמוֹי לָא אֶקְרִי וַיְחִי, בְּגִין דְּכֹל יוֹמוֹי בְּצַעֲרָא הוּוּ, בְּצַעֲרָא אֲשַׁתְּכַחֵן, עֲלִיהּ כְּתִיב, (איוב ג) לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֻטִי וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רָגְזִי. בְּתַר דְּנַחַת לְמַצְרַיִם, אֶקְרִי וַיְחִי. חָמָא לְבְרִיהּ מַלְכָּא, חָמָא לְכָל בְּנוֹי זַפְאִין צְדִיקִין, וְכַלְהוּ בְּתַעֲנוּגֵי וְתַפְנוּקֵי עֲלָמָא, וְהוּא יְתִיב בִּינֵיהוֹן כְּחַמֵּר טַב דְּיְתִיב עַל דְּיִרְדֵּייהוּ, כְּדִין אֶקְרִי וַיְחִי יַעֲקֹב. וְלָא פְּרִישׁ בֵּין וַיַּרְבּוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד לְוַיְחִי יַעֲקֹב, וְהָכִי אֲתַחֲזִי.

שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה, מָאִי טַעְמָא שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה. אֲלָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כֹּל יוֹמוֹי דְּיַעֲקֹב בְּצַעֲרָא הוּוּ, בְּצַעֲרָא אַעֲבַר לוֹן בְּקַדְמִיתָא, בֵּין דְּחָמָא לְיוֹסֵף, וְהוּוּ קָאִים קָמִייהוּ, כַּד יַעֲקֹב מְסַתְּפַל בְּיוֹסֵף, הָוּוּ אֲשַׁתְּלִים בְּנַפְשֵׁיהוּ, כְּאִילוּ חָמָא לְאִמִּיהּ דְּיוֹסֵף. דְּשַׁפְּרוּ דְּיוֹסֵף דְּמִי לְשַׁפְּרוּ דְּרַחֵל. וְהוּוּ דְּמִי בְּגַרְמִייהוּ כְּמָה דְּלָא אַעֲבַר עֲלֵיהּ צַעֲרָא בְּיוֹמוֹי.

וְכַד יוֹסֵף אֲתַפְרֵשׁ מִנִּיהּ, כְּדִין אֲתַקְנִים, לֹא שְׁלוֹתִי וְלֹא שְׁקֻטִי וְלֹא נַחְתִּי וַיָּבֵא רָגְזִי. דְּדָא קִשְׁיָא לִיְהִי לְיַעֲקֹב מִכָּל מַה דְּעַבַר, וּבְזַמְנָא דְּאַתְפְּרֵשׁ יוֹסֵף מִנִּיהּ, מַה כְּתִיב, (בראשית לו) יוֹסֵף בֶּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה רוּעָה וְגו'. וְכֹל יוֹמֵי דְּיַעֲקֹב, לֹא הָוּוּ לִיְהִי צַעֲרָא כְּהָאִי, וְהוּוּ כְּכִי כֹל יוֹמָא לְאִינוּן שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה דְּיוֹסֵף.

מאי קאָתיבו ליה, (בראשית מו) וַיֹּסֵף יָשִׁית יָדוֹ עַל עֵינָיו, הָא לָהּ שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה אַחֲרָיו, בְּעֶנְוֵגִין וְתַפְנוּקִין וְהִנְאוֹת וְכַסּוּפִין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְגו'. תָּנָא, כָּל אֵינוֹן שָׁנִין, שְׁכִינְתָּא יְקָרָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עֲמִיּה אֲשֶׁתְּפָחָא, וּבְגִין כֹּה חַיִּים אַקְרוּן. תָּא חֲזִי, פְּתִיב וַתְּחִי רִיחַ יַעֲקֹב אַבְיָהֶם, אַתְחִזִּי דְהָא בְּקַדְמִיתָא מִית הָוָה הָהוּא רִיחָא דִּילֵיהּ, וְלֹא הָוָה מִתְּפִינִין לְקַבְּלָא רִיחָא אַחֲרָא. דְהָא רִיחָא דְלַעֲיָלָא, לֹא שְׂרִיא בְּרִיקְנָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׁכִינְתָּא לֹא שְׂרִיא, אֲלֵא בְּאַתְרֵי שְׁלִיִם, וְלֹא בְּאַתְרֵי חֲסִידִים, וְלֹא בְּאַתְרֵי פְּגִיִם, וְלֹא בְּאַתְרֵי עֲצִיבִים, אֲלֵא בְּאַתְרֵי דְאַתְפִּינוֹן, בְּאַתְרֵי חֲדוּ. וּבְגִין כֹּה, כָּל אֵינוֹן שָׁנִין דִּיוֹסֵף אֲתַפְּרֵשׁ מֵאַבּוּי, וַיַּעֲקֹב הָוָה עֲצִיב, לֹא שְׂרִיא בֵּיהּ שְׁכִינְתָּא.

תָּנָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי אַבְא, פְּתִיב, (תהלים ק) עֲבָדוּ אֶת ה' בְּשִׂמְחָה בְּאוֹר לִפְנֵי בְּרִנָּה. לְאַפְקָא, דְּלִית פּוֹלְחָנָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֲלֵא מְגוֹ חֲדוּה. דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, לִית שְׁכִינְתָּא שְׂרִיא מְגוֹ עֲצִבוּת, דְּכְּתִיב (מלכים ב ג) וְעַתָּה קְחוּ לִי מְנַגֵּן וְהָיָה כְּנֶגֶן הַמְּנַגֵּן. מְנַגֵּן מְנַגֵּן תְּלַת זִמְנֵי אַמְאִי. בְּגִין לְאַתְעָרָא רִיחָא מִשְׁלִימוּתָא דְכָלָא, דְּהוּא רִיחַ שְׁלִימָא.

אָמַר רַבִּי אַבְא, תַּמָּן תַּנִּינֵן, מֵאַרְבַּע סְטָרִין כָּלָא אֲשֶׁתְּפַח, וְכָל שְׂרָשִׁין דְּעֵלְאִין וְתַתְּאִין בְּהוּ אַחֲרֵיהּ. וְתָנָא דָּא עֵייל וְדָא נְפִיק דָּא סְתִים וְדָא פְּרִישׁ, אַתְאַחַד חַד בְּחִבְרָתָהּ, וְאֵינוֹן אַבְהֵן דְּכָלָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, (דברים ט) רַק בְּאַבּוּתֵיהּ חֲשַׁק ה', פְּתִיב בְּאַבּוּתֵיהּ, מִמֶּשׁ תְּלַתָּא, וּמִשְׁמַע דְּכְּתִיב רַק, רַק מִמֶּשׁ, וּמֵאַלִּין מִתְּפָרְשִׁין וּמִתְאַחַדוֹן כָּל שְׂאָר אַחֲרָיו, וְסָלְקִין שְׁמָא לְאַתְעָטָרָא.

תָּנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, מִן יוֹמָא דְאַסְתְּלִיק רַבִּי שְׁמַעוֹן מִן מְעַרְתָּא, מְלִין (אליז) לֹא אַתְּבַסְיִין מִן חֲבֵרָיא, וְרִזִּין עֵלְאִין הוּוּ מִסְתַּבְּלָן וְאַתְגַּלְיִין מִבִּינֵיהוּ, כְּאַלּוּ אַתְיִיהִבוּ תְּהִיא שְׁעָתָא כְּטוּרָא דְסִינֵי. בְּתַר דְּשָׁכִיב פְּתִיב, (בראשית ח) וַיִּסְכְּרוּ מַעֲיִנֹת (דף ר"ז ע"א) תְּהוּם וְאַרוּפּוֹת הַשָּׁמַיִם, וְהוּוּ חֲבֵרָיא מְרַחֲשֵׁן מְלִי, וְלֹא מִתְקַיְיִמי בְּהוּ.

דִּיוֹמָא חַד הָוָה יְתִיב רַבִּי יְהוּדָה, אַפְתַּחָא דְטַבְּרֵיהּ, וְחָמָא תְּרֵי גְמִלֵי, דְּסָלְקֵי קְטַפִּירָא מִעֵלּוּי דְכְּתִפִּין, נָפַל מְטוּלָא דְקְטַפִּירָא, וְאַתּוּ צְפָרִי. וְעַד לֹא מָטוּ עֲלֵיהּ, אַתְּבַקְעוּ. לְבַתָּר אַתּוּ כְּמָה צְפָרִין, וְהוּוּ אֲזִלֵי עֲלֵיהּ, וְנָשְׂרוּ (נ"א וְשָׂדִיא) לֹון בְּטַרְטִישָׁא, וְלֹא מִתְבַּקְעִין. וְהוּוּ צְוּוּחִין לֹון, וְלֹא הוּוּ מִתְפָּרְשֵׁן. שְׁמַעֵן חַד קָלָא, עָטָרָא דְעָטָרִין בְּקַדְרִין שְׂרִיא, וּמְרִיָּה לְבָר.

עַד דְּהָוָה יְתִיב, עָבַר חַד גְּבָרָא, אֲשָׁנַח בְּהוּ. אָמַר, לֹא קָיִים דָּא, הָא דְכְּתִיב, (בראשית טו) וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אוֹתָם אַבְרָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהָא עֲבִידָנָא וְלֹא אַתְּפָרְשֵׁן. אַחֲדַר רִישִׁיָּה הָהוּא גְּבָרָא וְאָמַר, עַד לֹא מָרִיט דָּא רִישִׁיָּה דְמְרִיָּה, וְעַד לֹא גָלִישׁ לְמִטְרוּנֵיהָ. רַחַט אַבְתְּרִיָּה תְּלַת מְלִין, וְלֹא אָמַר לֵיהּ. חֲלַשׁ דְּעַתִּיָּה דְרַבִּי יְהוּדָה.

יֹמָא חַד, אֲדַמּוּד תַּחֲוֹת אֵילָנָא, וְחָמָא בְּחַלְמִיָּה, אַרְבַּעַה גְּדַפִּין מִתְּתַקְנָן, וְסָלִיק רַבִּי שְׁמַעוֹן עֲלֵיהוּ, וְסָפֵר תּוֹרָה עֲמִיָּה. וְלֹא שָׁבִיב כָּל סְפָרֵי רִזִּין עֲלָאִין וְאַגְדָּתָא, דְּלֹא סָלִיק לֹאן בְּתַרְיָה. וְסָלִיק לְהוֹן (ס"א וְסָלִיקוֹן לִיָּה) לְרַקִּיעָא, וְחָמָא דְּמִתְּפַסָּא מַעֲיָנָא, וְלֹא אֶתְגַּלְיָא.

כַּד אֶתְעַר, אָמַר, וְדָאִי מְדִשְׁכִּיב רַבִּי שְׁמַעוֹן, חֲכָמָתָא אֶסְתַּלְקַת מֵאַרְעָא. וְוִי לְדָרָא דְּהָאִי אַבְנָא טָבָא, דְּהוּוּ מִתְּחַזֵּן (ס"א דְּמִתְּחַדָּן) מִנִּיָּה, וְסָמְכִין עֲלֵיהּ עֲלָאִין וְתַתְּאִין, אֶתְאָבִיד מִנִּיָּהוּ.

אָתָּא לְגַבִּיָּה דְּרַבִּי אַבְבָּא, סָח לִיָּה. סָלִיק רַבִּי אַבְבָּא יְדוּי עַל רִישֵׁיהּ, וּבְכַה וְאָמַר, רַבִּי שְׁמַעוֹן רִיחִיָּא דְּטַחֲנִין מִנִּיָּה מִנָּא טָבָא כָּל יוֹמָא, וְלָקֻטִין לִיָּה. כְּמָה דְּכְתִיב, (במדבר יא) הַמְּמַעִיט אֶסְפֵּרָה חֲמָרִים, וְהַשְׁתָּא רִיחִיָּא וּמִנָּא אֶסְתַּלְקוּ וְלֹא אֲשַׁתָּאֵר בְּעֵלְמָא מִנִּיָּה, בְּרַ כְּמָה דְּכְתִיב, (שמות טז) קַח צְנֻצָּנֹת אַחַת וְתֵן שְׁמֵהּ מְלֵא הָעוֹמֵר מִן וְהִנֵּחַ אוֹתוֹ לִפְנֵי ה' לְמִשְׁמֶרֶת. וְאֵלוּ בְּאֶתְגַּלְיָא לֹא כְּתִיב, אָלָא לְמִשְׁמֶרֶת, לְאַצְנָעוּתָא. הַשְׁתָּא מָאן יְכִיל לְגַלְיָה רִזִּין, וּמִאֵן יִנְדַע לֹאן.

לְחִישׁ לִיָּה לְרַבִּי יְהוּדָה בְּלַחֲשׁוֹ, (אָמַר לִיָּה רַבִּי אַבְבָּא) וְדָאִי הָהוּא גְּבָרָא דְּחָמִית, אֲלֵיהּ הָוָה. וְלֹא בְּעָא לְגַלְיָה רִזִּין, בְּגִין דְּתַנְדַּע שְׁבַחָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּהוּוּ בְּיִזְמוּי, וְיַבְכוּן דְּרָא עֲלוּי. אָמַר לִיָּה, דִּי לְמַבְכֵי בְּכִיָּה עֲלֵיהּ.

רַבִּי יְהוּדָה הָוָה בְּכִי כָּל יוֹמָא עֲלוּי, דְּהָא אֶעְרַע עֲמִיָּה בְּאֶדְרָא קְדִישָׁא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, וְשָׁאֵר חַבְרִיָּא. אָמַר לִיָּה, וְוִי דְּלֹא אֶסְתַּלְקָנָא הָהוּא יוֹמָא עִם אֵינוֹן תַּלְתָּא דְּאֶסְתַּלְקוּ, וְלֹא לְחַמֵי דְּרָא דָּא, דְּהָא אֶתְהַפְּדָּ.

אָמַר לִיָּה, רַבִּי אֵימָא לִי, כְּתִיב, (שמות כט) וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזֹּהֵב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגָמֹן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ, וְאֵילוּ כֶּסֶף לֹא כְּתִיב. וְהָא כְּתִיב זָהָב וְכֶסֶף. אָמַר לִיָּה וְהָא נָמִי נַחֲשֵׁת, דְּכֶסֶף וְנַחֲשֵׁת בְּהַשְׁבָּנָא הוּוּ, וְהָבָא לֹא. אָלָא, אֵי לֹא דְגַלִּי בּוֹצֵינָא קְדִישָׁא בְּאֶתְרֵיהּ, לֹא אֶצְטְרִיכָנָא לְגַלְיָה.

פְּתַח וְאָמַר, (חגי ב) לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב נְאֻם ה', הֵינֵנוּ דְּכְתִיב, (תהלים קטו) הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם לָהּ. בְּכַמְּה אֶתֵר אֶסְתַּכְּלָנָא בְּאֵלִין מְאֵנִי דְּקוּדְשָׁא, דְּכְתִיב, (ויקרא טו) בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם, וְכְתִיב, (שמות כח) וְעָשׂוּ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ. מָאִי קֹדֶשׁ הָבָא. אָלָא הָכִי תַנִּינָן, קֹדֶשׁ אֵינוֹן בְּכָל אֶתֵר. וְכְתִיב בְּגִדֵי קֹדֶשׁ הֵם. וְעָשִׂיתָ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ, כְּגוֹנוֹנָא דְּלַעֲיָלָא.

דְּתַנִּינָא כְּהֵן גְּדוּל לְעֵילָא, כְּהֵן גְּדוּל לְתַתָּא, לְבוּשִׁין דִּיקָר לְעֵילָא, לְבוּשִׁין דִּיקָר לְתַתָּא. וּמָה דְּלֹא אָמַר כֶּסֶף וְנַחֲשֵׁת, לְאַתֵר אַחְרָא אֶסְתַּלְיָקוּ. דְּכְתִיב (שמות כז) כָּל עֲמוּנְדֵי הַחֲצֵר סָבִיב מִחוּשָׁשְׁקִים כֶּסֶף וְגו', וְכְתִיב וְאֶדְנִיָּהֶם נַחֲשֵׁת. דְּאֵינוֹן מְאֵנִי שְׁמוּשָׁא, לְאַשְׁתַּמְשָׁא מִשְׁבָּנָא כְּהוּ.

אַבְל הָבָא בְּאֵלִין לְבוּשִׁין דִּיקָר, לֹא בְּעֵי לְאַשְׁתַּמְשָׁא כְּהוּ בְּרַ נִשׁ אַחְרָא, בְּרַ מִכְּהֵנָא רַבָּא, וְרַבּוּ מִשְׁחָ קֹדֶשׁ עַל רִישֵׁיהּ. דְּכְתִיב (שמות כח) וְעָשִׂיתָ בְּגִדֵי קֹדֶשׁ לְאַחֲרָן אַחִיד לְכַבֹּד וְלְתַפְאָרֶת. דְּבְּאֵינוֹן לְבוּשִׁין דְּמִי לְגוֹנוֹנָא דְּלַעֲיָלָא.

השלמה מההשמטות (סימן נ"ב)

לִי הַפֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב. מָאִי לִי הַפֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב, מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה לְמַלְךְ שֶׁהָיוּ לוֹ שְׁתֵּי אוֹצְרוֹת, אַחַת שֶׁל פֶּסֶף וְאַחַת שֶׁל זָהָב. שָׁם שָׁל פֶּסֶף בְּיָמֵינוּ וְשָׁל זָהָב בְּשִׁמְאֵלוֹ אָמַר זֶה יִהְיֶה מְזוּמָן וְקָל לְהוֹצֵאָה וְעוֹשֶׂה דְבָרָיו בְּנִחָת וְהוּא יִהְיֶה דְבֵק עִם הָעֲנִיִּים וּמְנַהִיגָם בְּנִחָת. כִּהְיָה דְאִמְרֵינוּ, (שמות ט"ו) יְמִינָה יְיָ נֹאדָרֵי בַּכַּח.

וְאִם שָׁמַח אָדָם בְּחֶלְקוֹ טוֹב, וְאִם לָאוּ, (שמות ט"ו) יְמִינָה יְיָ תְרַעֵץ אוֹיֵב, אָמַר לוֹ, זֶה הַזֶּהָב דְּכַתִּיב לִי הַפֶּסֶף וְלִי הַזֶּהָב. לְמָה נִקְרָא נְשִׁמוֹ זָהָב שָׁבוּ פְלוֹלוֹת נְשִׁלֵּשׁ מִדּוֹת. הַז', ז' מִדּוֹת. הַה', ה' אַחֲדוֹת אַחֲרוֹנוֹת (ס"א אַחֲרוֹנָה) הַב' חֲכָמָ"ה וּבִינָ"ה וְנִקְרָאת נְשִׁמָּה זוֹ עַל שֵׁם אֲצִילוֹת ה' סְפִירוֹת אַחֲרוֹנוֹת וְה' נְשִׁמוֹת לְנִשְׁמָה (ס"א נר"ן ח"י סִימְנָא נְפֶשׁ רוּחַ נְשִׁמָּה חִידָה). רוּחַ, חִידָה, נְפֶשׁ, יְחִידָה, נְשִׁמָּה, נְפֶשׁ.

מָאִי עֲבִידְתִּיהָ כִּפְסָא הִיא ה' לז'. דְּכַתִּיב כִּי גְבוּהָ מֵעַל גְבוּהָ שׁוֹמֵר וּגְבוּהֵימ עֲלֵיהֶם וְכ' הִיא קְיוּמָם כְּמָה דְאֵת אָמַר בְּפְרָאשִׁית. וּמָאִי עֲבִידְתִּיהָ הַכָּא, מְשַׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה לְאֶחָד שֶׁהָיָה לוֹ בֵּת טוֹבָה וּנְעִימָה וּשְׁלֵמָה וְנִצָּחָה וְהַשִּׁיאָה לְבֵן מְלָךְ וְהַלְפִישָׁה וְעִיטְרָה וְקִישֻׁטָה וּנְתִנָּה לוֹ עִם מְמוֹן רַב. אָמַר אֶפְשָׁר לְמַלְךְ זֶה לְשִׁבְתָּ חוּץ מִבֵּיתוֹ, אִמְרַתְּ לֹא. אֶפְשָׁר לוֹ לְשִׁבְתָּ כָּל הַיּוֹם תָּמִיד עִמָּה, אִמְרַתְּ לֹא. הָא כִּי צֵד שָׁם חֲלוֹן בֵּינוּ לְבֵינָה וְכָל שְׁעָה שְׁצָרִיכָה הַבַּת לְאֲבִיהָ אוֹ הָאֵב לְבַתּוֹ מִתְחַפְּרִין יַחַד בְּחֲלוֹן. הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (תהלים מ"ה) כָּל כְּבוֹדָה בֵּת מְלָךְ פְּנִימָה מִמְשַׁבְּצוֹת זָהָב לְבוֹשָׁה ע"כ. (ובתיב) (וויחם כספ) (שמות כ"ז) וְאִדְנִיָּהֶם נְחֻשֶׁת, דְּאִינוּן מָאֲנִי שְׁמוּשָׁא לְאִשְׁתִּמְשָׂא מִשְׁכָּנָא בְּהוּ.

אָבַל הַכָּא בְּאֵלִין לְבוֹשִׁין דִּיקָר לֹא בָּעִי לְאִשְׁתִּמְשָׂא בְּהוּ בַר נָשׁ אַחֲרָא בַר פְּהֵנָא (נ"א מְכַתָּבָא) רַבָּא, דְּרַבּוּ מְשַׁח קַדְשָׁא עַל רִישִׁיהָ. דְּכַתִּיב (שמות כ"ח) (ועשית) בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אֶחִיד לְכַבּוֹד וְלִתְפָאָרֶת, דְּבְּאִינוּן לְבוֹשִׁין דְּמִי לְגוֹזְנָא דְלַעִילָא: (עד כאן מההשמטות)

תְּנָא. וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוֹת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְוִי לְעֵלְמָא, דְּהָא בְּנֵי נְשָׂא לֹא חָמְאֵן וְלֹא שְׁמָעֵן, וְלֹא (דף ריז ע"ב) יְדַעִין דְּהָא כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, קָלָא דְּכְרוּזָא אִשְׁתַּמַּע, בְּמֵאתָן וְחֲמִשִּׁין עֲלָמִין. תְּנָא עֲלָמָא חָדָא, אִשְׁתַּמּוּדַע לַעִילָא. וְכַד כְּרוּזָא נְפִיק, הֵהוּא עֲלָמָא מְזִדְעֻעָא וּמִתְחַלְחֵלָא. נְפִיקֵי תַרִּין צַפְרִין, דְּאִסְתַּלְקוּ מִהֵהוּא עֲלָמָא, דְּמְדוּרִיהוֹן תַּחְתּוֹת אֵילָנָא דְּחִיזוּ דְחִיזוּ וּמוֹתָא בֵּיהּ. נְפִיקָא חַד צַפּוּרָא לְסֵטֵר דְּרוּמָא וְחַד צַפּוּרָא לְסֵטֵר צַפּוּנָא, וְחַד צַפּוּרָא כַּד נְהִיר יְמָמָא, וְחַד כַּד אַתְחַשֵּׁד יְמָמָא. כָּל חַד וְחַד קָרִי וּמְכַרְזָא, מַה דְּשְׁמָעִין מִהֵהוּא כְּרוּזָא.

לְבַתָּר בָּעִי לְאִסְתַּלְקָא לְאַתְרֵיהוּ, וּמִשְׁתַּמְטֵי רַגְלֵיהוּ בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּא, וּמִתְלַפְדָּן בְּגוּיָה, עַד דְּאִתְפְּלִיג לִילָא. כַּד אַתְפְּלִיג לִילָא, כְּרוּזָא קָרִי, (קהלת ט) וְכַצַּפְרִים הָאִחֻזוֹת בְּפֶחַ כְּהֵם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם.

אמר רבי יהודה, בשעתא דמתלפדן רגלוי דבני נשא, ויזמוי אתקריבו, והוא יומא, אתקרי יום ה', לאתבא רוחיה ליה. תנא בההיא שעתא, פקדא ההוא פתרא קדישא, על רוחיה. ומאן איהו, דכתיב, (תהלים ז) ימי שנותינו בהם שבועים שנה. והיא כתרא שביעאה דכלא.

ואם מסטרא דגבורה קאתי, כתיב, ואם בגבורות שמנים שנה דכתרא דגבורה תמינאה הוי, מפאן וילתלאה, לית אתר לאתמשוה, כמה דאת אמר, ורהבם עמל ואון. פאתר דלא הוי יסודא, בנינא לא אתקיים.

אמר רבי יהודה, זפאין אינון צדיקיא, פד קדשא בריה הוא בעא לאתבא רוחיה ליה, ולשאבא ההוא רוחא בגויה. דתנא, בשעתא דקדשא בריה הוא בעא לאתבא רוחיה ליה, אי זפאה הוא ההוא רוחא, מה כתיב, (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה.

ואי לא אשתפח זכאה, ווי לההוא רוחא, דבעי לאסתחאה בנורא דדליק, וילאתתקנא בגין לאשתאבא בגופא דמלכא ואי לא אתתקנת, ווי לההוא רוחא, דמתגלגלא כאבנא בקוספיתא, דכתיב, (שמואל א כה) ואת נפש איביה יקלענה בתוך בף הקלע. תנא, אי ההוא רוחא זכי, כמה טובין גניזין ליה בההוא עלמא. דכתיב, (ישעיה טד) עין לא ראתה אלהים זולתה יעשה למחפה לו.

אמר רבי יוסי, פד ההוא בר נש אתקריבו יומוי, תלתין יומין מכריזי עלוי בעלמא ואפילו עפרי שמיא מכריזין עלוי. ואי זפאה הוא, תלתין יומין מכריזין עלוי בין צדיקיא, בגינתא דעדן.

תנא, פל אינון תלתין יומין, נשמתייה נפקת מניה בכל ליליא, וסלקת וחסאת היכתייה בההוא עלמא, וההוא בר נש לא ידע, ולא אשגח, ולא שליט בנשמתייה, פל אינון תלתין יומין כמה דהוה בקדמיתא. דכתיב, (קהלת ח) אין אדם שליט ברוח לכלא את הרוח וגו'. אמר רבי יהודה, מפד שראן אינון תלתין יומין, עלמא דבר נש אתחשה, ודיוקנא דאתחזי בארעא אתמנעת.

רבי יצחק הוה יתיב יומא חד אפתחא דרבי יהודה, ותוה עציב. נפיק רבי יהודה, אשפחיה לתרעיה, דהוה יתיב ועציב. אמר ליה (צ"ל מה) מאן יומא דין משאר יומין.

אמר ליה, אתינא לגבה, למבעי מינה תלת מלין, חד, דכד תימא מלי דאורייתא, ותדבר מאינון מלין דאנא אמינא, דתימא לון משמי, בגין לאדכרא שמי. וחד דתזפי ליוסף ברי באורייתא. וחד, דתיזיל לקברי פל ז' יומין, ותבעי בעותיה על.

אמר ליה מינון לה. אמר ליה, הא נשמתי אסתלקת מיני בכל ליליא, ולא אנהיר לי בחלמא כמה דהוה בקדמיתא. ועוד דכד אנא מצלינא ומטינא לשומע תפלה, אשגחנא בעולמי דיילי בכותלא, ולא חמינא ליה. ואמינא דהואיל ועלמא אתעבר ולא אתחזי, דהא כרוזא נפיק וכריז. דכתיב, (תהלים לט) אף בצלם יתהלך איש, פל זמנא דעולמא דבר נש לא יתעבר מניה, יתהלך איש, ורוחיה אתקיימא בגויה. אתעבר עולמא דבר נש ולא אתחזי, אתעבר מהאי עלמא.

אמר ליה, ומתקא, דכתוב, (איוב ח) **פי צל ימינו עלי ארץ**. אמר ליה, **כל אלן מלין דאת בעי עבידנא**. אבל בעינא מינה (דף ריח ע"א) **דבחהווא עלמא, תבריר דוכתאי גבד, פמה דהוינא כהאי עלמא**. ככה רבי יצחק ואמר, **במטו מינה, דלא תתפרש מנאי כל אלן יומין**.

אזלו לגביה דרבי שמעון, **אשכחהו דהוה לעי באורייתא, זקיף עינוי רבי שמעון, וחמא לרבי יצחק, וחמא למלאך המות דרהיט קמיה, ורקיד קמיה**. קם רבי שמעון, **אחיד בידיה דרבי יצחק**. אמר, **גוזרנא, מאן דרגיל למיעל, יעול**. ומאן דלא רגיל למיעאל, **לא ייעול**. עאלו רבי יצחק ורבי יהודה, **קטיר מלאך המות לבר**.

אשגח רבי שמעון, וחמא דעד פֿען לא מטא עדנא, **דהא עד תמנא שעתי דיומא הוה זמנא**. אותביה קמי רבי שמעון, **והוה לעי ליה באורייתא**. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, **תיב אפתחא ומה (צ"ל ומאן) דתחמי, לא תשתעי בהדיה**. ואי יבעי למיעאל הכא, **אומי אומאח דלא ליעול**.

אמר רבי שמעון לרבי יצחק, **חמית דיוקנא דאבוך יומא דא, או לא**. דהא תנינן, **בשעתא דבר נש אסתלק מעלמא, אבוי וקריובי משתכחין תמן עמיה, וחמא לון ואשתמודע לון, וכל אינון דהוה מדוריה גבייהו בהווא עלמא בדרגא חה, פלהו מתפנשי ומשתכחי עמיה, ואזלין עם נשמתיה, עד אתר דתשרי באתריה**. אמר, **עד פֿען לא חמינא**.

אדהכי קם רבי שמעון ואמר, **מארי דעלמא, אשתמודע רבי יצחק לגבן, ומאנון שבעה עינין דהכא הוא**. הא אחידנא ביה, **והב לי נפק קלא ואמר, פורסיא (ס"א טסיסה) דמאריה קרינא בגדפוי דרבי שמעון, הא דידך הוא, ועמך תייתייה בזימנא דתיעול למשרי בכורסך**. אמר רבי שמעון, **ודאי**.

אדהכי חמא רבי אלעזר דהוה אסתליק מלאך המות. ואמר, **לית קופטרא דטיפסא, באתר דרבי שמעון בן יוחאי שכית**. אמר רבי שמעון לרבי אלעזר בריה, **עול הכא, ואחיד ביה רבי יצחק, דהא חמינא ביה דמסתפי עאל רבי אלעזר, ואחיד ביה**. ורבי שמעון אהדר אנפיה ולעי באורייתא.

ניים רבי יצחק, וחמא לאבוי. אמר ליה, **ברי, זפאה חולקך בעלמא דין ובעלמא דאתי**. דהא בין טרפי אילנא דחיי דגנתא דערן, **אתיהיב (את יתיב) אילנא רבא ותקיה בתרין עלמין, רבי שמעון בן יוחאי הוא, דהא הוא אחיד לך בענפוי, זפאה חולקך ברי**.

אמר ליה אבא, **ומה אנא התם**. אמר ליה, **תלת יומין הוו דחפוי אדרא דמשכבד, ותקיננו לך פוין פתיחן, לאנהרא לך מארבע סטרין דעלמא, ואנא חמינא דוכתיך וחדנא, דאמינא זפאה חולקך ברי**. בר דעד פֿען, **ברך לא זכי באורייתא**.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל'י שליט"א

וְהָא הַשְׁתָּא הוּי זְמִינִין לְמִיתֵי גַבְהֵי, תְרִיסַר צְדִיקָא דְחַבְרַיָא, וְעַד דְּהוּינָא נְפָקִי, אַתְעַר קָלָא
בְּבִלְהוּ עַלְמִין, מָאן חַבְרִין (ס"א שְׁבִילִין) דְקָיִמִין הָבָא, אַתְעַטְרוּ, בְּגִינְיָה דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. שְׁאֵלְתָא
שְׂאִיל, וְאַתְיָהִיב לֵיהּ.

וְלָא דָא בְלַחֲדוּדֵי, דְהָא שְׁבַעֲיָן הַיְבָתֵי מִתְעַטְרִין הָבָא דִלְיָהּ. וְכָל הַיְבָתָא וְדוּכְתָא, פְּתִיחִין פְּתִיחִין
לְשַׁבְעֵין עַלְמִין. וְכָל עַלְמָא וְעַלְמָא אַתְפַּתַּח לְשַׁבְעֵין רְהִיטִין. וְכָל רְהִיטָא וְרְהִיטָא, אַתְפַּתַּח לְשַׁבְעֵין
פְּתִיחִין עַלְמִין. וּמִתְמַן אַתְפַּתְחוּ אַרְחִין לְעַתִּיקָא סְתִימָאָה דְכָלָא, לְמַחְמֵי בְּהַהוּא נְעִימוּתָא עַלְמָה
דְנִתְרָא, וּמְהִינָא לְכָלָא. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים כז) לַחֲזוֹת בְּנוֹעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ. מַהוּ וּלְבַקֵּר
בְּהִיכְלוֹ. הֵינֵנו דְכָתִיב, (במדבר יב) בְּכָל בֵּיתֵי נְאֻמָן הוּא.

אָמַר לֵיהּ, אַבָּא, כְּמָה זְמַנָּא יְהִיבוּ לִי בְהָאֵי עַלְמָא, אָמַר לֵיהּ, לִית לִי רְשׁוּתָא וְלָא מוֹדְעִי לֵיהּ לְבַר
נָש. אַבְל בְּהַלּוּלָא רַבָּא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, תְּהָא מְתַקֵּן פְּתוּרִיָּה. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שיר השירים ג) צִאֲנָה
וְרֵאֲיָנָה בְנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְכֵךְ שְׁלֵמָה בְעַטְרָה שְׁעַטְרָה לוֹ אִמּוֹ בְיוֹם חֲתָנָתוֹ וּבְיוֹם שְׁמִחַת לְבוֹ.

אַדְהִכִּי אַתְעַר רַבִּי יַצְחָק, וְהָוָה חַיִּיד, וְאַנְפּוּי נְהִירִין. חָמָא רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְאַסְתַּפַּל בְּאַנְפּוּי. אָמַר
לֵיהּ, מְלָךְ חֲדָתָא שְׁמַעְתָּא. אָמַר לֵיהּ, וְדָאֵי סַח לֵיהּ, אַשְׁתַּטַּח קַמֵּיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן.

תָּאנָא, מִתְהוּא יוֹמָא, הָוָה (דף ריח ע"ב) רַבִּי יַצְחָק אֶחִיד לְבָרִיָּה בִידֵיהּ, וְלַעֲי לֵיהּ בְּאַזְרִיָּתָא, וְלָא
הָוָה שְׁבָקִיָּה. כִּד הָוָה עָאֵל קַמֵּיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲוִתְבִּיָּה לְבָרִיָּה לְבַר, וְיָתִיב קַמֵּיהּ דְרַבִּי שְׁמַעוֹן,
וְהָוָה קָרִי קַמֵּיהּ (ישעיה לח) ה' עֲשָׂקָה לִי עֲרַבְנִי.

תָּנָא, בְּהַהוּא יוֹמָא תְקִיפָא וְדַחֲלוֹ דְבַר נָש, כִּד מְטִי זְמַנְיָה לְאַסְתַּלְקָא מִעַלְמָא, אַרְבַּע סְטָרִין
דְעַלְמָא קָיִמִין בְּדִינָא תְקִיפָא, וּמִתְעַרִּין דִּינִין מְאַרְבַּע סְטָרֵי עַלְמָא. וְאַרְבַּע קְשׁוּרִין נְצָאן,
וּקְטָטוּתָא אַשְׁתַּפַּח בִּינֵייהוּ, וּבַעֲיִין לְאַתְפַּרְשָׁא כָל חַד לְסְטָרוֹי.

כְּרוּזָא נְפִיק וּמְכַרְזָא בְּהַהוּא עַלְמָא, וְאַשְׁתַּמַּע בְּמַאֲתָן וְשַׁבְעֵין עַלְמִין. אֵי זְכָאָה הוּא, כְּלָהוּ עַלְמִין
חֲדָאן לְקַדְמוּתֵיהּ. וְאֵי לָאו, וּוִי לְהַהוּא בַר נָש וּלְחַוְלָקִיָּה.

תָּנָא, בְּהַהוּא זְמַנָּא דְכְרוּזָא כְרִיז, כְּדִין נְפַק חַד שְׁלַהוּבָא מְסַטֵר צְפוֹן, וְאַזְלָא וְאַתְזַקֵּד בְּגַהֲר
דִּינְוָה, וּמִתְפַּרְשָׁא לְאַרְבַּע סְטָרֵי עַלְמָא, וְאַזְקִיד נְשַׁמְתְּהוֹן דְחַיִּיבָא. וְנְפַק תְּהוּא שְׁלַהוּבָא, וְסַלְקָא
וְנַחְתָּא בְעַלְמָא. וְהַהוּא שְׁלַהוּבָא מְטָא בְּגַדְפּוּי דְתַרְנַגּוּלָא אוּכְמָא, וּבְטַשׁ בְּגַדְפּוּי, וְקָרִי בְּפַתְחָא
בֵּין תַּרְעִי.

זְמַנָּא קַדְמָאָה קָרִי וְאַמַר, (מלאכי ג) הִנֵּה יוֹם ה' בָּא בּוֹעֵר פְּתַנּוּר וְגו'. זְמַנָּא תְנַיִנָא קָרִי וְאַמַר, (עמוס
ד) כִּי הִנֵּה יוֹצֵר הָרִים וּבּוֹרֵא רוּחַ וּמַגִּיד לְאָדָם מַה שָׁחוּ. וְהַהוּא שְׁעַתָּא, יָתִיב בַר נָש בְּעוֹבְדוּי,
דְסַתְרִין קַמֵּיהּ, וְהוּא אוּדֵי עַלְיָהוּ. זְמַנָּא תְלִיתָאָה, כִּד בַּעֲיִין לְאַפְקָא נְשַׁמְתִּיָּה מְנִיָּה, קָרִי תַרְנַגּוּלָא
וְאַמַר, (ירמיה י) מִי לֹא יִרְאֶה מְלָךְ הַגּוֹיִם כִּי לֵךְ יֵאָתֶה וְגו'.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, תַרְנַגּוּלָא אוּכְמָא לְמֵאֵי נְפָקָא. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יְהוּדָה, כָּל מַה דְעַבַּד קַדְשָׁא כְרִיז
הוּא בְּאַרְעָא, כְּלָהוּ רַמְיִן בְּחַכְמָה, בַּר דְבַנֵּי נְשָׂא לָא יְדַעֵי. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים קד) מַה רַבּוּ

מַעֲשֵׂיָהּ ה' בָּלֶם בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ מְלָאָה הָאָרֶץ קִנְיָנָהּ, וּמִשּׁוֹם דִּאתְעַבְדוּ בְּחֻכְמָה, בְּלָהּ רְמִיזִין בְּחֻכְמָה.

וְתִרְנַגּוּלָא אוּכְמָא, תְּנִינִן, לִית דִּינָא שְׂרָיָא אֵלָא בְּאַתְרֵיהּ דְּהוּא זִינְיָה. וְאוּכְמָא מְסַטְרָא דִּדִּינָא קְאָתִי. וּבְגִין כֵּה, בְּפִלְגוּת לִילָיָא מִמֶּש, כַּד רוּחָא דְסַטְרָא דְעַפּוֹן אֲתַעַר, חַד שְׁלַהּוּבָא נְפִיק, וּבִטְשׁ תַּחֲתוּת גְּדַפּוּי דְתִרְנַגּוּלָא, וְקָרִי. וְכָל שְׁפִן בְּתִרְנַגּוּלָא אוּכְמָא, דִּאתְפּוֹן יְתִיר מֵאַחְרָא.

אוּף הָבָא, בְּשַׁעְתָּא דִּדִּינָא דְבַר נֶשׁ יְתַעַר, שְׂאֲרֵי וְקָרִי לִיָּה, וְלִית דִּינְדַע לִיָּה, כַּד הָהוּא כַּר נֶשׁ דְּשָׂכִיב. דְּתִנְיָנִן, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ שְׂכִיב, וְדִינָא שְׂרָיָא עֲלִיָּה לְנַפְקָא מֵהָאֵי עֲלָמָא, אֲתוּסְרֵי רוּחָא עֲלָאָה בִּיָּה, מַה דְּלֵא הָוָה בְּיוֹמוּי. וְכִינֹן דְּשְׂרָיָא עֲלוּי וְאֲתַדְּבַק בִּיָּה, חָמִי מַה דְּלֵא זְכָה בְּיוֹמוּי, מִשּׁוֹם דִּאתוּסְרֵי בִיָּה הָהוּא רוּחָא. וְכַד אֲתוּסְרֵי בִיָּה וְחָמָא, כְּדִין נְפִיק מֵהָאֵי עֲלָמָא, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים קד) תוּסְרֵי רוּחִים יִגְּעוּן וְאֵל עַפְרָם יִשׁוּבוּן. כְּדִין כְּתִיב, (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאֵי הָאָדָם וְחֵי, בְּחַיִּיהוֹן לֹא זְכָאן, בְּמִיתְתַּהוֹן זְכָאן.

תֵּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ מִית, אֲתִיָּהִיב לִיָּה רְשׁוּתָא לְמַחְמִי, וְחָמִי גְּבִיָּה קְרִיבּוּי וְחִבְרוּי מֵהָהוּא עֲלָמָא, וְאֲשַׁתְּמוּדַע לָהּ. וְכִלְהוּ גְּלִיפִין בְּדִיּוּקְנִיָּהוֹן כְּמַה דְּהוּוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא. אִי זְכָאָה הָהוּא כַּר נֶשׁ, בְּלָהּ חֲדָאן קְמִיָּה, וּמִקְדָּמִי לִיָּה שְׁלָם.

וְאִי זְכָאָה לֹא הוּי, לֹא אֲשַׁתְּמוּדַעַן גְּבִיָּה, כַּר מֵאִינֹן חֲיִיבָא, דְּטָרְדִין לֹון בְּכָל יוֹמָא בְּגִיָּהנָם. וְכִלְהוּ עַצִּיבִין, וּפְתַחִין בְּוִי וּמְסִימִין בְּוִי. וְסָלִיק עֵינּוּי, וְחָמָא לֹון כְּטִיסָא דְמִסְתַּלְקָא מִן נִוְרָא, אוּף חֲכִי, הוּא פְתַח, ווִי.

תֵּנָא, בְּשַׁעְתָּא דְנַפְק נְשַׁמְתִּיָּה דְבַר נֶשׁ, אֲזִלִין בְּלָהּ קְרִיבּוּי וְחִבְרוּי דְהָהוּא עֲלָמָא עִם נְשַׁמְתִּיָּה, וּמַחְזִיין לִיָּה אֲתָרָא דְעֵדוּנָא, וְאֲתָרָא דְעוֹנְשָׂא. אִי זְכָאָה הוּי, חָמִי דוּכְתִיָּה, וְסָלִיק וְיְתִיב, וְאֲתַעְדֹן בְּעֵדוּנָא עֲלָאָה דְהָהוּא עֲלָמָא. וְאִי לֹא הוּי זְכָאָה, אֲשַׁתְּאָרַת הָהוּא נְשַׁמְתָּא בְּהָאֵי עֲלָמָא, עַד דְּאֲטָמִיר גּוּפָא בְּאַרְעָא. כִּינֹן דְּאֲטָמִיר, כְּמַה גְּרִדִּינִין דְּנִמּוּסִין אַחְדָן בִּיָּה, עַד דְּמָטָא לְדוּמָ"ה, וְעֵאֱלִין לִיָּה בְּמִדּוּרוּי דְּגִיָּהנָם.

אָמַר רַבִּי יְהוֹדָה, כָּל ז' יוֹמִין, נְשַׁמְתָּא אֲזִלָּא מִבֵּיתִיָּה לְקַבְרִיָּה, וּמִקַּבְרִיָּה לְבֵיתִיָּה, וְאֲתַאבְּלַת עֲלוּי (דף ריש ע"א) דְּגוּפָא. דְּכְּתִיב, (איוב יד) אַךְ בְּשָׂרוֹ עָלְיוּ יְכָאָב וּנְפִשׁוֹ עָלְיוּ תַאבָּל. אֲזִלָּא וְיְתַבָּא בְּבֵיתִיָּה, חָמִי לְכִלְהוּ עַצִּיבִין וּמִתַּאבְּלָא.

תֵּנָא, בְּתַר ז' יוֹמִין, גּוּפָא הוּי כְּמַה דְּהָוָה, וְנְשַׁמְתִּיָּה עֲאֲלַת לְדוּכְתָּא, עֲאֲלַת לְמַעְרְתָּא דְכְּפִלְתָּא, חֲמַאֲת מַה דְּחֲמַאֲת, וְעֲאֲלַת לְאַתְרֵי דְעֲאֲלַת, עַד דְּמָטַת לְגֹן עֵדֹן, וְעַרְעַת לְכַרוּבִים, וְשָׁנִן דְּחִרְבָּא דִּי בְּגֹן עֵדֹן דִּלְתַתָּא. אִי זְכָאָה הוּא דְתִיעוּל, עֲאֲלַת.

תֵּאנָא, אַרְבַּע סְמִכִין זְמִינִין, וְחַד דִּיּוּקְנָא דְּגוּפָא בִּידִיָּהוּ, מִתְּלַבְּשָׂא בִּיָּה בְּחֻדּוּתָא וְיְתִיבַת בְּהָהוּא מְדוּרָא דְּגֹן עֵדֹן דִּלְתַתָּא, עַד זְמַנָּא דְּאֲתַגְזֵר עֲלָהּ. לְבַתַּר כְּרוּזָא קָרִי.

וְעִמּוּדָא דְתַלְתַּת גְּוֵינֵי אֲזַדְמוּן, וְהָהוּא עִמּוּדָא אֲתַקְרִי, מְכוּן הַר צִיּוֹן דְּכְתִיב, (ישעיה ד) וּבָרָא ה' עַל כָּל מְכוּן הַר צִיּוֹן וְעַל מְקַרְאָהּ עֲנֵן יוֹמָם וְעֲשָׂן וְגו'. סֵלְקָא בְּהָהוּא עִמּוּדָא לְפַתְחָא דְצַדִּיק, דְּצִיּוֹן וִירוּשָׁלַם בֵּיהּ.

אִי זְכִי לְסֵלְקָא יְתִיר, טַב חוּלְקִיָּהּ וְעַדְבֵּיהּ, לְאַתְדַּבְּקָא בְּגוּ גּוּפָא דְמַלְפָּא. וְאִי לֹא זְכִי לְסֵלְקָא יְתִיר, כְּתִיב, (ישעיה ד) וְהָיָה הַנְּשָׂאָר בְּצִיּוֹן וְהַנּוֹתָר בִּירוּשָׁלַם קְדוֹשׁ יֹאמֵר לוֹ. וְאִי זְכִי לְסֵלְקָא יְתִיר, זְכָאָה הוּא. דְּזְכִי לִיקְרָא דְמַלְפָּא, וְלְאַתְעֵדְנָא בְּעֵדוּנָא עֲלָאָה, דְּלֵעִילָא מֵאַתֵּר דְּאַקְרִי שְׁמִים. דְּכְתִיב, (ישעיה נח) אִזְ תִּתְעַנֵּג עַל ה', עַל ה' דְּיִיקָא. זְכָאָה חוּלְקִיָּהּ דְּמֵאֵן דְּזְכִי לְחֻסְדָּא דָּא, דְּכְתִיב, (תהלים קח) כִּי גָדוֹל מֵעַל שָׁמַיִם חֻסְדָּךְ.

זְכִי עַל הַשְּׁמַיִם הוּא, וְהָא כְּתִיב, (תהלים נז) כִּי גָדוֹל עַד שְׁמַיִם חֻסְדָּךְ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֵית חֻסְדָּא, וְאֵית חֻסְדָּא. חֻסְדָּא עֲלָאָה, וְחֻסְדָּא תַתָּאָה. חֻסְדָּא עֲלָאָה מֵעַל שְׁמַיִם הוּא. חֻסְדָּא תַתָּאָה, הוּא דְכְתִיב, (ישעיה נה) חֻסְדֵי דְדוּד הַנְּאֻמָּנִים, וּבְהֵינֵי כְתִיב עַד שְׁמַיִם.

תַּנְיָא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שָׂמְחָה הִלְלִינָהּ, אִמָּא יְדִיעָא, הַבְּנִים מֵאֵן אֵינּוּן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָא תַנִּינָן, תַרְיִין בְּנִין אֵית לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, חַד דְּכַר וְחַד נְוִקְבָּא. דְּכַר, יְהִיבָה לְיַעֲקֹב, דְּכְתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְכוּרֵי יִשְׂרָאֵל, וּכְתִיב, (ישעיה מט) יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֲתַפְאָר. בַּת, יְהִיבָה לְאַבְרָהָם, דְּכְתִיב, (בראשית כד) וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכָל, בַּת הָיְתָה לוֹ לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שָׂמָה.

וְאִמָּא רַבִּיעָא עֲלִיָּהּ, דְּיִנְקָא לָהּ, וְעַל הָאִי כְתִיב, (דברים קד) לֹא תִקַּח הָאִם עַל הַבְּנִים. וְתַנִּינָן, לֹא יִסְגֵי בַר נֶשׁ חוֹבֵי לְתַתָּא, בְּגִין דְּיִסְתַּלַּק אִמָּא מֵעַל בְּנִין. וּכְתִיב, (ויקרא יח) אִמָּהּ הִיא לֹא תִגְלַח עֲרוֹתֶיהָ, וְוִי לְמֵאֵן דְּגַלִּי עֲרִיָּתָא.

וְכַד תַּיִיבִין בְּנֵי עֲלָמָא, וְאַסְגִּין בְּזִכּוּתָא קַמִּי קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאִמָּא תַבַּת וְכִסְיָא עַל בְּנִין, כְּדִין אֲתַקְרִי תְשׁוּבָה. מָאִי תְשׁוּבָה. דָּא תְשׁוּבָה דְּאִמָּא, דְּתַבַּת בְּקִיּוּמָהּ, וּכְדִין כְּתִיב, (תהלים קיג) אִם הַבְּנִים שָׂמְחָה, אִם הַבְּנִים וְדָאִי. וְעַל דָּא, לֹא לְפִטְרַי אֵינִישׁ מְפָרְיָהּ וְרַבִּיָּהּ, עַד דְּאֹלִיד בִּין וּבַת.

תַּנְיָא אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כְּתִיב, (תהלים כז) לְחַזוֹת בְּנַעַם ה' וּלְבַקֵּר בְּהִיכְלוֹ, תִיאַוּבָתָא דְּצַדִּיקָא לְמַחְמֵי דָּא, וְאֵת אֲמַרְתָּ עַל ה'. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּלָא חַד. מִשְׁמַע דְּכְתִיב נַעַם ה', דְּאֲתִיָּא מֵעַתִּיקָא קְדִישָׁא לְהָאִי שְׁמִים. וְתִיאַוּבָתָא דְּצַדִּיקָא כְּךָ הוּא וְדָאִי, וְעַל הַשְּׁמַיִם כְּתִיב, אִזְ תִּתְעַנֵּג עַל ה'. זְכָאָה חוּלְקִיָּהּ מֵאֵן דְּזְכִי. וְדָאִי זְעִירִין אֵינּוּן.

תַּנִּינָן, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב, (שיר השירים א) בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִי שְׁמוּנֵי נוֹטְרָה אֶת הַפְּרָמִים, בְּנֵי אֲמִי, כְּמָה דְכְתִיב, (איכה ב) הַשְּׁלִיף מִשְׁמַיִם אֶרֶץ, דְּכַד בְּעָא קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא לְמַחְרָבָא בֵּיתִיהּ דְּלַתְתָּא, וְלֵאגְלָאָה יִשְׂרָאֵל בֵּינֵי עַמְמֵיָא, אַעֲבַר קְדֻשָׁא בְרִיךְ הוּא מִקַּמִּיהּ לְהָאִי אֶרֶץ, וְאַתְרַחֲקָא מִנִּיהּ. כְּדְכְתִיב, (שמות ב) וַתִּתְצַב אַחֲזוֹתוֹ מֵרְחוֹק. וְכַד הָאִי אֶרֶץ אֲתַרַחֲקָא מִשְׁמַיִם דְּלֵעִילָא, הָאִי

אָרִיז דִּלְתַתָּא אַתְּחַרְבָּא, וַיִּשְׂרָאֵל אַתְּפָזְרוּ בִּינֵי עַמְמֵינָא, אַמְרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, מֵאֵן גָּרִים לִי הָאִי וּמֵאֵן עֶבֶד לִי הָאִי, בְּנֵי אַמֵּי דְנַחְרוּ בִּי, וְאַתְּרַחֲקוּ מִנִּי, בְּנֵי אַמֵּי וְדָאִי.

רַבִּי יוֹסִי הָוּה אָזִיל בְּאַרְחָא, וְהָוּה עֲמִיּה רַבִּי תֵּיִיא בַר רַב. עַד דִּהְוּוּ אָזְלִי, אָמַר רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי תֵּיִיא, תְּמִיתָא מַה דְּאַנָּא תְּמִית. אָמַר לִיה, תְּמִינָא גִבְרָא חַד בְּנִתְרָא, וְעִפְרָא חַד עַל (דף ריש ע"ב) רִישִׁיה, וְעִלְעָא בְּפּוּמִיּה דְּעִפְרָא, וְאַכְלָא וּרְפָסָא בְּרַגְלוֹי, וְהָוּה גִּבְר רַמִּי קַלִּין וְצוּחַ, וְלֹא יִדְעָנָא מֵאִי קָאָמַר.

אָמַר, נִקְרַב גְּבִיּה וְנִשְׁמַע. אָמַר, מִסְתְּפִינָא לְמִקְרַב. אָמַר לִיה, וְכִי בַר נָשׁ הוּא בְּאַתְר דָּא, אֵלָּא רַמִּינָא דְּחִכְמָתָא דְּרַמִּיז לָן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. קְרִיבּוּ גְּבִיּה, שְׁמַעוּ דִּהְוּה אָמַר, עִפְרָא עִפְרָא, תְּרִין בְּנִין שְׂרִיין לְבַר, (ס"א שְׂרִיאוּ לְבָרָא) לֹא נַח וְלֹא נִיחָא, עַד דְּעִפְרָא בְּקִיסְרָא רַמִּי.

בְּכַה רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, הֵינֵנו דְּתַנִּינָן, בְּנֵי אַמֵּי נַחְרוּ בִּי וְגו', מֵאִי טַעְמָא. בְּנִין דְּכַרְמֵי שְׁלִי לֹא נְטָרְתִּי. אָמַר, וְדָאִי גְלוּתָא אַתְּמַשְׁה, וְעַל דָּא (ס"א ד') צַפְרֵי שְׁמִינָא לֹא אַעֲדִיו, עַד דִּי שְׁלֻטְנוּתָא דְּעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת בּוֹכְבִים וּמְזוֹלוֹת אַעֲדִיאוּ מִן עַלְמָא. וְאִימְתִּי, עַד דִּימְטִי יוֹמָא דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְּעַר דִּינִי בְּעַלְמָא. דְּכַתִּיב, (זכריה יד) וְהָיָה יוֹם אֶחָד הוּא יִגְדַע לֵה' לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה.

עַד דִּהְוּוּ אָזְלִין, שְׁמַעוּ חַד קָלָא דִּהְוּה אָמַר, אֲוִקִידָא דְּקוּפְטִירָא מְטָא בְּדִינִי, נַפְק חַד שְׁלַהּוּבָא, וְאֲוִקִיד לְהָהוּא צַפְרָא. אָמַר, וְדָאִי, פְּמָה דְּכַתִּיב, (דניאל ז) וַיְהִיבַת לִיקְדַת אֵשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא אַגְלִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, אֵלָּא בּוֹמְנָא דְּלֹא אֲשַׁתְּפַח מְהִימְנוּתָא בִּינֵיהוּ. כַּד אַתְּמַנַּע מְהִימְנוּתָא בִּינֵיהוּ, כְּבִיכּוֹל, הָכִי אֲשַׁתְּפַח בְּכָלָא. דְּכַתִּיב, (ישעיה כח) וְכַפֵּר בְּרִיתְכֶם אֶת מוֹת.

אָמַר רַבִּי תֵּיִיא, מֵאִי דְּכַתִּיב, (ישעיה כח) בְּלַע הַמּוֹת לִנְצַח. אָמַר לִיה, כַּד יתְּעַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְמִינָא דִּלְיָה, אַתְּמַנַּע מוֹתָא מִן עַלְמָא. וְלֹא יתְּעַר הָאִי יְמִינָא, אֵלָּא כַּד יתְּעַרוּן יִשְׂרָאֵל בִּימִינָא דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמֵאִי נִהוּ תוֹרָה, דְּכַתִּיב בָּהּ, (דברים לג) מִימִינוּ אֵשׁ דַּת לְמוֹ. בְּהָהוּא זְמַנָּא, (תהלים קיח) יִמִּין ה' עוֹשָׂה חֵיל וְגו', לֹא אָמוֹת בִּי אַחִיָּה וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂי יָהּ.

תְּנָא, הָהוּא זְכָאָה דְּקְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרָעִי בֵּיהּ, וְכַרוּזָא קְרִי עֲלִיהּ, תְּלַתִּין יוֹמִין, בִּינֵי צַדִּיקָיָא בְּגִנְתָּא דְּעָרוֹן. בְּלָהוּ צַדִּיקָא חֲדָאן, בְּלָהוּ צַדִּיקָיָא אַתְיִין, וּמַעֲטָרִין דְּיִבְכְתִיּה דִּיהָוּה צַדִּיקָא, עַד דִּינִי לְמִידֵר דִּינִירִיָּה בִּינֵיהוּ. וְאִי תֵּיבָא הוּא, כְּרוּזָא קְרִי עֲלִיהּ בְּגִיָּהֶם תְּלַתִּין יוֹמִין (עֲלִיהּ), וְכַלְהוּ תֵּיבָא, בְּלָהוּ עֲצִיבִין.

בְּלָהוּ פְתַחֲיָן ווִי, דִּהָא דִּינָא חֲדָתָא אַתְּעַר הַשְׁתָּא, בְּגִינִיָּה דְּפִלְגָּא. פְּמָה גְרַדִּינִין דְּנַמּוּסִין מְזַדְּמִין לְקַבְלִיָּה, וְלֹאקְדָּמָא לִיה ווִי. אוֹי לְרִשְׁעֵי אוֹי לְשַׁכְּנֵוּ וְכַלְהוּ פְתַחֲיָן וְאַמְרִין, (ישעיה ג) אוֹי לְרִשְׁעֵי רַע בִּי גְמוּל יִדְיוּ יַעֲשֶׂה לּוֹ. מֵאִי (טַעְמָא) גְמוּל יִדְיוּ. אָמַר רַבִּי יִצְחָק. לֹאכְלָלָא (לְאַפְקָא) מֵאֵן דְּזָנִי בִידְיוּ, לְאַפְקָא וְלַתְּבִלָּא זְרַעִיָּה בְּרִיקָנָא.

דְּהָא תְּנִינָן, כֹּל מָאן דְּאִפִּיק זְרַעִיה בְּרִיקְנָא, אֶקְרִי רַע, וְלֹא חָמִי אִפִּי שְׂכִינְתָא. דְּכְתִיב, (תהלים ה) כִּי לֹא אֵל חֲפֵץ רָשָׁע אַתָּה לֹא יִגְוֶרָךְ רַע. וּכְתִיב, (בראשית לח) וַיְהִי עַר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע. אוֹף הָכָא, אוֹי לְרָשָׁע רַע. וַיִּי לְהַהוּא חֲיִיבָא דְאִיהוּ רַע, דְּעֵבֵד גְּרַמִּיה רַע. כִּי גְמוּל יָדִיו יַעֲשֶׂה לוֹ, לֹא כִלְלָא מָאן דְּזָנִי בִידוֹ, לְאֶפְקָא וְלַחֲבִלָא זְרַעִיה בְּרִיקְנָא, וְלֹהֲאִי טְרַדִין בְּהַהוּא עַלְמָא יִתִיר מִכְּלָא.

תָּא חֲזִי, דְּהָא כְּתִיב אוֹי לְרָשָׁע (רע), כִּינּוּן דְּכְתִיב אוֹי לְרָשָׁע, אִמְרֵי רַע. אֵלָא כְּמָה דְאִמְרֵי, דְעֵבֵד גְּרַמִּיה רַע. וּכְתִיב לֹא יִגְוֶרָךְ רַע. וּבְלַחֲוֵי סְלָקִין, וְהֵאֵי לֹא סְלִיק.

וְאִי תִימָא, שְׂאָר חֲיִיבִין דְקָטְלוּ בְנֵי נָשָׂא. תָּא חֲזִי, כְּלַחֲוֵי סְלָקִין וְהוּא לֹא סְלִיק. מָאִי טַעְמָא, אִינּוּן קָטְלוּ בְנֵי נָשָׂא אַחֲרָא, וְהֵאֵי קָטְלוּ בְנֵי מַמְשָׁא, אוֹשִׁיד דְמִין סְגִיָּין.

תָּא חֲזִי, בְּשְׂאָר חֲיִיבֵי עַלְמָא, לֹא כְתִיב וַיִּרַע בְּעֵינֵי ה', וְכֹאן כְּתִיב, וַיִּרַע בְּעֵינֵי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה. מָאִי טַעְמָא, מְשׁוּם דְכְתִיב וְשַׁחַת אֶרְצָה.

תְּנִין, אֶמְר רַבִּי יְהוּדָה, לִית לָךְ חוּבָא בְּעַלְמָא דְלֹא אִית לִיה תְּשׁוּבָה, פֶּר מַהֲאִי וְלִית לָךְ חֲיִיבָא דְלֹא חֲמָאן אִפִּי שְׂכִינְתָא, פֶּר מַהֲאִי. דְכְתִיב לֹא יִגְוֶרָךְ רַע, כִּלְלֵי. אֶמְר רַבִּי יִצְחָק, וְכֹאִין אִינּוּן צְדִיקָא, בְּעַלְמָא דִין וּבְעַלְמָא דְאִתִּי. עַלִּיִּהוּ כְתִיב, (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. מָאִי לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, אֶמְר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה דְכְתִיב, (תהלים קטו) אֶתְחַלֵּךְ לְפָנֵי ה' בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים:

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּגוֹיֵיהוּ. עַל דָּא לְבַעֲי לִיה לְבַר נֶשׁ דְּלֹא לְאֶתְעַרְבָא עוֹלְמָא דִּילִיה (דף רכ ע"א) בְּעוֹלְמָא דְעוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת, בְּגִין דְּהֵאֵי קוֹדִישָׁא וְהֵאֵי מְסַאֲבָא.

תָּא חֲזִי, מַה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. דִּישְׂרָאֵל פִּד אֲשַׁתְּפַח פֶּר נֶשׁ מִית הוּא מְסַאֲב לְכָל גּוֹפָא, וּבִיתָא מְסַאֲבָא. וְגוֹפָא דְעוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת לֹא מְסַאֲב לְאֶחָרָא, וְגוֹפִיה לֹא מְסַאֲב (נ"א וּבִיתָא) לֹא מְסַאֲבָא פִד אִיהוּ מִית. מָאִי טַעְמָא.

יִשְׂרָאֵל בְּשַׁעֲתָא דְאִיהוּ מִית כֹּל קוֹדִישֵׁי דְמֵאֲרִיה מְתַעַבְרָן מְנִיה, אֲתַעֲבֵר מְנִיה הֵאֵי עוֹלְמָא קוֹדִישָׁא, וְאֲתַעֲבֵר מְנִיה הֵאֵי רוּחַ קוֹדִישָׁא, אֲשַׁתְּאֵר גּוֹפָא מְסַאֲבָא.

אֲבַל עוֹבֵד פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, לִית חֶכִי. דְּבַחֲמֵי מְסַאֲב בְּכָל סְטְרִין, עוֹלְמָא דִּילִיה מְסַאֲבָא, וְרוּחָא דִּילִיה מְסַאֲבָא. וּבְגִין דְּסוֹאֲבוֹתֵי אֵלִין שְׂרִיין בְּגוֹיָה, אָסִיר לְמַקְרַב לְגַבִּיה. כִּינּוּן דְּמִית, נְפָקִי כָּל אֵלִין מְסַאֲבוֹתָא וְאֲשַׁתְּאֵר גּוֹפָא כֹּל מְסַאֲבוֹתָא לְסוֹאֲבָא.

וְאִף עַל גַּב דְּגוֹפָא דְלַחֲוֹן מְסַאֲב, כִּינּוּן בְּחִיָּהוּן וּבִין בְּמִיתְתָּהוּן. אֲבַל בְּחִיָּהוּן דְּכָל אִינּוּן מְסַאֲבִין אֲשַׁתְּפַחֵי לְגַבִּיהוּ, אִית לֹון חִילָא לְסוֹאֲבָא לְאֶחָרֵינִי, בְּמִיתְתָּהוּן דְּנְפָקִי כָּל אִינּוּן מְסַאֲבִין מְנִיָּהוּ, לֹא יְכַלִּין לְסַאֲבָא. וְדִישְׂרָאֵל, יְכִיל לְסַאֲבָא לְאֶחָרֵינִי. בְּגִין דְּכָל קוֹדִישֵׁין נְפָקִין מְנִיָּה וְשַׁרְא עַלִּיה סְטְרָא אַחֲרָא.

תָּא חֲזִי, הָאֵי צַלְמֵי קְדִישָׁא, כַּד אָזִיל בַּר נָשׁ וְאַתְרַבֵּי, וְאַתְעֵבִיד מֵהָאֵי פְּרָצוּפָא דְיוֹקָנָא דִילִיָּה.
אַתְעֵבִיד צוּלְמָא אַחְרָא, וּמִתְחַבְרֵן כְּחָדָא. וְדָא נְטִיל לְדָא, בְּשַׁעְתָּא דְאַשְׁתַּכְּחוּ תְרִין צוּלְמִין, נְטִיר
הוּא בַר נָשׁ, וְגוּפָא דִילִיָּה בְּקִיּוּמָא, וְרוּחִיהָ שְׂרִיא בְּגִיָּיהָ. בְּשַׁעְתָּא דְקָרִיבוּ יוּמוֹי, מִתְעַבְרֵן מִגִּיָּיהָ,
וְדָא סָלִיק לְדָא, וְאַשְׁתָּאֵר בַּר נָשׁ בְּלֹא נְטִירוֹ. כְּדִין, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) עַד שְׁיִפּוּחַ הַיּוֹם וְנָסוּ הַצְּלָלִים,
תְּרִי.

תָּא חֲזִי, כַּד אַתְעַר דִּינָא בְּעֻלְמָא, דְקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא יְתִיב עַל פְּרָסֵי דְדִינָא לְמִידֵן עֻלְמָא, בְּעֵי
בַר נָשׁ לְאַתְעָרָא (בְּדִינָא) תְּשׁוּבָה, דְיִיתוּב מִחֵיבָא (נ"א מַחֲבִיבִי). דְהָא הָהוּא יוּמָא, פְּתַקִּין כְּתִיבוּ,
וּמִשְׁתַּכְּחִי כְּלָהוּ בְּאַחְמָתָא הָא כְּתִיבִין. אֵי זְכִי בַר נָשׁ דְיִיתוּב קָמִי מְאָרִיָּה, קָרְעִין פְּתַקִּין דְעֵלִיָּה.
לְבַתֵּר קַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא זְמִין קָמִיָּה דְבַר נָשׁ, יוּמָא דְכַפְּרִי יוּמָא דְתְּשׁוּבָה. אֵי תַב מַחְטָאֵי טַב.
וְאֵי לָא, פְּקִיד מְלָכָא לְמַחְתָּם פְּתַקִּין. וְוִי, דְהָא תְּשׁוּבָה בְּעָיָא לְאַסְתַּלְקָא מִגִּיָּיהָ.

אֵי זְכִי בְּתְּשׁוּבָה, וְלֹא שְׁלִימָתָא כְּדָקָא יְאוּת, תְּלַיִן לִיָּה עַד הָהוּא יוּמָא בְּתַרְאָה דְעַצְרָתָא, דְהוּא
תְּמִינָאָה לְחַג. וְאֵי עֵבֵד תְּשׁוּבָה שְׁלִימָתָא לְקָמִי מְאָרִיָּה, אַתְקַרְעוּ. וְאֵי לָא זְכִי, אֵינּוּן פְּתַקִּין נְפַקִּין
מִבֵּי מְלָכָא, וְאַתְמַסְרֵן בִּידוֹי דְסַנְטִירָא, וְדִינָא מִתְעֵבִיד, וּפְתַקִּין לָא מְהַדְרֵן תּוֹ לְבֵי מְלָכָא.

כְּדִין צוּלְמִין אַתְעַבְרוּ מִגִּיָּיהָ, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין עִמִּיהָ. כִּיּוֹן דְמִתְעַבְרֵן מִגִּיָּיהָ, הָא וְדָאֵי טוּפְסָקָא
דְמְלָכָא יַעֲבֵר עֲלֵיהָ, וְיִטְעוּם פְּסָא דְמוֹתָא. וּבְהָהוּא לִילָא דְחַגָּא בְּתַרְאָה, סַנְטִירִין זְמִינִין, וּפְתַקִּין
נְטִלִין, כְּתֵר דְנְטִלֵי לֹזֵן, צוּלְמִין מִתְעַבְרֵן, וְלֹא מִשְׁתַּכְּחִין (נ"א וְאֵי מִשְׁתַּכְּחִין גְּרִיעִין יַעֲבֵר עֲלֵי מְרַעִין וְכוּ)
בְּהוּ יְדִי. וְאֵי מִשְׁתַּכְּחִין בְּהוּ יְדִי (עַד), דִּינָא גְּרִיעָא, אוּ יַעֲבֵר עֲלֵי דִינָא מְרַעִין בִּישׁוּן, בְּגְרִיעוּתָא
דְלַחֲזוֹן, וְהָא אוּקִימָנָא לְהָא.

וּבְסַפְרֵי קַדְמָאֵי אַמְרֵי יְתִיר, כַּד רִישָׁא אַגְרַע, וְיִשְׁתַּפַּח גּוּפָא. בְּרִיָּה, אוּ אַנְתְּתִיָּה יִשְׁתַּכְּחוּ וְהוּא
יִסְתַּלַּק. וְהִנְי מִיָּלֵי, כַּד לָא אַתְדַר כָּל הָהוּא זְמָנָא בְּתִיּוּבָתָא. אַבְל אֵי אַתְדַר, טַעֲמָא דְמוֹתָא יִטְעַם,
וְיִתְסִי.

וְאֵי גּוּפָא לָא אַתְחֲזִי, וְיִשְׁתַּפַּח רִישָׁא. אֵינּוּן סְלִקִין, וְהוּא אַתְקִיָּים. וְהִנְי מִיָּלֵי, כַּד בְּרִיָּה זַעֲרָא
בְּרִשׁוּתִיָּה. וְאֵי יְדוֹי פְּגִימוֹ, עֵבִידָתָא דִּידוֹי פְּגִימוֹ. רַגְלוֹי, מְרַעִין רַדְפִין עֲלֵיהָ. עָרַק צוּלְמָא וְאַתְדַר,
עָרַק וְאַתְדַר. עֲלֵיהָ כְּתִיב, (דְּבָרִים כח) בְּבַקֵּר תֹּאמַר מִי יִתֵּן עָרַב, וְהָאֵי כַּד נְתַרָא סִיחָרָא, וְלִילָא
אַתְתַּקֵּן בְּנִהוּרָא.

אַבְל זְכָאֵי חֲסִידֵי, בְּכָל יוּמָא וְיוּמָא מְסַתַּפְלִי בְּלַבִּיָּהוּ, כְּאֵלוּ הָהוּא יוּמָא מְסַתַּלְקֵי מְעֻלְמָא, וְעֵבֵדִין
תְּיּוּבָתָא שְׁלִימָתָא קָמִי מְאָרִיָּהוּן, וְלֹא יַצְטָרְכוּן לְמַלְחָה אַחְרָא. זְכָאֵה חוּלְקָהוּן בְּעֻלְמָא דִּין וּבְעֻלְמָא
דְאַתִּי.

תָּא חֲזִי, (ישעיה מג) כָּל הַנְּקָרָא בְּשִׁמִּי, כַּמְּהָ עֲלָאִין עוֹבְדֵי מְלָכָא קְדִישָׁא, דְהָא בְּאֵינּוּן עוֹבְדֵי (נ"א
בְּרִיִין) דְאִיְהוּ עֵבִיד לְתַתָּא קְטִיר לֹזֵן בְּמַלְיִין עֲלָאִין דְלַעֲיָלָא, וְכַד נְטִלִין לֹזֵן לְתַתָּא וְעֵבֵדֵי בְּהוּ

עוֹבְדָא, אַתְעַר הַהוּא עוֹבְדָא דְלַעִילָא דְקַטִיר בַּיה. כְּגוֹן אַזּוֹבָא, עֵץ אֶרֶז, וְהָא אֲזַקִּימָנָא (דף רכ ע"ב)
מְלִי.

וְאִית מְנִיִּהוּ דְאַחִידוּן בְּשִׁמְא קַדִּישָׁא, כְּגוֹן לִזְלָב, וְאַתְרוּג, הֶדֶם, וְעַרְבָּה, דְכִלְהוּ אַחִידוּן בְּשִׁמְא
קַדִּישָׁא לְעִילָא. וְעַל דָּא תְנִינוּ, לְאַחְדָא לֹון, וְלַמְעַבְד בְּהוּ עוֹבְדָא, כְּגוֹן לְאַתְעָרָא חֲדָה הַהוּא
דְאַחִיד בַּיה. וְעַל דָּא תְנִינוּ, כְּמִלִין וְעוֹבְדָא בְּעֵינִין לְאַחְזָאָה מְלָה, כְּגוֹן לְאַתְעָרָא מְלָה אַחְרָא.

הָדָא הוּא דְכְתִיב, כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי וְלְכַבּוּדִי (בְּרַאתִיו), לְאַתְעָרָא יְקָרִי. בְּרַאתִיו, לְיַחְדָּא לִי. יַעֲרַתִּיו,
לְמַעַבְד בַּיה עוֹבְדָא (ג"א חִילָא). אַף עֲשִׂיתִיו, לְאַתְעָרָא בַּיה חִילָא דְלַעִילָא.

דְבַר אַחַר, כָּל הַנִּקְרָא בְּשִׁמִּי, הֵינֵנו דְכְתִיב (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר. וְלְכַבּוּדִי בְּרַאתִיו, הֵינֵנו כְּפֹת
תְמָרִים. יַעֲרַתִּיו, הֵינֵנו וְעַנְף עֵץ עֲבוֹת. אַף עֲשִׂיתִיו, הֵינֵנו וְעַרְבֵי נַחַל.

וְתַקּוּנָא דְהָאִי דְאָמַר קָרָא, (ויקרא כג) וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, דִּיִּיקָא. דְהוּא חֲמִישָׁאָה עַל
עֲשׂוּרָה. אֲבָל בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן, הַהוּא יוֹם רִאשׁוֹן מֵאֵן הוּא. אֲלָא יוֹם דְנִפְיָק רִאשׁוֹן, לְנִמְלָא (ד"א לְכֵלָא)
כְּמַבּוּעֵי דְמִיּוֹן נְבִיעִין, וְאֵנֵן כְּעֵינִין לְאַמְשָׁבָא לִיה לְעֵלְמָא.

מְתַל לְמַלְכָא דְקַטִיר כְּגוֹן נְשָׂא בְּקַטְרוֹי, אַמִּיה מְטְרוֹנִיתָא אַתָּת, וְאַפִּיקַת לֹון לְחִירוֹת, וְכַלְכָּא
אַשְׁמַח לִיקְרָא דִילָהּ, וְיַהֲב לֹון בִּידְהָא. אַשְׁכַּחַת לֹון כְּעֵינִין וְעַחֲזִין, אַמְרַתָּ, הָא אַפִּיקַת לֹון לְחִירוֹ,
אַיִתִּי לֹון מִיכְלָא וּמְשַׁתְּיָא.

כְּה, הָא יוֹם הַכְּפֹרִים אַפִּיק לְכֵלָא לְחִירוֹ, וְאֵנֵן כְּפִנִי מְזוּנָא קְאִימָנָא, וְעַחֲזִין לְמְשַׁתְּיָא, הִיא
אַעֲטַרַת לְמַלְכָא בְּעַטְרוֹי. כְּהָאִי יוֹמָא יְדַעְנָא, דְהָא מִיּוֹן נְבִיעִין עַמְהָ שְׂרִיזִין, שְׂאִילָנָא לְמְשַׁתְּיָא,
לְמֵאֵן דְאַפִּיק לֹון לְחִירוֹ. וְעַל דָּא קָרִינֵן לִיה יוֹם רִאשׁוֹן.

דָּא כְּסַפְרָא דְאַגְדַּתָּא וְשִׁפִיר הוּא. אֲבָל כְּהָאִי יוֹמָא, לְאַבְרָהָם שִׁירוֹתָא דְכֵלָא, אִי כְּעַנְנֵי יְקָר הוּא
שִׁירוֹתָא, אִי כְּמִזָּא הוּא שִׁירוֹתָא. דְאַבְרָהָם שְׂאִירִי לְמַחְפְּרִי בִירִי דְמִזָּא.

פְּרִי עֵץ הָדָר, דָּא בִירָא דִיִּצְחָק, דִּיִּצְחָק אַתְדַּר לִיה לְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְקָרָא לִיה עֵץ הָדָר. פְּרִי
דְהָאִי עֵץ הָדָר יְדִיעָא. כְּפֹת תְמָרִים, דְכְתִיב, (תהלים צב) צַדִּיק כְּתָמַר יַפְרָח, וְלֹא אַשְׁתַּפַּח בִּינִיִּיהוּ
פִירוֹדָא. וְעַל דָּא לֹא פְתִיב וְכַפַּת, אֲלָא כְפַת. כְּגוֹן דְלֹא סְלִיק דָּא בְלָא דָּא, וּבְהָאִי אַתְמַלְיָא הָאִי
כְּהָא, מְבַאֵר מִים עֲלָאִין נְבִיעִין, הַהוּא אַתְמַלְיָא בְּקַדְמִיתָא, וּמְנִיָּה אַתְמַלְיָא בִירָא, עַד דְאַיְהוּ
נְבִיעֵי לְכֵלָא.

וְעַנְף עֵץ עֲבוֹת, דָּא עֲנָפָא דְאִילָנָא רַבְרָבָא, דְאַתְקִירָא וְאַשְׁתַּרְשָׁא בְּשִׁרְשׁוֹי, אַתְעַבִּיד אִילָנָא עֲלָאָה
עַל כֵּלָא, דְאַחִיד בְּכָל סְטִרִיָּה, עַנְף דְאַיְהוּ עֵץ עֲבוֹת, עֵץ דְאַחִיד לְעֲבוֹת, דְהָא מְהָאִי נָטַל יְסוּדָא
דְעֵלְמָא, וְאַתְמַלְיָא לְאַרְקָא בְּבִירָא, הָאִי הוּא עֵלְמָא אַרְקָא דְשִׁקְיוֹתָא.

וְעַרְבֵי נַחַל, תְּרִי אֵינֵנו, תְּרִין נַחֲלִין דְמִזָּא אַתְפְּנִישׁ בְּהוּ, לְאַרְקָא לְצַדִּיק. דְבַר אַחַר, וְעַרְבֵי נַחַל,
אַלִין אֵינֵנו גְבוּרָן, דְאַחִידוּן בַּיה בְּיַצְחָק, דְאַתְיִין מְסַטְרָא דְהַהוּא נַחַל עֲלָאָה, וְלֹא מְסַטְרָא דְאַבָּא.

בְּגִין כָּה, כִּלְא יְאִי, וְלֹא בְּסִימָא לְפִירִין, וְלֹא עָבִיד פִּירִין. וְעַרְבֵי נַחַל, תְּרִין קְזִימִין, דְּגוּפָא קְזִימָא
עַלְיֵיהּ, אֲבָל וְעַרְבֵי נַחַל וְדֵאִי, כְּמָה דְאַתְמָר, וְאַלִין אִינוּן כְּלָהּ לְאַרְקָא מִיָּא לְבִירָא.

השלמה מההשמטות (סימן ג"ן)

מָאִי פְּרִי עֵץ הַדֶּר אֵילָנָא דְאַתְרוּגָּא וּמָאִי הַדֶּר הֵיִינוּ הַדֶּר עַל הַכַּל וְהֵיִינוּ הַדֶּר דְּשִׁיר הַשִּׁירִים
דְּכַתְיב בִּיה (שיר השירים ו') מִי זֹאת הַנְּשַׁקְפָה כְּמוֹ שָׁחַר. וְהֵיִינוּ עַל שֵׁם נְקֻבָּה וְעַל שְׁמָהּ נְלַקְחָהּ
נְקֻבָּה מֵאָדָם שָׂאִי אֲפֻשֶׁר לְהַתְקַיֵּים עוֹלָם הַתְּחַתּוֹן בְּלֹא נְקֻבָּה. וּמָאִי טַעְמָא אֲקָרִי נְקֻבָּה עַל שֵׁם
שְׁנְקֻבֵיהָ רַחֲבִים וַיֵּשׁ לָהּ נְקֻבִים יִתְרִים עַל הָאִישׁ. וּמָאִי נִינְהוּ נְקֻבִים שְׂדִים וְרַחֲם וּבֵית קִיבוּל
הַוָּלָהּ.

וּמָאִי נִינְהוּ שְׁאָמְרוּ שִׁיר הַשִּׁירִים, שְׁהוּא הַדֶּר לְכָל סְפָרֵי הַקְּדָשׁ אִין. דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן, כָּל הַסְּפָרִים
קְדָשׁ וְשִׁיר הַשִּׁירִים קְדָשׁ קְדָשִׁים, וּמָאִי נִינְהוּ קְדָשׁ קְדָשִׁים. אֲלָא קְדָשׁ, שְׁהוּא קְדָשׁ לְקְדָשִׁים.
וּמָאִי הֵם קְדָשִׁים אֱלֹו שְׁכַנְגָד שֵׁשׁ קְצוֹת שְׁפָאָדָם וְקְדָשׁ הוּי לָהּ קְדָשׁ לְכָלְהוּ.

וּמָאִי נִינְהוּ קְדָשׁ, זֶה אֲתְרוּגָּא שְׁהוּא הַדֶּר הַכַּל. וְלָמָּה נְקָרָא שְׁמוֹ הַדֶּר אֵל תְּקָרִי הַדֶּר אֲלָא ה' דֶּר
זֶה אֲתְרוּגָּא שְׁהוּא נְפָרַד מֵאָגֵד הַלּוּלָב וְאִין מִצְוֹת לּוּלָב קְזִימָת אֲלָא בּוֹ, וְהוּא גַם כֵּן אָגוּד עִם הַכַּל.
שְׁעַם כָּל אֶחָד הוּא וְעַם פּוֹלֵן יַחַד הוּא.

וּמָאִי לּוּלָב כְּנֻגָד חוּט הַשְּׂדֵרָה. וְעַנְפָּה עֵץ עֲבוֹת שְׁעַנְפֵי חוּפִין אֵת רּוּבּוֹ וְאֵם אִין עַנְפֵי חוּפִין אֵת
רּוּבּוֹ אִינוּן כְּלוּם. מְפַנֵּי מָה, מְשַׁל לְאָדָם שְׁבִזְרוּעוֹתָיו יָגֵן עַל רֵאשׁוֹ, הֲרִי זְרוּעוֹתָיו שְׁנִים וְרֵאשׁוֹ
שְׁלֵשָׁה, וְהֵיִינוּ עַנְפָּה לְשִׁמְאֵל, עֲבוֹת לְזִמִּין, וְנִמְצָא עֵץ בְּאֲמֻצָּע. וְלָמָּה נְאָמַר בּוֹ עֵץ שְׁהוּא שׁוֹרֵשׁ
הָאֵילָן.

וּמָאִי עַרְבֵי נַחַל שׁוֹקֵי הָאָדָם שְׁתִּים. וּמָאִי נִינְהוּ לִישְׁנָא דְעַרְבֵי נַחַל, מִשׁוּם דְּגָדוּל שְׁבָהֶם
הוּי לְמַעַרְב וּמִשְׁם יוֹנֵק כַּחוֹ. וְשַׁל צְפוֹן הוּא קָטָן מִמֶּנּוּ מִהַלָּךְ חֲמִשׁ מְאוֹת שְׁנָה וְהוּא כְּרוּחַ צְפוֹנִית
מְעַרְבִית וּבוֹ פּוֹעֵל וְנִקְרָא עַל שְׁמוֹ וְהֵם שְׁנֵיהֶם עֲצִים. דְּבַר אַחַר עַרְבֵי, שְׁפַעֲמִים מְעַרְבִין פְּעוּלְתָן
זֶה עִם זֶה. מָאִי עַרְבֵי נַחַל, נַחַל הוּי, עַל שֵׁם הַמְּקוֹם שְׁהֵם קְבוּעִים בּוֹ שְׁשִׁמוֹ נַחַל. כְּדַכְתִּיב, (קִהְלָת
א') כָּל הַנְּחָלִים הוֹלְכִים אֵל הַיָּם.

מָאִי נִינְהוּ יָם, הוּי אוֹמַר זֶה אֲתְרוּגָּא. וּמָנָא לָן דְּכָל מְדָה וּמְדָה מֵאֱלוֹי הַשְּׁבָעָה אֲקָרִי נַחַל. שְׁנַאֲמַר
(כמדבר כ"א) וּמִמִּתְנַה נַחְלִיאֵל, אֵל תְּקָרִי נַחְלִיאֵל אֲלָא נַחְלִי אֵל. וְעוֹד שָׁם, מָה לֵב, הַדֶּר פְּרִי הַגּוֹף,
אֵף יִשְׂרָאֵל פְּרִי עֵץ הַדֶּר. מָה אֵילָן תְּמָר, עַנְפֵי סְבִיבֵי וְלוּלָבוֹ בְּאֲמֻצָּע, אֵף יִשְׂרָאֵל נְטִלוֹ גּוֹף
הָאֵילָן הַזֶּה שְׁהוּא לְבוֹ, וּכְנֻגָד הַגּוֹף חוּט הַשְּׂדֵרָה בְּאָדָם שְׁהוּא עֶקֶר הַגּוֹף. וּמָה לּוּלָב זֶה כְּתִיב
לוֹ לֵב, אֵף לֵב מְסוּר לוֹ. וּמָה לֵב זֶה שְׁלֵשִׁים וּשְׁתֵּים נְתִיבוֹת הַכְּמָה בּוֹ, אֵף בְּכָל נְתִיב מִהֵן צוּרָה
שׁוֹמְרָת, שְׁנַאֲמַר (בְּרֵאשִׁית ג') לְשֹׁמֵר אֵת דְּרָךְ עֵץ הַחַיִּים: (עד כאן מההשמטות)

דְּבַר אַחַר, וְלַקְחָתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הַדֶּר, דָּא אֲבָרְהָם. כַּפַּת תְּמָרִים, דָּא יִצְחָק. וְעַנְפָּה
עֵץ עֲבוֹת, דָּא יַעֲקֹב. וְעַרְבֵי נַחַל, אֵלִין אִינוּן תְּרִין דְּרָגִין דְּאָמְרוּ.

ומאן דמתני האי, בגין דעין עבות דא יעקב, דאחיד לכלהו חלקין, ודאי דא יעקב. אבל הא
אוקימנא, פרי עין דדר דא בירא דיצחק, דא גבורה תתאה. פפת תמרים. פפת חסה, קשורא
דאתקשר בבירא, פמה דאת אמר, (דניאל ג) פפיתו בסרפליהון, בגין דאלין לא סלקין דא בלא
דא. וענף עין עבות, ענפא הוא עלאה, דאתעביד עין עבות, ואחיד לכל סטרא, פמה דאתמר.
ערבי נחל דא יצחק, בכל סטרי, דאחידן בסטרא דנחלא, ולא בסטרא דאפא. דתנינן, אף על גב
דבהאי נחל דינא לא אשתפח ביה, דינן מתערין מניה.

ורב המנונא סבא פריש, וערבי נחל, אינון תרין קיימין דקאמרו, דמייא נפקי מנייהו, ושפיר
אבל תא חזי, הא חזינו דתרין דרגין אליו דקיימי על דרגא דצדיק, איפא וכנישו רברבא (ס"א
דברבא) נפקי מנייהו, וערבי נחל לא נפקי מנייהו, איפא, ולא טעמא, ולא ריחא. והא אוקימנא
ובלא שפיר.

ועל דא אתרוג (דף רכא ע"א) בשמאלא, לקביל לפא. לולב בימינא, פפת בכלא, וקטיר בכלא. דהא
צדיק פפות הוא בכל סטרי, וקטיר בכלא, ודא הוא קשורא דמהימנותא.

ובספרא דאגדתא שפיר קאמר, דכל אליו אינון אושפיזין, דזמינן עמא קדישא בהאי יומא,
דבעין לאשכחא להו, פיון דזמין לון. ובהו בעי בר נש למלפא בעותיה. זכאין אינון ישראל
דידעין ארחוי דמלפא קדישא, וידעין ארחוי דאורייתא, למהד באורח קשוט, למזפי בהו
בעלמא דין ובעלמא דאתי.

ביומא דא נפקי ישראל, בסמינן רשימין מגו מלפא, בגין דאינון נצחין דינא. ומאי סימנן אינון,
סימני מהימנותא, חותמא דמלפא עלאה. לתרי בני נשא, דעאלו קדם מלפא לדינא, ולא ידעי
עלמא מאן מנייהו נצח. נפק חד לגיון מבי מלפא, שאילו לון. אמר לון, מאן דיפוק ובידוי סימנן
דמלפא, הוא נצח.

פיה, פולי עלמא עאלין לדינא, קדם מלפא עלאה, ודאין לון מיומא דראש השנה ויום הכפורים,
עד חמש סרי יומין לירחא. ובין כה אשתפחו ישראל זכאין בלהו בתיובתא. טרחין בספח ולולב
ואתרוג, ולא ידעי מאן נצח דינא. מלאכי עלאי שאילו מאן נצח דינא. קדשא בריה הוא אמר
להו, אינון דמפקי בידיהו סימנן דיילי, אינון נצחין דינא.

בהאי יומא, נפקי ישראל ברשימו דמלפא, בתושבתתא דהיליא. עאלין בספח, אתרוג בשמאלא,
לולב בימינא. חמאן בלהו, דישראל רשימין ברשימין דמלפא קדישא. פתחי ואמרי, (תהלים קמד)
אשרי העם שפכה לו אשרי העם שח' אלהיו.

עד פאן חדוותא דכלא, חדוותא דאושפיזין, ואפילו אומות העולם חדאן בחדוותא, ומתברכין
מנה. ועל דא קרבנין בכל יומא עליהו, לאטלא עליהו שלם, ויתברכון מינן. מפאן ולהלאה,
יומא חה, דמלפא עלאה, דחדדי בהו בישראל. דכתוב, (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם.
דהא יומא דא מן מלפא בלחודוי, חדוותא דייליה בישראל. למלפא דזמין אושפיזין וכו'.

רבי שמעון פתח ואמר, (שיר השירים ב) אני חבצלת השרון שושנת העמקים, פמה חביבה כנסת ישראל קמי קדשא בריה הוא, דקדשא בריה הוא משבח לה, והיא משבחת ליה תדיר, וכמה משבחין ומזמרין אזמינת ליה תדיר לקדשא בריה הוא. זכאה חולקהון ד'ישראל, דאחידן ביה בעדבא דחולקא קדישא. פמה דכתיב, (דברים לב) פי חלק ה' עמו וגו'. אני חבצלת השרון, דא כנסת ישראל, דקיימא בשפירו דנוי בגנתא דעדן. השרון, דהיא שרה ומשבחת למלכא עלאה.

דבר אחר אני חבצלת השרון, דבעיא לאשקאה משקיו דנחלא עמיקא, מבויעא דנחליו. פמה דאת אמר, (ישעיה לה) והיה השרב לאגם. (נ"א ישעיה לג) והיה השרון כערכה) שושנת העמקים, דקיימא בעמיקתא דכלא. מאן אינון עמקים. פמה דאת אמר, (תהלים קל) ממעמקים קראתיה ה'. חבצלת השרון. חבצלת, מההוא אתר, דשקיו דנחליו נפקין ולא פסקין לעלמין. שושנת העמקים, שושנה מההוא אתר דאקרי עמיקא דכלא, סתים מפל סטרין.

תא חזי, בקדמיתא ירוקא כחבצלת, דטרפין דילה ירוקין. לבתר שושנת, סומקא בגוונין חורין. ששנה בשית טרפין, ששנת, דאשתניאת מגוונא לגוונא, ושניאת גוונאה.

ששנת, בקדמיתא חבצלת, בעדנא דבעיא לאזדוונא ביה במלכא, אקרי חבצלת. פתר דאתדבקת ביה במלכא באינון נשיקין, אקרי ששנת. בגין דכתיב, (שיר השירים ה) שפתותיו שושנים. ששנת העמקים דהיא משנייא גוונאה, זמנין לטב, זמנין לביש, זמנין לרחמי, זמנא לדינא.

ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים. (בראשית ג) תא חזי, דהא בני נשא לא מסתכלין, ולא ידעין, ולא משגיחין. בשעתא דברא קדשא בריה הוא לאדם, ואוקיר ליה ביקירו עלאה, בעא מניה לאתדבקא ביה בגין דישתבח יחידאי, ובכלא יחידאי, ובאתר דדבקותא יחידאי, דלא (דף רכא ע"ב) אשתני, ולא מתהפך לעלמין, בההוא קשוטא יחידא, דכלא ביה אתקשר, דדא הוא דכתיב, (בראשית ב) ועץ החיים בתוך הגן.

לבתר סטו מארחא דמהימנותא, ושבקו אילנא יחידאי, עלאה מפל אילנין. ואתו לאתדבקא באתר דמשתיני, ומתהפך מגוונא לגוונא ומטב לביש ומביש לטב. ונחתי מעילא לתמא, ואתדבקו לתמא בשנויין סגיאין. ושבקו אילנא יחידאה, עלאה מפל אילנין. דדא הוא דכתיב, (קהלת ז) אשר עשה האלהים את האדם ישר וגו'.

ודאי כדן אתהפך לפייהו, בההוא סטרא ממש, זמנין לטב, זמנין לביש, זמנין לרחמי, זמנין לדינא. בהאי מלה דאתדבקו בה ודאי, (קהלת ז) בקשו חשבונות רבים, ואתדבקו בהו.

אמר ליה קדשא בריה הוא, אדם, שבקת חיי ואתדבקת במוותא. חיי, דכתיב ועץ החיים בתוך הגן, דאקרי חיים. דמאן דאחיד ביה, לא טעים מותא לעלמין. אתדבקת באילנא אחרא, דא ודאי מותא הוא לקבלה. דדא הוא דכתיב, (משלי ה) רגליה יורדות מות, וכתיב, (קהלת ז) ומוצא אני מר ממות את האשה. ודאי באתר דמוותא אתדבק, ושבק אתר דחיי בגין כף אתגזר עליה ועל כל עלמא מותא.

כהוראת מו"ר שר בית הזוהר המקובל האלוכי
ר' בנימו שמואל שליט"א

אי הוא חטא, כל עלמא מה חטו. אי תימא, דכל עלמא אכלי מאילנא דא, ואתרמי לכלא. לאו
הכי. אלא בשעתא דאדם קאים על רגליו, חמי ליה בריין פלהו, ודחילו מקמיה, והווי נטלין
אבתריה, פעבדין פתר מלפא. והוא אמר לון, אנא ואתון, (תהלים צה) באו נשתחוה ונכרעה וגו'.
ואילו בלהו אבתריה. פיון דחזו דאדם סגיד להאי אתר, ואתדבק ביה, בלהו אתמשכו אבתריה
וגרים מותא לכל עלמא.

וכדין אשתני אדם לכמה גוונין, זמנין דינא, זמנין רחמי זמנין מותא, זמנין חיי. ולא קאים בקיומא
תדיר בחד מנייהו, בגין דההוא אתר גרים ליה. ועל דא אקרי, הרב המתהפכת, המתהפכת
מסטרא דא לסטרא דא, מטב לביש, מרחמי לדינא, משלם לקרבא, מתהפכת היא בכלא. טב
ורע דכתיב, (בראשית ב) ועץ הדעת טוב ורע.

ומלפא עלאה, לרחמא על עובדיו, אוכח ליה, ואמר ליה, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו
וגו', והוא לא קביל מניה, ואתמשך פתר אתתיה, ואתתרוך לעלמין. דהא אתתא לאתרא (ס"א
לאתר דא) סלקא ולא יתיר, ואתתא גרים מותא לכלא.

תא חזי, לעלמא דאתי כתיב, (ישעיה סה) פי כימי העץ ימי עמי, כימי העץ, ההוא דאשתמודעא,
ביה זמנא כתיב, (ישעיה כה) בלע המות לנצח ומחה ה' אלהים המעה מעל כל פנים וחרפת עמו
יסיר מעל כל הארץ וגו'.

ויקרבו ימי ישראל למות. תאנא, אמר רבי חיאי, כתיב ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה
שנה, התם בקיומיה יעקב, והכא במיתתיה ישראל. דכתיב, ויקרבו ימי ישראל למות. אמר רבי
יוסי, הכי הוא ודאי, דהא לא כתיב ויקרב יום ישראל למות, אלא ימי, וכי בכמה יומי מית בר
נש, והא בשעתא דדא, פרנעא דדא, מית ונפיק מעלמא.

אלא הכי תאנא, כד קדשא בריה הוא בעי לאתבא רוחיה ליה, כל אינון יומין דקאים בר נש
בהאי עלמא, אתפקדן קמיה, ועאלין בחושבנא. וכד אתקריבו קמיה למיעל בחושבנא, מית בר
נש, ואתיב קדשא בריה הוא רוחיה ליה, ההוא הבל דאפיק ונפח ביה, אותביה לגביה.

זכאה חולקיה דההוא בר נש, דיזמוי אתקריבו גפי מלפא בלא כסופא, ולא דחי יומא מנייהו
לבר, דינפח בההוא יומא, דאתעביד ביה חובא. בגין כה, כתיב בצדיקנא, קריבה. (והיה קרביו)
משום דקריבו יומי קמי מלפא, בלא כסופא.

ווי לרשיענא, דלא כתיב בהו קריבה, והיה יקרבו יומי קמי מלפא, דהא כל יומי בחובי עלמא
אשתפחו. ובגיני כה לא יקרבו קמי מלפא, ולא יתמנון קמיה, ולא ידכרו לעילא, אלא אינון
שציאן מגווייהו. עלייהו כתיב, (משלי ד) דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יפשלו. (דף רכב ע"א).

והכא ויקרבו ימי ישראל ודאי, בלא כסופא, בשלימותא, בהדוותא שלים. ובגיני כה, ימי ישראל,
דהוה שלים יתיר ישראל מיעקב. ואי תימא, והא כתיב, (בראשית כה) ויעקב איש תם, שלים. שלים
הוה, ולא שלים בדרגא עלאה כישראל.

תנאי, אמר רבי יוסי, בשעתא דיומוי דבר נש אתפקידן קמי מלכא, אית זכאה דאתפקדן יומוי ורחיקין מקמי מלכא. ואית זכאה, דכד מתפקדן יומוי, קריבין וסמיכין למלכא, ולא מתרחקין. בלא כסופא עאלין, וקריבין למלכא. זכאה חולקהון. הדיא הוא דכתיב, ויקרבו ימי ישראל למות.

ויקרא לבנו ליוסף, אמר רבי יצחק, וכי שאר שבטין לאו בנוי אינון. אלא אמר רבי אבא, יוסף בנו הוה יתיר מבלהו. דתנינו, בשעתא דאנתתיה דפוטפר דחקת ליה ליוסף, מה כתיב, (בראשית לט) ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית. האי קרא הכי מיבעי ליה, ואין איש בבית. מהו מאנשי הבית. אלא לאכללא דיוקנא דיעקב, דהוה תמן ואשתפח תמן. ובגני כד מאנשי הבית, אבל איש אחרא הוה תמן. פיון דסליק יוסף עינוי, וחמא דיוקנא דאבוי, יתיב בקיומיה, ותב לאחורא.

תא חזי, מה כתיב, (בראשית לט) וימאן ויאמר אל אשת אדניו. אמר ליה קדשא בריה הוא, את אמרת וימאן, ויאמר. חזיה, וימאן ויאמר אחרא, ייתי לברכא לבנה, ויתברכון ביה. הדיא הוא דכתיב, וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי.

פיון דאמר ידעתי בני, אמאי אמר, ידעתי אחרא. אלא אמר, ידעתי בני, בזמנא דקיימת בגופה דאת ברי, כד חמית דיוקנא דילי, ותבת בקיומה. ובגני כד כתיב, ידעתי בני, ידעתי. על מה דאמרת דדיא הוא בוכרא, גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל, והכא בגין כד כתיב, ויקרא לבנו ליוסף, לבנו ליוסף ממש.

דבר אחרא, ויקרא לבנו ליוסף, דבדיוקנא חד הוה מתחזיין. דכל מאן דחמי ליוסף, הוה אסהיד דבריה דיעקב הוה. רבי יוסי אמר, בלא הכי הוא. ועוד דיוסף זן ליה ולבנוי בסבותיה, ובגני כד בנו ממש, יתיר מבלהו. ויקרא לבנו ליוסף, אמאי ליוסף ולא לאחרא. משום דרשותא הוה בידיה לסלקיה מתמן.

רבי יוסי אמר, פיון דיעקב הוה ידע דבנוי ששתעבדון בגלותא תמן במצרים, אמאי לא אתקבר תמן בגין דיגין זכותיה על בנוי. אמאי בעא לאסתלקא מתמן. והא כתיב, (תהלים קג) פרחם אב על בנים, אן הוא רחמנותא.

אלא הכי תאנא, בשעתא דהוה נחית יעקב למצרים, הוה דחיל. הוה אמר, דילמא חס ושלום ישתצון בני ביני עממיא, ודילמא קדשא בריה הוא יסלק שכינתיה מיני כקדמיתא. מה כתיב, (בראשית לה) וירא אלהים אל יעקב וגו'. (בראשית מז) (ויאמר אלהים לישראל) אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימה שם. ומה דאמרת דילמא אסלק שכינתיה מבינה, אנכי ארד עמה מצרימה. אמר עוד, דחילנא דילמא אתקבר תמן, ולא אזפה עם אבהתי. אמר ליה ואנכי אעלה גם עלה. אעלה, ממצרים. גם עלה, לאתקבראה בקברא דאבהתך.

בְּגִינֵי כֶּךָ, בָּעָא לְסַלְקָא גְרַמְיָה מִמְצָרִים. חַד, דְּלֹא יַעֲבֹדוּן מִנִּיהַ דְּחֵלָא, דְּהָא חָמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא זְמַיִן לְאַתְפָּרְעָא מִדְּחֵלְיָהוּן. וְחַד, דְּחָמָא דְשְׂכִינְתָא יִשְׁנֵי מְדוּרָה בֵּין בְּנוֹי בְּגִלוּתָא. וְחַד, בְּגִין
דִּיהָא גּוֹפִיָה דִּיִּיר בֵּין גּוֹפִיָהוּ דְאַבְהָתוּי לְאַתְכֵּלְלָא בִּנְיָיְהוּ, וְלֹא יִתְמַנֵּי עִם חֵיבָיָא דְמְצָרָא.

וְתַנְיֵן, גּוֹפָא דִיעֵקֵב, אֶתְמַשִּׁיךְ מִשׁוּפְרוּי דְאָדָם הָרָאשׁוֹן, וְהוּהוּ דִיּוֹקְנִיָה דִיעֵקֵב, דִּיּוֹקְנָא עֲלָאָה
קְדִישָׁא. דִּיּוֹקְנָא דְכוּרְסָא קְדִישָׁא, וְלֹא בָּעָא לְאַתְקַבְרָא בִּנְיָ חֵיבָיָא. וְרָזָא דְמַלְאָה, דְבִבְאֲבָהֵן לִית
פִּירוּדָא כָּלִל. וְעַל דָּא כְּתִיב וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתַי.

וַיִּקְרָא לְבָנּוּ לְיוֹסֵף, בְּנֹו, בְּחַד דִּיּוֹקְנָא דְאַנְפִּין, בְּגִין דְּבְרַעוּתָא דְרוּחָא וְלֵבָא, אוֹלִיד לִיהַ יִתִּיר
מִפְּלָהוּ. תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (בראשית ל) תִּמְעַט קַחְתָּךְ אֶת אִישִׁי, דְּכָל רַעוּתָא דִיעֵקֵב בְּרַחֵל הָוָה,
וּבְגִין כֶּךָ (דף רכב ע"ב) וַיִּקְרָא לְבָנּוּ לְיוֹסֵף.

תָּאנָא, רַבִּי שְׁמַעוֹן פֶּתַח וְאָמַר, (דברים כט) הַנְּסַתְרוּת לַה' אֶלְקֵינוּ וְגו'. הַנְּסַתְרוּת לַה' אֶלְקֵינוּ, תָּא
חֲזִי, כַּמָּה אֵית לִיהַ לְבַר נָשׁ לְאַזְדַּתְרָא מְחֻבּוּי, וְלֹא אֶסְתַּפְּלָא דְלֹא יַעֲבֹר עַל רַעוּתִיָה דְמֵאֲרִיָה.
דְּתַנְיֵן, כָּל מַה דְּבַר נָשׁ עֵבִיד בְּהַאי עַלְמָא, בְּסַפְרָא כְּתִיבּוּ אֵינּוֹן עוֹבְדִין, וְעַאֲלִין בְּחוּשְׁבָּנָא קַמִּי
מִלְּפָא קְדִישָׁא, וְכֵלָא אֶתְגַּלְיָא קַמִּיָה. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה כג) אִם יִסְתֵּר אִישׁ בְּמַסְתְּרִים וְאֲנִי
לֹא אֶרְאֶנּוּ נְאֻם ה'. אִי הָכִי, אִיךָ לֹא יִסְתַּמַּר בַּר נָשׁ מִלְּמִיחַב קַמִּיָה דְמֵאֲרִיָה. וְתַנְיֵן, אֶפְּלִיז הַהוּא
(מ"א) מַה דְּחָשִׁיב בַּר נָשׁ וְאַסְתַּלַּק בְּרַעוּתִיָה, כֵּלָא אֶשְׁתַּפַּח קַמִּי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא אֶתְאַבִּיד
מִנִּיהַ.

תָּא חֲזִי, בְּהַהוּא יִלְלָא דְעָאֵלֵת לֵאָה לְגַפִּיָה דִיעֵקֵב, וְיַהֲבַת לִיהַ אֵינּוֹן סִימְנִין דִּיהַב יַעֲקֹב לְרַחֵל,
סְלִיק בְּרַעוּתִיָה דִּיאִיְהִי רַחֵל, וְשִׁמְשׁ שְׁמוּשָׁא בְּהַ. וְהַיָּא טַפָּה קְדַמִּיתָא דִיעֵקֵב הוּת. דְּכְּתִיב,
(בראשית מט) כָּחִי וְרַאשִׁית אוֹנִי, וְסַבַּר דִּיאִיְהִי רַחֵל. קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא דִּיאִיְהוּ גְלִי עֲמִיקְתָא וּמְסַתְרָא,
וַיִּדַע מַה בְּחֻשׁוֹכָא, סְלִיק הַהוּא רַעוּתָא לְאַתְרִיָה, וּבְכִירוּתָא דְרַאוּבֵן אֶסְתַּלַּק לְיוֹסֵף. מָאִי טַעְמָא,
מִשׁוּם דְּהָא דְרַחֵל הוּת, הַיָּא טַפָּה קְדַמִּיתָא דְנַפְקַת מִיעֵקֵב. וּבְגִין דְּהוּת דִּילָהּ, הַהוּא בְּכִירוּתָא
מִמֶּשׁ דְּרַאוּבֵן, יִרִית יוֹסֵף. וְרַחֵל יִרְתָּה לְהַהוּא דִּילָהּ.

וּבְגִין כֶּךָ, רָזָא דְמַלְאָה, לֹא אֶסְתַּלַּק רַאוּבֵן בְּשָׂמָא כְּשָׂאָר שְׁבִטִין. אֶלָּא רַאוּבֵן. כְּלוּמַר חֲמוּ בַר, רֵאוּ
בֶן סָתָם. וְהַיָּ בֶן לֹא אֶתְיַדַע שְׁמִיָה, וְעַל דָּא לֹא קְרִיא לֵאָה בְּנֵי בְּהַאי שְׂמָא, וְלֹא אֶקְרִי רֵאוּ בְּנֵי,
דְּהָא לֵאָה יַדַעַת עוֹבְדָא.

וְתַנְיֵן, גְּלִי קַמִּי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, דִּיעֵקֵב לֹא רַעוּתִיָה לְמִיחַב קַמִּיָה בְּהַאי, וְלֹא אֶסְתַּפַּל בְּרַעוּתָא
בְּאַתְתָּא אַחְרָא בְּהַיָּא שְׁעָתָא, כְּשָׂאָר חֵיבֵי עַלְמָא. וְעַל כֶּךָ כְּתִיב, (בראשית לה) וַיְהִיּוּ בְנֵי יַעֲקֹב
שְׁנַיִם עָשָׂר. דְּהָא בְּנִיָהוּ דְשָׂאָר חֵיבֵי עַלְמָא דְעֵבְדִין הַהוּא עוֹבְדָא, בְּשָׂמָא אַחְרָא אֶקְרוּן. וְהָא
יַדַעַת מַלְאָה דָּא לְגַבִּי חֲבַרְיָא, וּבְגִינֵי כֶּךָ וַיִּקְרָא לְבָנּוּ לְיוֹסֵף, בְּנֹו מִמֶּשׁ, מִשִּׁירוּתָא וְסִימְנָא (ד"א ל"ג
בְּרִיָה) בְּנֹו הָוָה.

תאנא, אמר רבי יוסי, במה אומי ליה יעקב ליוסף, דכתיב שים נא ידך תחת ירכי. אלא בההוא את קיימא, דהיה רשים בבשריה, דדא חשיבותא דאבהן יתיר מפלא. והאי ברית, רזא דיוסף איהו.

אמר רבי שמעון, באברהם וביעקב כתיב, שים נא ידך תחת ירכי, תחות ירכי, כלומר, בההוא אתר דרמיזא בשמא קדישא, ואפיק זרעא קדישא מהימנא לעלמא. ביצחק לא כתיב, בגין דנפיק מניה עשו.

תו, מאי טעמא הך, שים נא ידך תחת ירכי אל נא תקברני במצרים. אלא אמר ליה יעקב ליוסף, בהאי רשימא קדישא אומי לי, דאפיק זרעא קדישא מהימנא לעלמא, ואתנטיר, ולא אסתאב לעלמין. דלא יתקבר בין אינון מסאבין, דלא נטרו ליה לעלמין. דכתיב בהו, (יחזקאל כג) אשר בשר המורים בשרם וזרמת סוסים ורמתם.

ואי תימא, הא יוסף דנטיר ליה על פלא, אמאי אתקבר בינייהו. אלא תנינן, כתיב, (יחזקאל א) היה הזה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ פשדים על נהר כבר, והא תנינן, דשכינתא לא שריא אלא בארעא דישראל. אמאי הך שכינתא. אלא על נהר כבר כתיב, וכתיב ותהי עליו שם יד ה'. אוף הך, יוסף במיא אתרמי ארנא דיליה. אמר קדישא בריך הוא, אי יוסף אסתלק מהכא, גלותא לא אתקניים. אלא תהא קבורתיה באתר דלא יסתאב, ויסבלון בני ישראל גלותא.

תאנא, אמר רבי יוסי, חמא יעקב דהא בכלא אתתמן לכרסיא קדישא באבהן (פאבהן). אמר, אי הכי יתקבר, היך גופא דא אחידא באבהתא, ואפילו מערתא דאתקבר תמן אקרי כפילתא. בגין דכל מלה דכפילתא הוא תרין וחד, אוף מערתא תרין וחד.

ותא חזי, אבהתא זכו לאתקברא תמן, אינון וזווגייהו. יעקב (דף רכג ע"א) הוא ולא, מאי טעמא רחל לא, והא כתיב, (בראשית כט) ורחל עקרה, דאיהי עקרא דביתא. אלא, לאה זכתה ביה, לאפקא נשית שבטין מגזעא קדישא בעלמא יתיר. ובגיני כה, אתייהבת עמיה לזווגא במערתא.

אמר רבי יהודה לאה כל יומהא, הות בפרשת אורחין קיימא, וכבת בגיניה דיעקב, כד שמעת דאיהו צדיקא. ועלותא אקדמת ליה. והיינו דכתיב, (בראשית כט) ועיני לאה רבות, כמה דאוקימנא, דמקדמת ויתבת בפרשת אורחין למשאל.

רחל לא נפקת לאורחין לעלמא. בגיני כה זכתה לאה לאתקברא עמיה. ורחל קיימת קבורתה בפרשת אורחין ואתקברת תמן. דדא הוא דכתיב, ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל. מהו עלי עלי ודאי, כלומר בגיני. בארץ פנען בדרה, בגיני מיתת בדרה, דלא נפקת בגיני לעלמין באחתה. בגין כה, לאה דנפקת וכבת בפרשת אורחין בגיניה דיעקב, זכתה לאתקברא עמיה. רחל דלא בעאת למיפק ולמשאל בהדיה, בגין כה קבורתה בפרשת אורחין. ורזא דמלה, הא אוקימנא ואתמר, דא באתגליא, ודא באתפסיא.

וְתָא חֲזִי דְתַנְיָא, דְּמַעֲיָן סְגִיָּאִין שְׂדִיאָת תְּהִיא צְדָקָת לְאָה, בְּגִין לְמַחְזִי חוּלְקִיָּה דִּיעֶקֶב, וְלֹא
בְּתֵהוּא רְשָׁע דִּיעָשׂוּ. וְהֵינְנוּ דְתַנְיָנוּ, כָּל בַּר נָשׁ דְּאוּשִׁיד דְּמַעֲיָן קַמִּיה דְּקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, אַף עַל
גַּב דְּאִתְגַּזֵּר עָלֶיהָ עוֹנָשָׁא, יִתְקַרַּע, וְלֹא יִכִּיל תְּהוּא עוֹנָשָׁא לְשִׁלְטָאָה בִּיה. מְנַלְן, מְלֵאָה, דְּהָא לְאָה
אִתְגַּזֵּר לְמַחְזִי חוּלְקָא דִּיעָשׂוּ, וְהִיא בְּכַעוּתָא אַקְדִּימַת לִיה לִיעֶקֶב, וְלֹא אִתְיַיְהִיבַת לִיה לִיעָשׂוּ.

אָמַר רַבִּי חֲזִי, וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבוֹתֵי וְגו'. רַבִּי יִצְחָק פָּתַח וְאָמַר, (קהלת א) מִה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל
עָמְלוֹ שְׂיַעֲמַל תַּחַת הַשָּׁמַשׁ. בְּכַמְהָ אֲתֵר אֲתֵמַר דְּאִסְתַּפְּלִנָּא בְּמַלּוּי דְּשִׁלְמָה וְאִתְחַזִּי מַלּוּי סְתִימִין,
אָבַל בְּלַחוּ מַלְי דְּשִׁלְמָה, בְּלַחוּ אַקְרוּן בְּחֻכְמָתָא.

דְּתַנְיָא פְּתִיב, (מלכים א ה) וְתִרְבַּח חֻכְמַת שְׁלֹמֹה, בְּיוֹמוֹי דְּשִׁלְמֹה מְלָכָא, קִיּוּמָא סִיְהָרָא בְּאַשְׁלָמוּתָא.
וְהֵינְנוּ דְכַתִּיב, וְתִרְבַּח חֻכְמַת שְׁלֹמֹה מְחֻכְמַת כָּל בְּנֵי קַדְשִׁים. תַּפְּזוּ תַנְיָנוּ, מָאן אֵינְנוּ בְּנֵי קַדְשִׁים, הָא
אוּקְמוּהָ. אָבַל חֻכְמַת בְּנֵי קַדְשִׁים, הִיא חֻכְמָתָא דִּירְתוּ מֵאַבְרָהָם.

דְּתַנְיָא פְּתִיב, (בראשית כה) וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. מָאן אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ. דָּא חֻכְמָתָא
עֲלֵאָה דְּהָוָה יָדַע בְּשִׁמְאָא קַדִּישָׁא דְּקַדְשָׁא בְּרִידָה הוּא, וּמְשַׁמַּע אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ, דְּהָוָה דִּילֵיהָ.
בְּדַתְנִינָן בְּתֵהוּא בַת דְּהָוָה לִיה לְאַבְרָהָם, וּבְכָל שְׁמָה.

וְלִבְנֵי תַפְּזֵינָן אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנֹת וְגו'. דִּיְהִיב לְהוּ מִלִּין יְדִיעָאן, בְּכַתְרִין
תַּתְּאִין, וּבְאֵן אֲתֵר אֲשֶׁרֵי לוֹן, אֶל אַרְצֵי קַדְשִׁים. וּמִתַּפְּזֵי יְרִיתוּ בְּנֵי קַדְשִׁים חֻכְמָתָא, וְהֵינְנוּ דְכַתִּיב
מְחֻכְמַת כָּל בְּנֵי קַדְשִׁים.

תָּאנָא, יוֹמָא חַד הָוָה אֶתִּי רַבִּי שְׁמַעוֹן מְקַפּוּטְקָא לְלוֹה, וְהָוָה עֲמִיה רַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יְהוֹדָה. רַבִּי
אַבָּא הָוָה לָאִי, וְהָוָה רַהִיט אֲבַתְרִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּהָוָה רַבִּיב. אָמַר רַבִּי אַבָּא, וְדָאִי (הושע יא) אֲחֵרֵי
ה' יִלְכוּ כְּאַרְיֵה יִשְׂרָאֵל.

נַחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר לִיה, וְדָאִי כְּתִיב, (דברים ט) וְאֵשֶׁב בְּהָר אֲרָבָעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה, וְדָאִי
חֻכְמָתָא לָא מְתִישְׁבָּא, אֶלָּא כַּד בַּר נָשׁ יִתִּיב וְלֹא אֲזִיל, אֶלָּא קָאִים בְּקִיּוּמִיהָ. וְהָא אוּקְיָמָנָא מַלְי
עַל מַה כְּתִיב וְאֵשֶׁב. הַשְׁתָּא בְּנִיחָא תְּלִיָּא מִלְּתָא. יְתַבּוּ.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, כְּתִיב וְתִרְבַּח חֻכְמַת שְׁלֹמֹה מְחֻכְמַת כָּל בְּנֵי קַדְשִׁים וּמְכַל חֻכְמַת מַצְרַיִם. מָאן
הִיא חֻכְמַת שְׁלֹמֹה וּמָאן הִיא חֻכְמַת מַצְרַיִם וּמָאן הִיא חֻכְמַת כָּל בְּנֵי קַדְשִׁים. אָמַר לִיה, תָּא חֲזִי,
בְּכַמְהָ אֲתֵר אוּקְמוּהָ בְּתֵהוּא שְׁמָא, דְּסִיְהָרָא כַּד אִתְּבַרְכָּא מְכַלָּא, כְּתִיב וְתִרְבַּח. בְּיוֹמוֹי דְּשִׁלְמָה,
דְּאִתְרַבִּיאַת וְאִתְּבַרְכַת וְקִיּוּמָא בְּאַשְׁלָמוּתָא.

וְתַנְיָנוּ, אֶלְפֵי טוֹרִין מִתְּרַבְּרִין קַמִּיה, וּבְלַחוּ נְשִׁיבָא חַד הָוּוּ לְקַמִּיה. אֶלְפֵי נְהַרִין סְגִיָּאִין לָה, וּבְגַמִּיעָא
חֲדָא גַּמְעָא לוֹן. טוֹפְרָהָא מֵאַחַדָּא לְאַלְפֵי וְשִׁבְעִין עֵיבַר. (דף רכג ע"ב) יְדֵהָא אַחִידִין לְאַרְבַּע וְעֶשְׂרִין
(וחמש) אֶלְפֵי עֵיבַר, לִית דְּנַפְיָק מְנָה לְסִטְרָא הָא, וְלִית דְּנַפְיָק מְנָה לְסִטְרָא אַחַרָּא. כַּמְהָ וּכְמַה אֶלְפֵי
תְּרִיסִין, מִתְּאַחַדִין בְּשַׁעְרָהָא.

חד עוֹלִימָא, דְּאוֹרְפִיָּה מְרִישָׁא דְּעֵלְמָא לְסִיפֵי דְּעֵלְמָא, נְפִיק בֵּין רְגֵלְהָא. בְּשִׁתִּין פּוֹלְסֵי דְּנוֹרָא מְתַלְבֵּשׁ, בְּגוּוּנֵי דָא אֲתַמְנָא עַל תַּתְּאֵי (מתחות) מְאַרְבַּע סְטָרְהָא. דָּא אִיהוּ נַעַר, דְּאֶחִיד שִׁית מְאָה וְתַלְתַּת עֶשְׂרִי מִפְתָּחֵן עֲלָאִין מִסְטָרָא דְּאָמָא. וְכִלְהוּ מִפְתָּחֵן עֲלָאִין, בְּשִׁנְנָא דְּחֶרְבָא דְּחִגְרִי בְּחֶרְצִיָּה תַלְיִין.

ההוא נַעַר, קְרוּן לִיה חֲנוּךְ בֶּן יִרְדָּה, בְּאִינוּן בְּרִייתֵי, דְּכְתִיב, (משלי כב) חֲנוּךְ לְנַעַר עַל פִּי דְּרַפּוֹ. וְאִי תִימָא מְתַנִּיתִין הִיא, וְלֹא בְּרִייתָא. בְּמִתְנִיתָא דִּילָן אוֹקִימְנָא מִלִּי, וְהָא אֲתַמְרָה, וְכִלְא מְלִתָּא חֲדָא אֲסַתְּכִלוּ (נ"א אֲשַׁתְּכִלוּ). תַּחֲוֹתִיָּה תַּטְּלִל חֵיוֹת בְּרָא. דְּתַנְיָא (נ"א דְּתָא חֲזוּ), כְּמָה דִּישְׂרָאֵל קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲקָרִי בֶּן לְאֻמִּיָּה, דְּכְתִיב, (משלי ד) כִּי בֶן הָיִיתִי לְאָבִי רַךְ וַיַּחֲדִד לְפָנַי אֲמִי, וְכְתִיב, (שמות ד) בְּנֵי בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל, הֲכִי נָמִי לְתַתְּא, דָּא אֲקָרִי נַעַר לְאֻמִּיָּה. דְּכְתִיב, (הושע יא) כִּי נַעַר יִשְׂרָאֵל וְאוֹהֲבֵהוּ, וּבְכֶמְהָ גּוּוּנִין אֲקָרִי בֶּן יִרְדָּה, וְהָא אוֹקִימְנָא.

אָבֵל תָּא חֲזוּ, בֶּן יִרְדָּה מִמֶּש. דְּתַנְיָנָן, עֶשְׂרִי יְרִידוֹת יִרְדָּה שְׂכִינָה לְאַרְעָא, וְכִלְהוּ אוֹקִימוּתָא חֲבְרִיאֵי וְאֲתַמְרָה. וְתַחֲוֹת הֵאֵי, כְּמָה חֵיוֹתָא קְיִימִין, דְּאֲקָרוּן חֵיוֹת בְּרָא מִמֶּש.

תַּחֲוֹת אִינוּן חֵיוֹתָא, מִתְּאֲחֲדוּן שְׁעָרְהָא דְּסִיחְרָא, דְּאֲקָרוּן כְּכַבְיָא דְּשֶׁרְבִיטָא, דְּשֶׁרְבִיט מִמֶּש, מְאָרִי דְּמְאָרִין, מְאָרִי דְּמִתְקֵלָא, מְאָרִי דְּקִשְׁוִי, מְאָרִי דְּחֻוּצָפָא. וְכִלְהוּ אֲקָרוּן מְאָרִי (נ"א שְׁעָרִי) דְּאַרְגּוּוּנָא, יְדָהָא וְרַגְלָהָא אֶחִידָן בְּהֵאֵי, כְּאַרְיָה (קְדִישָׁא) תְּקִיפָא דְּאֶחִיד עַל טְרַפִּיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, (מיכה ה) וְטָרַף וְאִין מְצִיל.

טוֹפְרָהָא, כֹּל אִינוּן דְּאֲדְכְרִין חוֹבֵי בְּנֵי נְשָׂא, וְכְתִבִין וְרִשְׁמִין חוֹבֵיָּהוּ בְּתַקִּיפּוֹ דְּדִינָא קְשִׁיא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ירמיה יז) חֲטָאת יְהוּדָה כְּתוּבָה בְּעֵט בְּרִזֵּל בְּצַפּוֹרֵן שְׁמִירָה. מַהוּ שְׁמִירָה. הֵהוּא דְּרִשְׁמִין וְנָקִיב אֲבָנָא, וּפְסִיק לָהּ לְכֹל סְטָרָא. זוֹהֵמָא דְּטוֹפְרָהָא, כֹּל אִינוּן דְּלֹא מִתְּדַבְּקִין בְּגוּפָא דְּמִלְכָא, וְנָקִין מִסְטָרָא דְּמִסְאָבוּתָא, כִּד שְׁאָרִי סִיחְרָא בְּפָגִימוֹ.

וּבְגִין דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא יִרְתָּא לְסִיחְרָא בְּשְׁלִימוּתָא, בְּעֵי לְיִרְתָּא לָהּ בְּפָגִימוּתָא, וְעַל דָּא אֲשַׁתְּדִל לְמִידַע, בְּדַעְתָּא (בְּרַעֲיוּתָא) דְּרוּחִין וְשִׁדְדִין, לְמִירַת סִיחְרָא בְּכֹל סְטָרָא.

וּבִיּוֹמוֹי דְּשְׁלֵמָה מְלָכָא, בְּכִלְא אֲתַנְהִיר סִיחְרָא. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (מלכים א ה) וַתִּרְבַּח חֲכַמַת שְׁלֹמֹה, וַתִּרְבַּח דִּיִּיקָא. מִחֲכַמַת כֹּל בְּנֵי קְדָם, רָזָא עֲלָאָה הוּא, כְּמָה דְּכְתִיב, (בראשית לו) וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוֹם וְגו'. וְאֵלִין אֲקָרוּן בְּנֵי קְדָם, דְּכִלְהוּ לָא אֲתַקְיָמוּ, כִּד מְהֵאֵי דְּכִלְיָא דְּכַר וְנִקְבָא דְּאֲקָרֵי הַדְרָה. דְּכְתִיב, (בראשית לו) וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הַדְרָה וְגו'.

וְתַאנָּא, דְּאָרְף עַל גַּב דְּאֲתַקְיָמַת (נ"א דְּאֲתַנְהִירַת סִיחְרָא), לָא אֲתַנְהִירַת בְּאֲשְׁלֵמוּתָא. עַד דְּאֲתָא שְׁלֹמֹה, דְּאֲתַחֲזִי לְקַבְלָהָא, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא. דְּבְגִין כְּדָא אֻמִּיָּה בֵּית שֶׁבַע הוּא.

וּמְכַל חֲכַמַת מְעָרִים, דָּא חֲכַמָּה תַּתְּאָה, דְּאֲקָרֵי שְׁפָחָה דְּבַתֵּר רִיחְיָא, וְכִלְא אֲתַכְלִילַת הֵאֵי חֲכַמָּה דְּשְׁלֹמֹה, חֲכַמַת בְּנֵי קְדָם, וְחֲכַמַת מְעָרִים. אָמַר רַבִּי אֲבָא, בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא, דְּשִׁאֵלְנָא קַמְךָ

מְלָה דָא, דְהָא בְּכָל חַיֵּי מִיְלֵי (מְלָה דָא) זְכִינָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מְלִין אֲלִין, הָא אוֹקִימָנָא לֹון, וְהָא אֲתַמְרוּ.

תַּאנָא, (קהלת א) מַה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ, יְכוּל אַף עֲמָלָה דְאוֹרִייתָא, תְּלַמוּד לֹאמַר שְׁיַעֲמֹל תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ (פְּתִיב). שְׁאֵנִי עֲמָלָה דְאוֹרִייתָא, דְלַעֲיָלָא מִן שְׁמַשָּׁא הוּא. רַבִּי חֵיָא אָמַר, אַף עֲמָלָה דְאוֹרִייתָא, דְאִיהוּ עֲמָל בְּגִינֵיהוֹן דְבְנֵי נָשָׂא, אוּ בְגִין יְקָרָא דִילֵיהּ. הָאִי תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ פְּתִיב. דְהָא לָא סְלִיק לְעִילָא. תַּנְיָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אֲפִילוּ אִי בַר נָשׁ קָיָים אֶלְרֵי שְׁנִין, הַהוּא יוֹמָא דְאֶסְתַּלַּק מִעֲלָמָא, דְמִי לִיהּ פְּאִילוּ לָא אֲתַקְיָים בַּר יוֹמָא חַד:

וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבוֹתַי, וְכָפָה חוֹלְקָהוֹן דְאַבְהָתָא, דְקָדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עֶבֶד לֹון רְתִיבָא קְדִישָׁא לְעִילָא, וְאַתְרַעֵי בְהוּ, לְאַתְעַטְרָא עֲמַהוֹן. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דְבָרִים י) רַק בְּאַבוֹתֶיךָ חֶשֶׁק ה' וְגו'. אָמַר רַבִּי (דף רכז ע"א) אֶלְעָזָר, יַעֲקֹב הָוָה יָדַע, דְהָא עֲטוּרָא דִילֵיהּ בְּאַבְהָתִיהּ הוּא, דְהָא עֲטוּרָא דְאַבְהָן עֲמִיהּ הוּא, וְהוּא עֲמַהוֹן. וְעַל דָּא בְּאַתְוֹן גְּלִיפִין תַּנְיָנִין, שׁ תַּלְת קִשְׁרִין, תַּרְיִן קִשְׁרִין, חַד מַהֲאֵי סְטָרָא, וְחַד מַהֲאֵי סְטָרָא, וְחַד דְכְלִיל לֹון. וְדָא הוּא דְתַנְיָנִין, (שְׁמוֹת כו) וְהַפְרִיחַ הַתִּיכֵן בְּתוֹךְ הַקִּרְשִׁים מִבְּרַח מִן תְּקַצֵּה אֶל תְּקַצֵּה, וְהַהוּא קִשְׁרָא דְכָאֲמַצְעִיתָא, אֲחִיד לְהָאֵי סְטָרָא, וְלְהָאֵי סְטָרָא. וְעַל הָאֵי כְתִיב, וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבוֹתַי וְדָאֵי.

וְשִׁכְבְּתִי עִם אֲבוֹתַי וְגו'. רַבִּי יְהוּדָה פֶּתַח וְאָמַר, (ישעיה מב) הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ וְהַעֲוָרִים הִבִּטּוּ לְרֵאוֹת. הַחֲרָשִׁים שָׁמְעוּ, אֲלִין בְּנֵי נָשָׂא דְלָא צִיִּיתִין לְמַלְוֵי אוֹרִייתָא, וְלָא פְקַחִין אוֹדְנִייהוּ, לְמַשְׁמַע לְפַקוּדֵי דְמַאֲרִיהוֹן. וְהַעֲוָרִים, דְלָא מְסַתְפְּלִין לְמַנְדַּע עַל מַה אֵינּוֹן קְיָיִמִין. דְהָא בְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא כְרוּזָא נְפִיק וְקָרִי, וְלִית מָאן דִּישְׁגַּח.

דְתַנְיָא, אֵינּוֹן יוֹמִין דְבַר נָשׁ כַּד אֲתַבְּרִי, בְּהַהוּא יוֹמָא דְנִפְק לְעֲלָמָא, כְּלַחֵן קְיָיִמִין בְּקִינִימִיהוּ. וְאַלִין וְטָאֲסִין בְּעֲלָמָא, נְחַתִין וְאַזְהָרִין לְבַר נָשׁ, כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא בְּלַחֲוֹדִין. וְכַד הַהוּא יוֹמָא אֲתִי וְאַזְהַר לִיהּ, וְבַר נָשׁ עֶבֶד בְּהַהוּא יוֹמָא חוֹבָא קָמִי מַאֲרִייהּ. הַהוּא יוֹמָא סְלִיק בְּכַסּוּפָא, וְאַסְהִיד סְהַדוּתָא, וְקָאִים בְּלַחֲוֹדֵי לְבַר.

וְתַאנָא, בְּתַר דְקָאִים בְּלַחֲוֹדֵי, יְתִיב, עַד דְבַר נָשׁ עֶבֶד מַנִּיהּ תְּשׁוּבָהּ. זְכָה, תָּב הַהוּא יוֹמָא לְאַתְרִייהּ. לָא זְכָה, הַהוּא יוֹמָא נְחִית, וְאַשְׁתַּתַּף בְּהַהוּא רוּחָא דְלְבַר, וְתָב לְבִיתִיהּ. וְאַתְתַּקֵּן בְּדִיקְנִיהּ דְהַהוּא בַר נָשׁ מְשִׁשׁ, בְּגִין לְאַבְאָשָׁא לִיהּ, וְדִדִּיר עֲמִיהּ בְּבִיתָא. וְאִית דְדִינָרָא לְטַב אִי הוּא זְכִי. וְאִי לָא, דִינָרִייהּ עֲמִיהּ לְבִישׁ.

כִּין כָּד וְכִין כָּד, אֲתַפְקֵדִין אֵינּוֹן יוֹמִין וְחַסְרִים, וְלָא עָאֲלִין בְּמַנְיָנָא דְאֵינּוֹן דְאַשְׁתַּאֲרוּ. וְוִי לְהַהוּא בַר נָשׁ, דְגָרַע יוֹמוֹי קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא, וְלָא שְׁבִיק לְעִילָא יוֹמִין, לְאַתְעַטְרָא בְהוּ בְּהַהוּא עֲלָמָא, וְלְאַתְקַרְבָּא בְּתַדִּייהוּ קָמִי מְלָפָא קְדִישָׁא.

תא חזי, פד קריבו אינון יומין קמי מלכא קדישא. אי הוא זכאה, האי בר נש דנפיק מעלמא, סליק ועאל באינון יומין. ואינון לבושי יקר, דמתלבשא ביה נשמתיה. ואינון יומין הוו, דזכה בהו, ולא חב בהו.

ווי להווא דגרע יומוי לעילא. דכד בעאן לאלכשא ליה ביומוי, אינון יומין דפגים איהו בחובוי, חסרין מההוא לבושא, ואתלבש במנא חסרא. כל שפן אי סגיאין אינון, ולא להוי ליה לפר נש במה דאתלבש בההוא עלמא. פדין ווי ליה, ווי לנפשיה, דדיינין ליה בגיהנם על אינון יומין. יומין על יומין, יומין על חד תרין. דכד נפיק מהאי עלמא, לא אשפח יומין דאתלבש בהו, ולא הוי ליה לבושא במה דאתכפסי. זכאין אינון צדיקיא, דיומיהון פלהון טמירין אינון לגביה דמלכא קדישא, ואתעביד מנייהו לבושי יקר, לאתלבשא בהו בעלמא דאתי.

תנינו ברזא דמתניתין, מאי דכתיב, (בראשית ג) וידעו כי ערומום הם, ידיעה ידעי ממש. דההוא לבושא דיקר, דאתעביד מאינון יומין, גרע מנייהו, ולא אשתאר יומא מאינון יומין לאתלבשא ביה. הדא הוא דכתיב, (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך פלם יפתבו. ימים יוצרו ודאי, ולא אחד בהם, דהא לא אשתאר חד מנייהו לאתלבשא בהו. עד דאשתדל אדם, ועבד תשובה, וקדשא בריה הוא קביל ליה, ועביד ליה מאנא לבושא אחרנין, ולא מן יומי. הדא הוא דכתיב, (בראשית ג) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.

תא חזי, באברהם דזכה, מה כתיב, (בראשית כד) בא בימים, משום דזכה. פד אסתלק מהאי עלמא, באינון יומין ממש דיליה, עאל ואתלבש בהו, ולא גרע מההוא לבוש יקר פלום, דכתיב בא בימים. באיוב מה פתיב, (איוב א) ויאמר ערום יצאתי מפטן אמי וערום אשוב שמה. דהא לא אשתאר לבושא לאתלבשא ביה.

תנא, זכאין אינון צדיקיא, דיומיהון זכאין, ואשתארו לעלמא דאתי (זכאין), וכד נפקין, מתחברין פלהו, ואתעבידו (דף רכד ע"ב) לבושי יקר, לאתלבשא ביה. ובההוא לבושא, זכאין לאתענגא מענוגא דעלמא דאתי, ובההוא לבושא, זמינין לאחיא ולמיקם. וכל אינון דאית להו לבושא יקומו, דהא הוא דכתיב, (איוב לח) ויתעצבו כמו לבוש. ווי לאינון חייבי עלמא, דיומיהון בחוביהון (עלמין) חסרין, ולא אשתאר מנייהו, במה דאתכפסין, פד יפקון מעלמא.

תאנא, כל אינון זכאין, דזכו לאתלבשא בלבוש יקר ביומיהון, מתעטרין בההוא עלמא (ס"א גולמא), מעטורי דמתעטרי בהו אבהו, מההוא נחל דנגיד ונפיק לגנתא דעדן. הדא הוא דכתיב, (ישעיה מח) ונחה ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך וגו'. ואינון חייבי עלמא, דלא זכו לאתלבשא בלבושא דיומיהון, עלייהו כתיב, (ירמיה יז) והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב ושכון חררים במדבר.

אמר רבי יצחק, זכאה חולקיה דיעקב, דרתצנו יתיר הוה ליה, דכתיב ושכבתי עם אבותי. דאזכי בהו ולא באחרא. דאזכי בהו, לאתלבשא ביומין דיליה, וביומין דלהון.

רבי יהודה אומר, כתיב, (בראשית כז) וַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ. בְּגָדָיו. בְּגָדֵי עֵשָׂו מִיְבֵעֵי לֵיהּ. דְּהָא לֹא וַיִּדְיָהּ הוּוּ, אֲלָא דְעֵשָׂו הוּוּ הִנְהוּ בְּגָדִים. דְּכִתְיִב, (בראשית כז) וַתִּקַּח רַבֵּקָה אֶת בְּגָדֵי עֵשָׂו בְּנֵה הַגְּדוֹל הַחֲמוּדוֹת, בְּגָדֵי עֵשָׂו כְּתִיב (הָכָא), וְהָא רֵיחַ בְּגָדָיו, דְּיַעֲקֹב מִשְׁמַע.

אֲלָא, הָכִי אֲזַקִּימָנָא, וַיֵּרַח, כְּלֹמֶר, אֲסִתְפַּל לְהִלָּאָה, וְאַרְח רֵיחָא דְלְבוּשׁוֹ דְּהָהוּא עֲלָמָא, כְּדִין בְּרַכִּיָּה. וְעַל דָּא כְּתִיב, רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדֵהָ, דָּא הוּא חֲקַל דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין. אָמַר, הוּאִיל וְזִכִּיתָ בְּאֵינֹן לְבוּשֵׁי יָקָר, וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם. מָאִי מִשְׁמַע, בְּגִין דְּבִתְהוּא חֲקַל דְּתַפּוּחִין קַדִּישִׁין, נְטִיל (ס"א נְטִיל) טַלָּא כָּל יוֹמָא, מֵהָהוּא אַתְר דְּאֲקָרֵי שָׁמַיִם, דְּכִתְיִב מִטַּל הַשָּׁמַיִם.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכֹלָא בְּרַכִּיָּה, מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ. מָאִי טַעְמָא, בְּגִין דְּוַיֵּרַח אֶת רֵיחַ בְּגָדָיו. בְּגָדָיו מִמָּשׁ, כְּמָה דְּאֲזַקִּימָנָא. תְּנָא, אֲלֵף וַחֲמִשׁ מָאָה רֵיחִין, סְלָקִין בְּכָל יוֹמָא מִגֵּן עֵדֶן, דְּמִתְבַּסְמֵי בְּהוּ אֵינֹן לְבוּשֵׁי דְיָקָר דְּתַהוּא עֲלָמָא, דְּמִתְעַטְרֵן מִן יוֹמֵי דְכֵר נָשׁ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, כְּמָה לְבוּשֵׁי אֵינֹן. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, טוּרֵי דְעֲלָמָא, עַל דָּא פְּלִיגוּ. אַבְל תִּלְתָּא אֵינֹן. חַד דְּמִתְלַבְּשֵׁי בְּהוּא לְבוּשָׁא, רוּחָא דְּבִגְנָתָא דְעֵדֶן דְּאַרְעָא. וְחַד יָקָרָא מִכְּלָא, דְּמִתְלַבְּשָׁא בֵּיהּ נִשְׁמָתָא כְּגוֹ צְרוּרָא דְחַיִּי, בֵּין פּוּרְפִירָא דְמִלְכָא. וְחַד לְבוּשָׁא דְלִבְרָא, דְּקָאִים וְלֹא קָאִים, אַתְחִזִּי וְלֹא אַתְחִזִּי. בְּהַאי מִתְלַבְּשָׁא בֵּיהּ נִפְשָׁא, וְאִזְלָא וְשָׂטָא בְּעֲלָמָא.

וּבְכָל רֵישׁ יְרַחֵי (שְׂפָא) וְשַׁבְתָּא, אִזְלַת וְאַתְקַשְׁרַת בְּרוּחָא דְּבִגְנָתָא דְעֵדֶן דְּאַרְעָא, דְּקִימָא בֵּין פְּרַגּוּדָא יָקָרָא, וּמַגִּיָּה אֹלִיף וַיִּדַּע מַה דִּידַע, וְשָׂט וְאִדַּע לֵיהּ בְּעֲלָמָא.

תְּנָא, בְּתַרִּין קַשְׁוֵרִין אַתְקַשְׁר נִפְשָׁא, בְּכָל רֵישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְתָּא, כְּקַשְׁוֵרָא דְרוּחָא, דִּי בֵּין רֵיחֵי בּוֹסְמִין דְּבִגְנָתָא דְעֵדֶן דְּאַרְעָא, וּמִתְמָן אִזְלַת וְשָׂטָא, וְאַתְקַשְׁר עִם רוּחָא בְּנִשְׁמָתָא דְצְרוּרָא בְּצְרוּרָא דְחַיִּי, וּמִתְרוּרָא וּמִתְנַת מֵאֵינֹן זִיוֵין יָקָרִין, דְּהַאי סְטָרָא, וְדְהַאי סְטָרָא. הָדָא הוּא דְכִתְיִב, וַנְחַד ה' תְּמִיד, תְּמִיד דְיִיקָא.

וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצְחוֹת נִפְשָׁהּ. מַהוּ בְּצַחְצְחוֹת. אֲלָא צַחוּתָא חַד, כִּד אַתְקַשְׁר בְּרוּחָא דְבִגְנָתָא דְלְתַתָּא, צַחוּתָא דְלָגוּ מִן צַחוּתָא, כִּד מִתְקַשְׁרֵן בְּנִשְׁמָתָא דְלְעִילָא, בְּצְרוּרָא דְחַיִּי, וְהֵינֵנוּ בְּצַח חַד, צַחוּת תַּרִּין, דְּאֵינֹן לְעִילָא לְעִילָא, בְּיָקָרוּ דְנִשְׁמָתָא וְדָא, כְּלֹמֶר צַחְצְחוֹת, מָאֵן יָרִית דָּא, נִפְשָׁהּ. נִפְשָׁהּ מִמָּשׁ. זְכָאָה חוּלְקָהוּן דְּצְדִיקָיָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּד אָנָּא בֵּין אֵינֹן חֲבֵרִיָּא דְבִבְלָא, מִתְפַּנְשֵׁי גְבָאִי, וְאֹלְפֵי מְלֵי בְּאַתְנַגְלִיָּא, וְאֵינֹן עֵיילֵי לֹן בְּגוּשְׁפִּנְקָא דְפְרֹזְלָא תְקִיפָא, סְתִימָא מְכָל סְטָרִין. כְּמָה זְמַנִּין אֹלְפִינָא לֹן אַרְחוּי דְגִנְתָּא דְמִלְכָּא, אֹרְחוּי דְמִלְכָּא. (נ"א כְּמָה זְמַנִּין אֲמִינָא לֹן אַרְחוּי דְאֹרְחֵיָּתָא דְמִלְכָּא קַדִּישָׁא וְאֹרְחֵין עֲלָאִין).

כְּמָה זְמַנִּין אֹלְפִינָא לֹן כָּל אֲנָוֵן דְרַגְיָן דְצְדִיקָא דְבִתְהוּא עֲלָמָא, וְכִלְהוּ מְסִתְפֵי לְמִימַר

